

Metĩndjwỳnh Karõ kute meo ba'ã ujarěnh ne ja.

Ruka ne ajte me bakunĩ kadjy Teopiremã pi'òk no'òk ne. Õbê ja ne kum Jeju'ã ujarěnh těn àbir djãmã kumě. Ne kam jakam ajte Jeju àbirkõt arě ne kam Metĩndjwỳnh kute Amikarõ janor nhym kute me 'amỳnh tỳx'ã ajarě. Jeju pykabê ar bari kute õ me jao atom ne kam arỳm kàjkwamã àbirkam kute ar meo ba rã'ã ne kute memã Amikarõ janor ne o meo tỳx ar o ba nhym me kute Jeju pyma proobit mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx ar o baja'ã ujarěnh tẽ. Jejukõt ba djwỳnh ne uma proo arkum me uma kêt mex ne memã 'ã ujarěnh ba nhym me tu amim markumrěx ne 'ã bikprõnho dja. Be, nhym Ruka ja kunĩ'ã ajarě ne kam ajte Pedru'ã ajarě ne kam atãri Paur'a ajarě. Djãm Jeju kute amim mebê idjaerbit pytãr ne ar meo bamã? Kati, kute pyka kunĩkõt me ja kunĩ pytãrmã. Pedru ne memo krax nhym kam Paur mrãmri apỳnh me õ pyka djãri kunĩkõt me'ỳr mrãn prĩne memã 'ã ujarěnh ba. Amrěbê ne Paur kum Jeju nhõ me ja kurêkumrěx ne prĩne meo bikěnh ar o ba nhym kam Jeju kum amijo amirĩt nhym arỳm tu amim Jeju markumrěx ne kum abên kam kaběnkõt pyka kunĩkõt me'ỳr mrãn memã Jeju'ã ajarě nhym kam me tu amim markumrěx ne kam 'ã akuprõ.

Jeju djàbir'ã ujarěnh kadjy ne ja.

Mat 28.16; Mak 16.14; Ruk 24.46

¹ Be, ga Teopire, amã ne ba amrěbê pi'òk no'òk ne. Pi'òk wãkam ne ba Jeju djàpěnh kraxkurũm, kaběnh kraxkurũm prĩne amã 'ã idjujarěnh těn 'ã amã pi'òk no'òk ne. ² Pi'òk no'òko tẽ:n kam arỳm àbir'ãnh amã 'ã ajarěnh arỳm 'ãnh pi'òk no'òk krãta. Be, Jeju kumrěx ne amijo me kwỳ pytã. Amijo me kwỳ pytãn arỳm àpěnh djã'ã arkum karõ.

Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam 'ã arkum karõn ar anon arỳm kàjkwa djwỳnhmã wabi. ³ Be, àbir kêttri ne tokryn tyn akubyn tĩn ne arỳm arkum amijo amirĩt ar o ba. Mỳj kadjy ne arkum amijo amirĩt ar o ba? Bir, dja ar tĩnkõt omũn arỳm mã memã kum,

—Mrãmri ne akubyn tĩn. Ar ba ne bar akubyn tĩnkõt omũnh krãptĩ, anhỹro ba. Ar kute ã memã anhỹro ba kadjy ne arkum amijo amirĩt ar o ba. Nãm arkum amijo amirĩt ne mã arkum ujarẽnh ba. Metĩndjwỳnh kute amim me utarn ar meo ba'ã arkum ujarẽnh ba. Akubyn tĩn'ã arkum amijarẽnh ar o ba: nhym arỳm 'ã arngrobê 40 apêx. ⁴ 'Ã arngro apêx kêttri ne ar ajte Jejumẽ ro'ã abeno akuprõ nhym arkum 'ã karõn arkum,

—Kwãrĩk wãnh Djeruxarẽ kurũm ar akator kêt ne ije amrêbê ar amã gwaj Babãm kabẽn jarẽnh kõt Metĩndjwỳnh Karõ jabej ajkam ama. ⁵ Be, Djuão Metĩndjwỳnhmã ngômãbit me angij. Nhym be, dja ar ajã arngro krãptĩ apêx kêt nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar amã Karõ jano nhym raxo ar akadjwỳnhbê nhỹn ar ajo ba. Nãm ã Jeju arkum ane.

⁶ Nhym kõt ba djwỳnh Jeju àbir kutã 'ã akuprõ. Be, me bajtemmã ne mebê idjaer àpênh tũm. Ar 'ã akuprõn kukij ne kum,

—Ë, Bẽnjadjwỳr djwỳnh, djãm jakam dja ga me ba-jtembê me babê idjaero amiptàn ar me ijo aba? ane.

⁷ Nhym arkum,

—Bir, gwaj Babãm djwỳnh ta ne kute mar. Kabẽnkõt dja aje arẽnhwã'ã akati nàr 'ã mytyrwỳ bõx. Kute ar amã 'ã akati jarẽnh ar aje mar prãm kêtikumrêx. ⁸ Nhym be, dja Metĩndjwỳnh Karõ ar akam ruw ne ar amã tỳx jadjà gar arỳm kukwakam atỳx ne. Ne kam ijã memã adjujarẽnh ar aba. Krĩraxbê Djeruxarẽkam ijã memã adjujarẽnh ar aba. Ne amibu'ã pykabê Djudêjakam apỳnh

me krĩ djari kunĩkõt ijã memã adjujarẽnh ar aba. Ne amũ pykabê Xamarijka apỳnh me krĩ djari kunĩkõt ijã memã adjujarẽnh ar aba. Ne amũ: pyka kunĩ kõt aba:n apỳnh me ba djã kunĩkõt me'ỳr aban bõx ne memã ijã adjujarẽnh ar aba.

⁹ Nãm ã Jeju arkum anen arỳm kàjmã tẽ. Kàjmã tẽ nhym ar omũho ku'ê. Nhym kakrã arỳm o akno nhym ar arỳm omũnh kêt ne.

¹⁰ Abej rĩto ku'ê rã'ã nhym arỳm Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh amãnhkrut tu ar kuri dja. Ar õ kubêkà jaka.

¹¹ Ar kuri djan arỳm arkum,

—Ë, pykabê Garrêjakam ar ajabatành, mỳkam ne gar kàjkwa jabẽno aku'ê? Arỳm ne Jeju ar abê kàjkwa djwỳnhmã wabi gar omũ. Dja gar akubyn rwỳkkõt djwỳ ã omũho ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh arkum ane.

Maxij kute Djuda tykkam pãnh àpênh djã 'amỳnh ne ja.

¹² Nhym kam ar ar ku'ê djã kurũm, krãnhbê Oriwêre kurũm akubyn Djeruxarẽ'ỳr tẽ. Mebê idjaer ne me amikukràdjã kõt me tyk djã kêt djãkam pi'òk ràràrkam nĩjar mrãnh kêt. Me mrãnh'ã akreo kirometu pydjibit. Me kukràdjã kõt ar akubyn Djeruxarẽ'ỳr tẽmo kute kirometu pydji pyrãk. ¹³ Ne kam bõx. Bõx ne kỳjrũm kumoka'ê'ỳr wabi. Ar bikprõnh djãmã wabin nhỹ. Pedrumẽ Djuãomẽ Xijagumẽ Ængremẽ Piripimẽ Tõmemẽ Batormẽmẽ Matêumẽ Xijagumẽ Ximãomẽ Djuda ar nhỹ. Aupêu ne Xijagu ja dji. Ximão ja ne idji kakritbê Xerodji. Djuda ja ne Xijagumẽ ar axikõt apõx. ¹⁴ Ar ja kunĩ axikõt amim Jeju maro nhỹn mã Metĩndjwỳnhmã kabẽno nhỹ. Mã kum meo à'wỳro nhỹ. Nhym me niredjwỳ kwỳ nhỹ. Jeju nãbê Marijdjwỳ nhỹ. Jeju kamy ar axikõt ar apõxja ar adjwỳnhdjwỳ nhỹ.

¹⁵ Nhỹ: nhym ar'ã akati kwỳ apêx nhym Pedru arỳm kàjmã Jejukõt ba djwỳnh nhipòkri dja. Arỳm ne me krãptĩbê 120. Kàjmã djan memã kum,

¹⁶ —Akmeremê àpnhĩre ar, dja gar ikabênja ma. Be, Djuda ne Jeju'ỳr meo mõi nhym kam me pa 'amỳ. Amrêbê: ne me bakukãmãre Djuda'ã ajarê. Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam Djuda'ã ajarê. 'Ã ajarê nhym me arỳm 'a pi'òk no'òk ne. Nhym me aben djô'ã arênhõ mõi. Arênhõ mõi tãmtã arỳm 'ỳr o bõx. Me bakamingrãnyrekam Djuda arỳm Jeju'ỳr meo mõi kumrêx nhym me arỳm pa 'amỳ. Me bakukãmãre Dawi kute 'ã ujarênh kõtô arỳm 'ỳr meo mõi kumrêx. ¹⁷ Be, Djuda kute 'ỳr meo mõi kêttri ne Jeju arỳm amijo utà. Ar iro'ã amijo ar ipytàn arỳm ano bar kumê ro'ã apê.

¹⁸ Jeju te amijo utà nhym kam kurê djwỳnhmã kanga nhym me arỳm pãnh kum ngõnhponho pi'òk kaprĩ ngã. Nhym kam pi'òk kaprĩja pãnh amim pyka'õ by. Nãm pyka byn arỳm kam tỳm ne ajkatõr nhym krêx kunĩ ajkapĩ. ¹⁹ Nhym kam Djeruxarêkam me ja kunĩ abenmã arênhõ ipòk ne. Ne kam amikabên djwỳnhkam õ pykamã Axêdjama jarê. Nãm ã Pedru memã ane. Me bakabênkam ne gwaj ren Djuda nhõ pykamã pyka kamrõre jarê.

²⁰ Nãm memã anen kam itepã ajte memã kum,

—Be, Djuda tyk ja'ã ne me bakukãmãre amrêbê: mebê idjaer nhõ me ngrer tũm'ã pi'òk no'òk ne memã kum, “Kwãrĩk wãnh krĩ djà ja kaprỳ. Gê me'õ kam krĩ kêt kumrêx”, ane.

Ne kamã ajte 'ã memã kum,

“Àpênh djàkam dja me'õ pãnh apê”, ane.

Nãm me bakukãmãre ã Metĩndjwỳnh kukwakam pi'òkkam ane. ²¹ Ije ar amã Metĩndjwỳnh kabên jarênhja kõt gê me'õ Djuda djàpênh djà 'amỳ. Ë, bar Jejumê ro'ã ar iba. Ar gadjwỳ ar akwỳ ne gar Jeju kõt ar aba. Be, Jejumê

ro'ã ar baba 'õ, dja àpênh djàkam apê. ²² Gwaj baro'ã babamo kraxkam ne Djuã Metĩndjwỳnhmã ngòmã me angjênho ba. Gwaj arỳm kam Jeju pumũ. Gwaj baro'ã ar baba: nhym kam Jeju arỳm wabi gwaj kam omũnho ino re. Gê Metĩndjwỳnh kabên kôt ar ajõ gwaj baro'ã apê. Gwaj baro'ã baje Jeju pumũnhkam dja ar ajõ gwaj baro'ã apê gwaj kam Jeju akubyn tĩnkôt memã badjujarênh ar baba. Nãm ã Pedru arkum ane.

²³ Nhym me arkum,

—Be, ar wã, Jõdje Baxabamê Maxijmê ne ar aro'ã Jeju pumũ, ane. Jõdje Baxaba nhidji 'õdjwỳbê ne Juxu.

²⁴⁻²⁵ Nhym ar arỳm Metĩndjwỳnhmã ar arên kum,

—Ga abê Bẽnjadjwỳr djwỳnh. Me kunĩ nhõkre kadjwỳnhbê ne ga aje me kabên mar. Ne arỳm ar amãnhkrutja pumũ. Jeju ne amrêbê ar ijano bar 'ã memã idjujarênh ar iba. Gê ar ja'õ Djuda pãnh ar iro'ã 'ã ujarênh ar ba. Ga aje amijo ar ja'õ pytãrkôt ar imã o amirĩt. Djuda ne axwekôt Jeju kute ar ijanorjabê amijo kuka. Kwãrik wãnh me biknor tokry djàkam wãnh akuno. Nãm ar ã Metĩndjwỳnhmã ane. ²⁶ Ne kam ar idji'ã kên kryre no'õk. Ne kam kumê. Ne kam 'ã idji kute amirĩtkôt ar arỳm amijo Maxij pytã. Nhym kam me Maxijmã Jeju kute anor'õ jarê. Jeju kute Ar kubê 11 janor kôt ne me arkum arê.

2

Karõ raxo me kadjwỳnhbê ÿrn meo ba kadjy ne ja.

Kar 4.31, 8.15, 10.44, 19.2

¹ Arỳm ne mebê idjaer bikprõnh djã nhõ akati nhidjibê Pêxiko. Kam arỳm Jejukôt ba djwỳnh kunĩ axikôt amim Jeju man ro'ã nhỹ. ² Ro'ã nhỹ: nhym ar aêrbê arỳm kãjkwa kurũm mỳjja rãrãk ne arỳm kikremã wadjã. Mỳjja rãrãk kute kôk 'itỳx rãrãk pyrãk nhym arỳm me kunĩ kuma.

³ Nhym arỳm mỳjja kute kuwy pyrãk amirĩt. Amirĩto kute

me õto bikjêr pyræk. Ne kam mỳj kuwyja arỳm ar'ã arij. Ar ã pỳnhkõt ar'ã arij nhym ar arỳm abenã omũ.

⁴ Kam ne Metĩndjwỳnh Karõ arỳm ar ã pỳnhkõt raxo ar kadjwỳnhbê nhỳn ar ar o ba. Nhym ar arỳm apỳnh me bajtem ba djækam me kabẽno kabẽn ne arỳm arẽnho dja. Metĩndjwỳnh Karõ ta arkum me kabẽn jangij nhym kam ar arẽnho dja.

⁵ Metĩndjwỳnh Karõ kute ar ar o ba kêttri ne me ja apỳnh me bajtem ba djà kunĩkõt aben kurũm ban bõx. Ne arỳm myt tãm kam krĩraxbê Djeruxarêkam ar ba. Me bõx ny ja ne me mebê idjaer kukràdjào kukràdjàn kute ar o ba tũm.

⁶ Nãm me Djeruxarêkam ar ba: nhym arỳm mỳjja rãrãk kato. Nhym me amybỳm mỳjja man itepato ar'ã aben py-dji. Me krãptĩ: bõx. Bõx nhym Jeju kõt ba djwỳnh ar arỳm apỳnh me bajtem kabẽnkam kabẽn jarẽnh mexkumrẽx. Apỳnh me bõx ny jabatàn djækam me kabẽnjakam ar kabẽn jarẽnh mexkumrẽx nhym me kunĩ arỳm amikabẽn djwỳnh ma. ⁷ Amikabẽn djwỳnh man kam te kute kraxkõt ar marmã arkam no tyn kumex ne abenmã kum,

—Je, me kabẽnja ma. Me ja kunĩ ne me pykabê Garrê-jakam abatàn. Me kute me bakabẽn mar kêt kumrẽx ne arỳm kam kabẽn jarẽnh mexkumrẽx. ⁸ Amrêbê me baprĩri apỳnh me bakabẽn djwỳnh gu me arỳm jakam maro dja. Mỳj ne me ja me bakabẽnkam kabẽn kadjy amijon? ⁹⁻¹⁰ Be, apỳnh me bajabatàn djabê ne pykabê

Paxijmẽ

Medjijmẽ

Erãomẽ

Mexomimẽ

Djudêjamẽ

Kapadômẽ

Põtumẽ

Adjijmẽ

Bridjamẽ
Papirijmẽ
Edjitemẽ.

Apỳnh me bajabatành djà ne ja.

Ribijkam pykabê Xireni kuridjwỳ me bajabatành djà'õ.

Krĩraxbê Rõma kurũm me babõxdjwỳ bakwỳ babê id-
jaerkumrẽx.

Nhym me bakwỳ amrêbê baje mebê idjaer kukràdjào
kukràdjà.

¹¹ Kretamẽ Arabijmẽ ne me bajabatành djà 'õdjwỳ.

Be, apỳnh me bajabatành djà ne ja. Nhym me tu me
bajaêrbê apỳnh me bakabẽn djwỳnh kunĩkõt kabẽn jarẽn
mex. Me bakabẽn jarẽn mex ne arỳm kam Metĩndjwỳnh
rax'ã ujarẽnho kumex gu me arỳm ar kuma. Nãm me bõx
ny ã Jejukõt ba djwỳnh ar'ã abenmã ane. ¹² Ne arỳm te
kute kraxkõt ar marmã arkam no tyn kumex ne ar umaje
umar punuren abenmã kum,

—E kum, mỳj'ã ne gu me baje me kabẽn marja amijakre?
ane.

¹³ Nhym me kwỳ arkam bẽno ajkẽn abenmã kum,

—Kadjwati kangõ* kumexkam ne me ajbã, ane.

*Pedru kute kàj bê me krãptĩ:mã Metĩndjwỳnh kabẽn
jarẽn.*

¹⁴ Nhym kam Pedru arỳm kàjmã dja. Jeju kute ar anorbê
11mẽ ar ro'ã kàjmã djan arỳm kàj bê memã kabẽn ne
memã kum,

—Me abê idjaer, krĩraxbê Djeruxarêkam me ar aba kunĩ,
dja ga me ikabẽn 'ãno djan ama. ¹⁵ Be, me amãbit ne
bar ije kadjwati kangõkam ibibãnh pyræk. Nhym be,
kati. Ota, kỳjrũm myt nhỹ. Nhỹnh got kỳjrũm myt

* ^{2:13} Mỳjja me kute o kõm ne kõt bibãnh kunĩja, kadjwati
kangõmẽ uba kangõmẽ, mỳjja kangõ kunĩ ne me kum
kadjwati kangõ jarẽ.

nhỹrkam kadjwati kangõkam me bibãnh'õ amirĩt ne? Arkati. Ar ba ne bar ibibãnh prãm kêtikumrẽx. ¹⁶ Bar me amã arẽ ga me ama. Bar apỹnh me aba djàri me akabẽnkam ikabẽn jarẽn mex ga me ama. Be, amrêbê: Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnhbê Djõwe kute ar ijã ujarẽn kõt ne bar ã ikabẽno ane. ¹⁷ Nãm me bakukãmãmẽ kum,

“Metĩndjwỳnh me bamã, ‘Dja mỳjja kunĩ pykakõt amin-grãnh 'ỳr nhym me kunĩ aminhinomã amimẽn 'ỳr ba arỳm me kunĩmã Ikarõ jano nhym arỳm meo tuknĩn meo ba.

Me ĩ pỹnhkõt me kunĩo tuknĩn meo ba. Meo tuknĩ kute mrãmri ne me kute me iby ngõ kapĩ nhym kute meo tuknĩ pyræk.

Dja ba Ikarõ jano nhym akamrer ar, akadjwỳx ar ikukwakam kabẽn jarẽ.

Nhym me abatành ny nokam mỳjja pumũnh kêt kwỳ amirĩt nhym me omũ.

Nhym mebêngêt mỳjja kwỳ pyti.

¹⁸ Apỹnh akati djàri wãkam dja ba inhõ àpẽn mymẽ inhõ àpẽn nimã Ikarõ jano nhym arỳm meo tuknĩ. Nhym me arỳm ikukwakam ikabẽn jarẽ.

¹⁹ Nhym me te kute mỳjja marmã kam no tyn kumex kadjy dja ba kàjkwakam mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Ne me kute iraxmã kator kadjy pykakamdjwỳ mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Dja ba kam me kamrômẽ kuwymẽ kũm tyk nhipêx.

²⁰ Ne myt nokam akamàt kô tyk ne mytyrwỳo me kamrô. Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute me axwemã pãnh jarẽn nhõ akati bõx 'ỳr. Kam dja memã ra:xi ne memã umati:re. Dja bõx 'ỳr ba kam arỳm ã mỳjjao ane.

²¹ Kam dja me kwỳ ĩ pỳnhkõt Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã amijo a'uw nhym arỳm me utà. Me ĩ pỳnhkõt me kunĩ pytà.' Nãm Metĩndjwỳnh ã me bamã ane.”

Nãm ã Djõwe Metĩndjwỳnh kukwakam ar ijã ane. Be, djãm ar ibibãnh got? Kati. Ga, me bakukãmãre Djõwe kute ar ijã ujarẽnhja pumũ. Djõwe kute ar ijã ujarẽnh kõt bar arỳm apỳnh me akabẽnkam ikabẽn jarẽnh mex. Nãm ã Pedru memã ane.

²² Ne ajte itepã memã kum,

—Me abê idjaer, dja ga me ikabẽnja ma. Metĩndjwỳnh ne krĩraxbê Nadjarekam Jejujao ba nhym kukwakam arỳm mỳjja pumũnh kêt nhipêxo ba. Me punuo mexo ba. Te me aje marmã kam ano tyk ne aku'ê kadjy ne kõt aje raxmã akator kadjy ipêxo ba. Metĩndjwỳnh ta ne o ba nhym arỳm kabẽnkõt me akam mỳjjao ba. Me ga ne ga me amrêbê kõt omũn ama. ²³ Tãm ne Metĩndjwỳnh kum ire. Me abê idjaermã kum ire. Mỳjja kunĩ kêtri kute amikukãm mỳjja kunĩ mar kõt ne kum ire. Me kêtri ne arỳm amim 'ã karõ mãmdji. Kute amim 'ã karõkõt ne arỳm me amã Jejumã ire. Nhym me axwe me akabẽn kõt pĩte'ykam kunhôn kubĩ ga me mekõt ajaxwe.

²⁴ Ga, me arỳm tu tykkumrẽxja pumũ. Mỳj me'õ ta dja akubyn meo tĩn nhym me ajte mekõt ar ba? Arkati. Me arỳm tu tykkumrẽx. Kam me kute mrãmri ne me kute me uwpre tỳxkam me te: kator prãmje kute amikjêho bakam tokryja pyræk. Jejudjwỳ ne mrãmri tu tykkumrẽx. Nhym be, djãm tyk rã'ã? Kati. Tyk rã'ã prãm kêtumrẽx. Metĩndjwỳnh ne arỳm akubyn o tĩn ne. Metĩndjwỳnh ne o kute mrãmri ne me kute me uwpre tỳxkam arỳm 'ãpre bõnh pyræk nhym akubyn me ta ajte mekõt ar ba pyræk. ²⁵ Amrêbê: Kritu ta Metĩndjwỳnhmã amijarẽ. Tyk rã'ã kêt'ã kum amijarẽ. Nhym me bakukãmãre Dawi arỳm kõt arẽ gu me pi'õkkam omũ. Nãm Metĩndjwỳnhmã kum,

“Bẽnjadjwỳr djwỳnh, inokrekam ga amirĩt rã'ã. Ga imẽ amijo akajkepkam dja me te: idjumar punumã ingrẽkmã.

²⁶ Ba kam arỳm inhõkre kadjwỳnhbê ikĩnhkumrẽx ne ikĩnh'ã memã amijarẽ. Dja ba inhĩkumrẽx ne akubyn itĩn ne ar iba. Ja kadjy dja ba tu amim akamnhĩxkumrẽx ne ate ikrã.

²⁷ Dja ba tyn me tyk ba djàkam ar iba. Djãm kam dja ga ikanga? Kati. Djãm inhĩ rerekmã? Kati. Ba ne ba amexo imex. Kam dja ga ikanga kêtikumrẽx. Kam ne ba ikĩnhkumrẽx.

²⁸ Mỳj dja ba itykkam nẽ? Bir, ga ne ga arỳm imã arẽ. Dja ba akubyn itĩn ne akõt ar iba rã'ã: rã'ã ne. Dja ga ikuri dja. Kam dja ba ikĩnhkumrẽx ne.”

Nãm ã Dawi ane nhym Pedru arỳm kõt memã arẽ. Kritu tyk rã'ã kêt'ã memã arẽ.

²⁹ Ne kam itepã Kritu tĩn'ã memã kum,

—Akmere, ba pĩne me amã me bakukãmãre Dawi kabẽn'ã ajarẽ ga me pĩne ama. Djãm amijã ne kabẽnja jarẽ got? Kati. Dawi ne amrẽbê: ty nhym me arỳm me tyk nhõ kikrekam adjà gu me baje kikre pumũnh rã'ã. ³⁰⁻³¹ Be, Kritu akubyn tĩn'ã ne kabẽn jarẽ. Dawibê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh'õ. Nhym kam Metĩndjwỳnh kum kabẽn jarẽnh mãmđjin kum,

“Dja atãmdjwỳ ar aben djô'ã apõx. Aben djô'ã apõx tãmtã nhym tũmràm dja atãmdjwỳja kato. Tãmja dja kubê Kritu. Apãnh dja memã nhỳn arỳm kubê Bẽnjadjwỳrbê kumkati. Ikabẽn pydji ne ba arẽ.” Nãm Metĩndjwỳnh ã Dawimã ane nhym arỳm kuma. Kute amidjô'ã Kritu kator markam ne Dawi Metĩndjwỳnhmã Kritu kabẽn jarẽn kum,

“Dja ba tyn me tyk ba djàkam ar iba. Djãm kam dja ga ikanga? Kati. Djãm inhĩ rerekmã? Kati. Dja ga ikanga kêtikumrẽx”, ane. Djãm amijã ne Dawi kabẽn ja jarẽ? Kati.

Kritu'ã ne arẽ. Bẽnjadjwỳrbê kumkati'ã ne arẽ. Kritu dja ã rerek kêt ne akubyn tĩn.

³² Be, Jeju ne Metĩndjwỳnh akubyn o tĩn. Ar ikunĩ ne bar omũ. Jejubê ne Bẽnjadjwỳrbê kumkati. Kubê ne Kritu. ³³ Nãm akubyn o tĩn nhym kam wabin arỳm ra:x ne Metĩndjwỳnh djubôk'ãnh me kunĩmã nhỹ. Nhỹ nhym Bãm arỳm kum Karõ ngã. Amrêbê kute kum arẽnhkôt ne kum kungã nhym kam ajbir ar imã ano. Nhym kam ar ikam ruw ne arỳm ar ijo ba bar arỳm kukwakam me bajtem kabẽn jarẽnh mexkumrẽx ga me arỳm ar ima.

³⁴ Be, mrãmri ne Jeju arỳm wabi. Nhym be, Dawi ne kàjkwa djwỳnhmã àbir kêt. Nãm amrêbê: me bakukãmãremã kum,
“Inhõ Bẽnjadjwỳrmã ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn ne kum, ‘Amrẽ idjubôk'ãnh nhỹ, Abẽnjadjwỳr raxkam idjubôk'ãnh nhỹ.

³⁵ Ikam ama ba amrẽ awỳr akurê djwỳnho mõ ga me kwỳo apardjan me kwỳ nhimex.’ Nãm Metĩndjwỳnh ã Kritumã ane.”

Nãm ã Dawi me bakukãmãremã ane. ³⁶ Me abê idjaer kunĩ dja ga me Dawi kabẽnja man 'ã ikabẽn mar pydji. Mrãmri ne Metĩndjwỳnh Jeju'ã Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽnhkumrẽx. Kubê ne Kritukumrẽx, me aje pĩte'y'ã nhôrja tãm. Ja dja ga me amim mar pydji. Nãm ã Pedru memã ane.

³⁷ Nhym me kute ja markam arỳm amim ngryk ne kaprĩre ne. Ne kam arỳm Pedrumẽ Jeju kute ar anorja kunĩmã kum,

—Akmerẽ ar, mỳj dja ba me kam amijon? ane.

³⁸ Nhym Pedru memã kum,

—Me on amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Jeju Kritu'ỳr amijo akẽx. Bar kam arỳm kukwakam kum ngômã me ajangij. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm me ajaxwe maro aknon me akam ngryk kêt ne arỳm me amã Karõ

jano nhym ar me ajo ba. ³⁹ Be, Metĩndjwỳnh ne amrêbê me amã Karõ jarê. Ne ajte me akramê atãmdjwỳmã arê. Ne ajte anhỳr bê me mõi wãmã arê. Kute amiwỳr me 'wỳr kunĩ ne Metĩndjwỳnh arỳm memã Karõ jarê. Nãm ã Pedru memã ane.

⁴⁰ Ne kam ajte memã Metĩndjwỳnh kabên kumex jarên axwe nêje me akre:n ajte memã karõ:. Nãm memã kum,

—Me kamingrãny ja ne me axwekumrêx. Dja me ì me biknor tokry djàkam akuno. Me gop mekõt abiknor kêt kadjy amipytà, ane. ⁴¹ Nhym kam me kum kabên kĩnh ne tu amim markumrêx. Nhym kam me arỳm Metĩndjwỳnhmã ngômã me krãptĩ jangij. Mebê 3.000 ne me angij nhym me arỳm mekõt tu amim Jeju markumrêxo ba.

*Me kute Jeju mar kute abeno õbikwa.
Kar 4.32*

⁴² Nhym me mã Jeju kute ar anorja kukràdjà man kõt ar amijo ba. Ne aben tã akuprõ. Ne Jeju kute aminhĩ'ã djwỳ jakren kokjêrja tãm ne ajte kute 'ã akren kokjêro krĩ, aben tã, me kute tyk mar rã'ã kadjy. Ne aben tã Metĩndjwỳnhmã kabêno krĩ. ⁴³ Nhym me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy Jeju kute ar anorja me aêrbê mỳjja pumũnh kêt krãptĩ nhipêxo ba nhym me kunĩ arỳm madjà kreti.

⁴⁴ Nhym me kute amim Jeju mar kunĩ ro'ã ar ban kute abenbê mỳjja'õ nê kêt ne abenmã abennhõ mỳjjao ba. ⁴⁵ Ne amũ memã apỳnh aminhõ pykamê aminhõ mỳjja ngãn pãnh pi'òk kaprĩ jamỳ. Ne kam apỳnh me õ mỳjja kêt mã pi'òk kaprĩ ngã. ⁴⁶ Ne kam akati kunikõt Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam axikõt Jeju maro krĩ. Ne kam apỳnh me ùrkwã kõt Jeju kute aminhĩ'ã djwỳ jakren

kokjêrja tãm ne ajte kute 'ã akren kokjêro krĩ. Ne kĩnhtiren tu aben markumrêx ne ro'ã õ kwỳ krêno kumex. ⁴⁷ Ne mã Metĩndjwỳnhmã kum,

—Imã akĩnhkumrêx. Amexti:re, anhỹro kumex. Nhym bu'ã me kunĩ kum me kĩnh. Nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh akati kunĩkõt amiwỳr me kwỳo akêx. Aben totokmã amiwỳr meo akêx ne me axwebê me utà. Ne arỳm me kute amim Jeju mar kõt me umjuw nhym me arỳm mekõt ar aben pydjio ba.

3

Pedru kute me'õ mrãnh kêtõ mex.

¹ Ne kam akati 'õkam arỳm myt ibõ, arỳm 3 ora nhym Pedrumẽ Djuãõ ar Metĩndjwỳnh nhõ kikreti'ỳr tẽ. Akati kunĩkõt, myt ibõkam ne mebê idjaer kikretikam Metĩndjwỳnhmã kabẽno krĩ. Nãm ar 'ỳr tẽn 'ỳr bõx nhym me me'õ mỳn o tẽ. ² Adjakam ne mrãnh kêt nhym me mỳn o ba. Akati kunĩkõt ne meo ban kikreti jajkwa krekre kuri krĩ. Ajkwa krekre ja nhidjibê ne Kĩnhtire. Nãm me o ban krĩ nhym kam me ngjêx kunĩkõt pi'õk kaprĩ'ã me 'wỳro krĩ.

³ Be, nãm me kumỳn o tẽn kam ỳr. Nhym Pedrumẽ Djuãõmẽ mekõt àrmã tẽn nhym ar omũn arỳm pi'õk kaprĩ'ã ar ku'uw. ⁴ Nhym Pedrumẽ Djuãõmẽ 'ỳr akêx ne omũ, omũnh tỳx ne kum, “Amrẽ ar ipumũ”, ane. ⁵ Nhym arỳm ar kuman mỳjja jabej ar'ỳr akêx ne ar omũnho nhỹ.

⁶ Nhym Pedru kum,

—Inhõ kryt jakao pi'õk kaprĩ kêt ne inhõ kẽn karyro pi'õk kaprĩ kêt. Nhym be, atemã inhõ mỳjja ba amã arẽ. Be, Nadjarekam Jeju Kritu kukwakam on kàjmã djan on mrã, ane. ⁷ Nãm anen tu ubõk'ãnh ikra 'amỳn kàjmã aro tẽn. Nhym on parmẽ parkõn mex ⁸ ne ekrux ne kàjmã dja. Ne arỳm tẽn. Ne kam arkõt Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã

wadjà. Nãm arkõt arĩ tẽ, kĩnhkumrẽxkam arkõt àtor tẽn Metĩndjwỳnhmã mextire jarẽnho tẽ. ⁹ Nãm kum mextire jarẽnho tẽ nhym me kunĩ arỳm omũ. ¹⁰ Omũn kam amim nokre pumũn arỳm abenmã kum,

—E kum, tãmwã ne kikreti jajkwa krekrebê Kĩnhtire kuri amijo à'wỳro krĩ. Je tô mỳj ne arỳm kam nẽ? anen te aben kukijn kam no tyn kumex.

Me krãptĩmã Jeju'ã ujarẽn.

¹¹ Nhym mrãnh kêt ne arỳm mexja arỳm Pedrumẽ Djuão aro tỳm ne aro dja. Metĩndjwỳnh nhõ kikreti janhàkam kikre kre kênhkam ne ar dja. Me kute kum Xaromão nhõ kikre kre kênh jarẽnhja. Nãm aro dja nhym me kunĩ arỳm kam ar'ã akuprõn te kute marmã arkam no tyn kumex. ¹² Nhym Pedru arỳm memã kum,

—Ga me abê idjaer, mỳkam ne ga me te aje marmã me'õjakam ano tyn akumex ne ar ijã ano mao akumex? Djãm ar ba ne bar me'õjamã mrãnh mex jadjà? Kati. Ar ba ne bar ije o mex mar kêt. Djãm ar amimexo ne bar kum mrãnh mex jadjà? Arkati. Jeju ne paro mex ne kum mrãnh mex jadjà.

¹³ Ba me amã arẽ ga me ama. Metĩndjwỳnh kute Abraãomẽ Idjakmẽ Djakomẽ me bakukãmãre kunĩo ba djwỳnh arỳm jakam amirax kõt Kra Jejuo ra:xi. Tãmwã ne ga me amrêbê Piratumã kanga. Nhym kam bit kute kum irermã. Ta kute arek me aro'ã ar ban umar mex kadjy bit kute kum irermã ga me kum, “Kati, Kati”, ane. ¹⁴ Be, Jeju ne Metĩndjwỳnh mexo mex ne katàt ar amijo ban axwe kêtukumrẽx ga me kanga. Ne kam me'õ jaxwe kute me parja'ã Piratumã kum, “Tãmwã dja ga kum anhiren ano gê ta me ikõt arek ar ban umar mex”, ane. ¹⁵ Ne kam kute mỳjja kunĩmã tĩn jangjênh djwỳnhja bĩ. Nã gãm me bĩn'ã memã apnê nhym me kubĩ.

Nhym be, Metĩndjwỳnh ne arỳm akubyn o tĩn. Ar ba ne bar omũn me amã kõt 'ã idjujarēnh ar iba. ¹⁶ Be, Metĩndjwỳnh ne amikõt Jejuo rax bar kam arỳm tu amim Jeju kamnhĩxkumrēx. Tu amim kamnhĩxkumrēx nhym arỳm me'õjamã tỳx jadjàn o mex ne. Jeju ta ne ar imã ijamak bõ bar arỳm tu amim kamnhĩxkumrēx nhym arỳm pĩrĩne me'õjao mex ne. O mex nhym arỳm me anhipõkri dja ga me akunĩ arỳm omũ.

¹⁷ Be, akmere ar, ba me amã arē ga me ama. Anhõ bēnjadjwỳrmē ne ga me ajamakkre kētkam Jeju bĩ ba arỳm kuma. ¹⁸ Nhym be, amrēbē: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh kunĩ me bakukãmāremã kum, “Dja Kritu tokry. Metĩndjwỳnh kute Kra'ã Bēnjadjwỳrbē kumkati mēnhja dja tokry.” Nãm me ã me bakukãmāremã ane. Nhym me aben djõ'ã arēnhõ mõ:n arēnhõ mõr tãmtã: arỳm 'ỳr o bõx. Tũ:mràm me akamingrãnyre amã kurē nhym arỳm Kritu tokry. Me bakukãmāre kute arēnh kõt Kritu tokry. Nãm ã Pedru memã ane.

¹⁹ Ne kam itepã memã kum,

—Kam me on amikam akapĩren wãnh ajaxwemã anhiren Bēnjadjwỳr djwỳnh'ỳr amijo akēx ne katàt kabēn man kõt ar amijo aba. Dja ga me ã amijo ane nhym arỳm me ajo kĩnh ne. Ga, me kum kōrkam kapĩrĩa pumũ. Ne ajte kute ngõo kōmkam kĩnhja pumũ. Dja ã me ajaxwekam akapĩrikam me ajo kĩnhõ ane.

²⁰ Dja ga me ã amijo ane nhym arỳm akubyn me amã Kritu jano. Amrēbē: me kute kàj bē me amã 'ã ujarēnhja dja me amã ano. Bēnjadjwỳrbē kumkatibē ne Jeju. Kritubē ne Jeju. ²¹ Dja arek kàjkwa djwỳnhkam ar ba:n kam akubyn ruw. Kute akubyn mỳjja kunĩo ny kadjy akubyn ruw. Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnhja kunĩ ne me amrēbē: me bakukãmāremã

ja jarēnhkumrēx. ²² Mrāmri ne Mõj djê me bakukãmãremã kum,

“Ba ne ba Metĩndjwỳnh kukwakam me amã ikabēn jarēnho iba.

Dja Metĩndjwỳnh ĩ me akadjy amijo me anhõbikwa'õ pytà nhym arỳm ĩ ikudjwa ã me amã kabēn jarēnho ane.

Dja me amã kabēn jarē ga me prĩne aman kõt ar amijo aba.

²³ Nhym me'õ kute kabēn mar kêtja dja me o ajkē nhym ajte õ me wỳnhkõt amirĩt kêtikumrēx ne.”

Nãm ã Mõj djê ane nhym Pedru kõt memã arē.

²⁴ Ne kam itepã memã kum,

—Mrāmri ne amrēbê Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh kunĩ apỳnh mỳjja apõxmã 'ã ajarē. Me ajte Kritu katormã 'ã ajarē. Nhym jakam mỳjja arỳm amirĩt nhym Kritu arỳm kato. Dja ga pi'õk kõt akubyn arēnho tēn Xamuwe'ỳr o bõx. Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh ne aben nhitepã apõx tē. Kuni'ã dja ga pi'õkkam ujarēnh jarēnho tē:n arỳm kõt ama. Kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh kunĩ ne me Kritu'ã memã ajarē. Ja dja ga me kõt ama. ²⁵ Ga me Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh kabēnjao aba rã'ã ne. Metĩndjwỳnhmē me bakukãmãremē arỳm abenmã kabēn jarēnh mãm dji ga me kabēno aba rã'ã. Nãm Metĩndjwỳnh Abraãomã kum,

“Dja akrakam kra aben djõ'ã apõx. Aben djõ'ã apõx krãptĩ:.

Atãmdjwỳ ja'õ dja meo kĩnh. Dja apỳnh pyka kunĩkõt meo kĩnh nhym me arỳm kĩ:nhkumrēx.”

Nãm ã Abraãomã kabēn pydjĩn arēnho ane. ²⁶ Be, ba me amã arē ga me ama. Kute meo kĩnh kadjy ne Metĩndjwỳnh amijo Kra pytàn me akumrēxmã ano. Dja me anhĩ pỳnhkõt me ajaxwebê me ajo akēx ne arỳm me ajo kĩnh. Ja kadjy ne me amã ano. Nãm ã Pedru memã ane.

4

Pedru me rũnh krãptĩmã Jeju'ã ujarẽnh.

¹ Nãm ar memã kabẽno dja nhym me rũnh arỳm ar'ỳr bõx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ar'ỳr bõx. Metĩndjwỳnh nhõ kikreti nẽje ku'ẽ djwỳnhõ ba djwỳnhjadjwỳ mekõt ar'ỳr bõx. Mebê xadjudjẽumẽ mekõt ar'ỳr bõx. ² Pedru ar kàj bê memã Jeju tyk ne akubyn tĩn'ã ujarẽnhõ dja. Ne kam ajte kàj bê me kute amim Jeju mar tykja kunĩ akubyn tĩn'ã ujarẽnhõ dja. Jeju akubyn tĩn kõt me tĩn'ã ujarẽnhõ dja. Kam ne me rũnhja ngry:k ne arỳm ar'ỳr bõx. ³ Nãm me ar'ỳr bõx ne arỳm aro tỳm ne ar pa 'amỳn aro tẽn Ar kubê ijê. Arỳm me'ã akamàt 'ỳr. Nhym kam me akati kadjy Ar kubê ijê. ⁴ Nhym be, me kute Ar kubê ijê kêttri ne me kute ar kabẽn marja krãptĩ: arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Õbê me kute tu amim markumrẽxjamẽ ajbir me krãptĩjamẽ ne me abenã mẽnhkam krãptĩ:kumrẽx. Me my ne mebê 5.000.

⁵⁻⁶ Nãm me akati kadjy Ar kubê ijê nhym kam me'ã akati nhym me rũnh ar'ã akuprõ. Mebêngêtmẽ Mõjdjẽ kukràdjà mar djwỳnhmẽ ar'ã akuprõ. Nhym me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxbê Ananh mekõt nhỹ. Nhym Kajbajmẽ Djuãomẽ Arexãrimẽ Ananh nhõbikwa kunĩ ar'ã akuprõ. Me rũnh ja ne me krĩraxbê Djeruxarẽkam ar'ã akuprõ. ⁷ Nhym me arỳm aro katon me ipõkri ar kudja. Nhym kam me ar kukij ne arkum,

—Mỳj me'õ kukwakam ne gar mrãnh kêtjao mex? Mỳj ne idji kute? ane.

⁸ Nhym kam Metĩndjwỳnh Karõ arỳm raxo Pedru kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba. Nhym kam memã kum,

—Mebê idjaerkam me abẽnjadjwỳrmẽ ar abêngêt ar, ⁹ mỳjkõt ne bar imã me'õ punuja kaprĩn o mex ga me abej ar ikukij. ¹⁰ Dja bar me amã arẽ ga me ama. Me gamẽ mebê

idjaer kunĩ dja ga me ikabẽn ma. Nadjarekam Jeju Kritu, me aje pĩte'y'ã nhõr ne bĩn nhym Metĩndjwỳnh akubyn o tĩnja. Jeju ja kukwakam ne me'õ mrãnh kêtja arỳm mex. Mex ne me anhipõkri dja ga me arỳm omũ. ¹¹ Amrẽbê: ne me bakukãmãre Jeju'ã ajarẽn memã kum,

“E kum kẽn ja ne me kute kikreo ãm djwỳnhja kute kikremã armã te omũn bõm kumẽ.

Kẽn ja ne arỳm kute kikremã o kajpar, kum o kajpar tỳxi.” Nãm ã me bakukãmãre memã anen arỳm 'ã pi'õk no'õk ne. Me aje kikreo ãm djwỳnhwã pyrãk. Amã Jeju kurê nhym arỳm kute kẽnwã pyrãk ne arỳm kàjkwa djwỳnhkam me bakunĩmã nhỹ. ¹² Djãm ikrebê me'õ kute me bajaxwebê me bapytãr? Arkati. Me'õ kute me bapytãr kêtikumrẽx. Mrãmri ne kute me bapytãr kadjy Metĩndjwỳnh memã Jeju pydji jarẽ. Nhym pyka kunĩkõt me bakadjy me'õdjwỳ kêtikumrẽx. Nãm ã Pedru memã ane.

¹³ Be, Pedrumẽ Djuão ar memã kabẽnkam me rũnh abenmã kum,

—E kum, arkum gwaj bapyma kêtikumrẽx. Be, ar kute me bakukràdjã mar kêt, ar kajgo mexi. Mỳj got ar nẽn ã kabẽn mexo ane, ane. Ne kam arỳm ar kuman abenmã kum,

—Be, ar Jejukõt ba tũmkam ne ar ã kabẽn mexo ane, ane.

¹⁴ Nhym ar kute me'õo mexjadjwỳ ar ro'ã dja nhym me omũ. Ne te kute abenmã, “Nãm ar 'êx”, anhỹr prãmje.

¹⁵ Ne kam me rũnh me bikprõnh djã nẽje ar ano nhym ar tẽ. Nhym me ar kãxã aro aben maro nhỹ. ¹⁶ Ne abenmã kum,

—Mỳj dja gwaj ar on? Me kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ar mrãmri mỳjja pumũnh kêt raxja nhipêx. Me'õ punu mex nhym ar arỳm o mex. Nhym Djeruxarẽkam me ja kunĩ arỳm omũ. Kam gwaj baje te memã, “Nãm ar 'êx”, anhỹr prãmje. ¹⁷ Be, gwaj ar kangrõnh tỳx gẽ ar ajte Jeju'ã

ujarēnh kêt. Gêdja amũ me bu'ã me wã mar kêt. Nãm me ã abenmã ane.

¹⁸ Ne kam amiwỳr ar ku'uw nhym ar bõx nhym me arkum,

—Kwãrik wãnh ajte Jeju kukwakam memã kabēn jarēnh kêt. Ne kwãrik wãnh 'ã memã adjujarēnh kêt, ane.

¹⁹ Nhym Pedrumẽ Djuão ar memã kum,

—Be, mỳj dja bar nẽ? Metĩndjwỳnh kute ar imã ar imex jarēnh kadjy mỳj dja bar nẽ? Djãm me akabēnkõt ar ije Jeju'ã idjujarēnh kêt mã? Nàr kon, djãm Metĩndjwỳnh kabēnkõt ar ije Jeju 'ã idjujarēnh mã? Me gadjwỳ amikadjy ama. ²⁰ Be, ar ije Jeju akubyn tĩnkõt omũnh ne ar ije kabēn mar. 'Ã dja bar bir idjujarēnh kumrẽx ar iba. Te 'ã idjujarēnh kêt mã, ane.

²¹ Nhym kam me ajte ar kangrõn arkum ire nhym ar arỳm mã tẽ. Me rũnh ne me te: kute aro aben mar nhym me kute mỳj ar axwe'õ pãnh kute aro bikēnh mã. Ar kute me'õ mexkam ne me kàtàm kunĩ Metĩndjwỳnh mã rax jarēn kum ar kĩnh. Me rũnh ren aro ajkẽ nhym ren bu'ã me kàtàm ren kum me kurê. Kam ne me rũnh te: kute aro bikēnh mã. ²² Be, te me'õ jakryja abatành mex nhym ar arỳm o mex. 'Ã amexbê 40 nhijukri ne ajte amex rã'ã arỳm 'ã apêx nhym ar o mex. Djã ne me mỳjja ja'õ pumũ? Arkati.

Me kute Jeju mar kute Metĩndjwỳnh mã rax jarēnh.

²³ Nãm me rũnh Pedrumẽ Djuão arkum ire nhym ar mã tẽn kam arỳm aminhõ me ja'ỳr bõx. Ne kam me rũnh kute arkum kabēn kõt memã arẽ. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳrmẽ mebēngêtmẽ kabēn kõt arẽ nhym me arỳm kuma. ²⁴ Ne kam axikõt Metĩndjwỳnh mã kabēn ne kum,

—Bēnjadjwỳr djwỳnh, abê Metĩndjwỳnh. Ga ne ga kàjkwa nhipêx ne pyka nhipêx ne ngõ raxbê pyka kêt

nhipêx ne kam mỳjja ar baja kunĩ nhipêx. ²⁵ Be, anhõ àpênh Dawi ne akukwakam memã kum,

“E kum, mỳkam ne apỳnh me ba djàkam me bajtem àkrêo kumex? Mỳkam ne me amim mỳjja'ã karõ kajgoo kumex?”

²⁶ Pykakam me bẽnjadjwỳr rũnh ar arỳm kàjmã dja. Kute Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê àptarmã arỳm kàjmã djan itepato abeno akuprõ.

Õ Kritudjwỳ me arỳm kute kubê àptarmã kàjmã dja. Me õ Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê àptarmã kàjmã dja.”

Nãm ã me bakukãmãre Dawi ane. ²⁷ Be, Bẽnjadjwỳr djwỳnh, mrãmri ne Dawi kabẽnkumrêx. Arỳm ne me kute Jejubê àptarmã akuprõ. Akra Jeju ne amexo mex. Ga ne ga arỳm 'ã Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽ. Nhym Erodjimẽ Põxu Piratumẽ apỳnh me ba djàkam me bajtemmẽ mebê idjaermẽ me kunĩ kute kubê àptarmã arỳm abeno akuprõ.

²⁸ Ga ne ga amrêbê me kêtri arỳm amim me'ã karõn amybỳm meo aba. Meo aba: nhym kam me arỳm ã Jejuo ane. ²⁹ Me kute Jejubê àptarmã akuprõ. Bẽnjadjwỳr djwỳnh, jakam dja ga me kute ar ikangrõnhja ma. Ne kam ar imã itỳx jadjà bar imã me uma kêt ne me kunĩmã akabên jarê. Ar ibê anhõ àpênh. ³⁰ Dja ga ar imã tỳx jadjà bar me punuo mex ne akra kukwakam me aêrbê mỳjja pumũnh kêt nhipêx. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne ku'ên araxmã kator kadjy bar mỳjja pumũnh kêt nhipêx. Akra ne mexti:ren axwe kêtikumrêx, ane.

³¹ Nãm me Metĩndjwỳnhmã kabên pa nhym me bikprõnh djà arỳm amingrêk ne. Nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm me ĩ pỳnhkõt raxo me kadjwỳnhbê nhỳn ar meo ba. Nhym me arỳm kum me uma kêt ne memã Metĩndjwỳnh kabên jarê.

*Me kute abenmã õ mỳjja nhõr.
Kar 2.42*

³² Nhyim kam me kute amim Jeju mar krãptĩ: kum aben jabê. Me ĩ pỳnhkõt kum aben jabên kum Jejuo kĩnh prãm. Ne aminhõ mỳjja kunĩo aminhõ kêt ne amikutã abenmã kwỳ ngã. ³³ Nhyim Jeju kute ar anorja mã memã kum,

—Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju akubyn tĩn. Ar ba ne bar tĩnkõt omũ, anen mã memã 'ã ujarênh ar ba. Metĩndjwỳnh ne arkum tỳx jadjà nhyim ar tỳ:x ne memã 'ã ujarênh ar ba. Nhyim Metĩndjwỳnh arỳm tu me kunĩmã ukaprĩ jadjà nhyim me arỳm ukaprĩ:kumrêx. ³⁴ Nhyim kam me'õ kum mỳjja'õ prãm kêt kumrêx. Mỳkam? Bir, apỳnh me ĩ djari ne me õ pyka nàr õ kikre. Ne kam aben totokmã amũ memã kungã. Ne kam pãnh amim pi'òk kaprĩ byn o tẽn ³⁵ mã Jeju kute ar anorjamã kungã. Nhyim kam ar mã me õ mỳjja kêt mã pi'òk kaprĩ ngã. Me õ mỳjja kêt kõt memã kungã nhyim me kam o mã amim mỳjja jamỳ. Ne kam me'õ kum prãm kêt.

³⁶ Kamã ne me'õ nhidjibê Jõdje. Jeju kute ar anorja ne kum idji ny jarê. Kum Banabe jarê. Me kaprĩreo kĩnh djwỳnh'ã ne ar kum idji jakren kum arê. Kubê ne mebê Rewi'õ. Apêxtibê Xiprekam ne abatành djà. ³⁷ Banabe ne arỳm õ pyka. Ne kam pãnh kadjy arỳm amũ memã kungã. Ne kam amim pi'òk kaprĩ byn o tẽn arỳm Jeju kute ar anorjamã kungã. Nãm arkum 'êx kêt ne arkum kungã.

5

Ananijmẽ Xapire ar 'êx.

¹ Nhyim be, Ananijmẽ prõ Xapire ne ar õ pyka. Ne kam amũ memã kungãn kam pãnh amim pi'òk kaprĩ by. Ne kam 'êx. ² Nhyim my prõmã kum,

—Gu amim kwỳo apdju, ane. Nhyim, “Ã”, ane. Nhyim kwỳbito tẽn Jeju kute ar anorjamã o tẽn o bõx ne 'êx ne arkum,

—Mĩ, bar inhõ pyka pãnh pi'òk kaprĩ jabit by, ane. Ne kam arỳm arkum kungã.

³ Nhyim Pedru kum,

—Ananij, mỳkam ne Xatanaj arỳm ajo ba ga arỳm Metĩndjwỳnh Karõmã ajêx? Arỳm ne ga amim pi'òk kaprĩ kwỳo apdju. ⁴ Ga ren anhõ pyka nhõr kêt nhyim ren anhõ pyka rã'ã ga ren amexkumrêx. Nàr, aje memã òrkam ga ren pi'òk kaprĩo aba rã'an ren amexkumrêx. Mỳkam ne ga amim ajêxja'a karõ? Djãm ar imãbit ne ga ajêx got? Kati. Metĩndjwỳnhmãdjwỳ ne ga ajêx. Nãm ã Pedru kum ane.

⁵ Nhyim Ananij kabẽn man arỳm tỳm ne ty. Nhyim kam me kute arẽn mar kunĩ arỳm umaje madjà kreti ne. ⁶ Nhyim kam me abatành ny kwỳ kàjmã djan Ananijo kupun o mõn arỳm adjà.

⁷ Nhyim 'ã myt kwỳr kàjbê 'iry. 'Ã 3 ora apêx. Nhyim prõja kute mjên tyk mar kêt rã'ã. Ne kam arỳm me'yr wadjà. ⁸ Nhyim kam Pedru kum,

—Aje, on imã arê. Mỳj ne gar pyka pãnh pi'òk kaprĩ on aby? Djãm jabit? ane.

Nhyim mjên kôt kum 'êx ne kum,

—Ô nà. Bar amim ã pi'òk kaprĩ byro ane, ane.

⁹ Nhyim Pedru kum,

—Mỳkam ne ga aje Bẽnjadjwỳr djwỳnh Karõmã amikurê'uk kady amjênmẽ aben kôt akabẽn dji? Ota, amjên jadjàr djwỳnh ar arỳm akubyn kikre jawkwa krekre'yr mõ. Dja ar rũm gadjwỳ ajo mõ, ane.

¹⁰ Nhyim on parbê tỳm ne arỳm ty. Nhyim ar abatành nyre arỳm wadjà. Nhyim arỳm ty nhyim ar omũ. Ne kam o mõn mjên kuri adjà. ¹¹ Nhyim me kute amim Jezu mar ne kôt ar aben pydjio baja kunĩ arỳm umaje madjà kreti. Me kute ar tyk jarẽn mar kunĩ arỳm umaje madjà kreti.

Pedru ar kute me krãptĩo mex.

¹² Nhyim Pedrumẽ Jeju kute ar anorja kunĩ mỳjja pumũnh kêt krãptĩ nhipêxo ba. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne ku'ên kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ne ar mỳjja nhipêxo ba. Xaromão nhõ kikre kre kênhkam ne me kunĩ axikõt Jeju maro krĩ. ¹³ Nhyim me kàtàm te me umaje ne te me ikô'ã krĩ prãmje ne amybỳm abenmã me mexkumrẽx jarẽnho kumex. ¹⁴ Nhyim kam me krãptĩ kum Bẽnjadjwỳr djwỳnh kĩnh ne arỳm tu amim markumrẽxo kumex. Amim maro kumex ne arỳm mekõt akuprõ. Nhyim kam me kute amim marja arỳm krãptĩ: tẽ. Me mymẽ me niremẽ arỳm krãptĩ: ne.

¹⁵ Nhyim Jeju kute ar anorja mỳjja pumũnh kêt nhipêxo ba. Nhyim me me punuo apõx ne Pedru kukãm pry jakà'ã me adjwỳro mõ. Me ikwã djakam nàr aty djakam me adjwỳro mõ. Dja Pedru tẽmkõt karõbit me kwỳ'ã rôrõk nhyim me arỳm mex. Ja kadjy ne me kukãm me adjwỳro mõ. ¹⁶ Nhyim Djeruxarẽ bu'ã me krĩ djari me jadjwỳ me krãptĩ: 'ã akuprõ. Me aben totokmã 'ỳr me punu jamỳn o ban o bõx. Me karõ punu kute meo badjwỳ nhyim me aben totokmã 'ỳr meo ban meo bõx. Nhyim Metĩndjwỳnh arỳm me kunĩo mex ne.

Me kum ar kurê.

¹⁷ Nhyim kam me rũnh kwỳ arỳm Pedru arkam ngryk ne. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxmẽ ro'ã mebê xadjudjêu krĩ kunĩ arkam ngry:k ne. ¹⁸ Jeju kute ar anorjakam ngryk ne ar'ỳr mõn ar'ỳr bõx ne arỳm aro tỳm. Ne kam Ar kubê ijê nhyim kam me kunĩ ar omũ. ¹⁹ Nhyim Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh 'õ akamãtkam ar'ỳr bõx ne arỳm arkum kikre'ã ijê djà'ã kuta. 'Ã kutan arỳm aro katon arkum,

²⁰ —Dja gar Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam tẽn adju-jarẽnho dja. Dja me tu amim Jeju markumrẽx ne arỳm kõt

tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Tãm dja gar memã 'ã adjujarẽnho dja, ane.

²¹ Nhyr ar kadjy mrãnh djwỳnh kabẽn man kam myt katorkam arỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjà. Wadjàn arỳm 'ã memã ujarẽnho dja. Memã ujarẽnho dja nhyr wãnh me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax ar arỳm me rũnh bikprõnh djakam bõx. Bõx ne arỳm amiwỳr õ me rũnhõ akuprõ. Mebê idjaerkam me rũnh kunĩõ akuprõ. Me rũnhõ akuprõ nhyr arỳm mebê ijê djãmã ar'ỳr me krãkamngõnh jano nhyr me 'ỳr mõ. ²² 'Ỳr mõn arỳm mebê ijê djà'ỳr bõx ne te ar abej. Te: ar abej ne arỳm ar abej aprã. Ne kam akẽx ne me rũnh'ỳr mõn 'ỳr bõx ne memã kum,

²³ —Mebê ijê djà'ã ijê tỳx mex nhyr kre'ã ku'ê djwỳnh ar bõm 'ã ijê djà kabem dja ba me ar omũ. Ne kam 'ã ijê djà'ã kurẽn te kadjwỳnhbê ar abej aprã, ane. ²⁴ Nhyr me rũnh arỳm me kabẽn ma. Metĩndjwỳnh nhõ kikreti nêje ku'ê djwỳnhõ ba djwỳnh me kabẽn ma. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr me kabẽn ma. Ne te aben kukij ne abenmã kum,

—Je, mỳj dja ar ijukri nẽ? ane.

²⁵ Nhyr kam me'õ me'ỳr bõx ne memã kum,

—E kum, onĩj me aje Ar kubê ijêja Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam memã ujarẽnho dja, ane. ²⁶ Nhyr kam kikreti nêje ku'ê djwỳnhõ ba djwỳnhja ar'ỳr õ me jao mõn ar'ỳr bõx. Ne arỳm arkum prĩre ne akubyn me rũnh'ỳr aro bõx. Kum me kãtãm krãptĩ pymakam. Ar'ỳr tẽm kẽtri ne me abenmã kum,

—Gu me ren aro ajkẽ nhyr me ren pãnh kẽnõ me batitik ne me bapa, ane.

²⁷ Kam ne me arkum prĩre ne arỳm me rũnh'ỳr aro bõx. Aro bõx nhyr ar arỳm me kabem dja. Nhyr kam me

kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẻnjadjwỳr rax kukij ne arkum,

²⁸—Bar arỳm ar amã ikabẻn ne. Jeju kukwakam memã 'ã adjujarẻnh kẻt kadjy ar amã ikabẻn gar ajte 'ã adjujarẻnh ar aba nhym arỳm krỉraxjabẻ Djeruxarẻ kunỉkỏt me abenmã ar akukrẻdjẻ jarẻnh ipỏk ne. Gar kam aje bit ar ijẻ ar ijaxwe nhỏrmã memã ar ije Jeju bẻn djwỳnh jarẻnh aba, ane.

²⁹Nhym Pedrumẻ Jeju kute ar anorja kunỉ memã kum, —Bar me amã arẻ ga me ama. Be, dja Metĩndjwỳnh ar imẻ 'ã karỏ bar mrẻmri ajbit kabẻn markumrẻx ne kỏt ar amijo iba. Nhym be, dja me te ar imẻ atemẻ kabẻn jarẻ bar mar kẻt ne. ³⁰Be, Metĩndjwỳnh kute me bakukẻmẻreo ba ja ne arỳm akubyn Jejuo tẻn ne. Me ga ne ga me pẻ'ã anhỏn arỳm abẻ. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm akubyn o tẻn ne.

³¹Be, tẻm ne Metĩndjwỳnh arỳm o wabi nhym arỳm ubỏk'ẻnh bẻnjadjwỳr rax ne memẻ nhẻ. Kute me utẻr kadjy memẻ nhẻ. Dja mebẻ idjaermẻ amak bỏ nhym me arỳm amikam kaprẻren wẻnh axwemẻ iren Metĩndjwỳnh'ẻr amijo akẻx. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm me axwe maro aknon mekam ngryk kẻt. Ja kadjy ne Metĩndjwỳnh arỳm Jejuo wabi nhym memẻ nhẻ. ³²Ar ba ne bar omẻn memẻ 'ã idjujarẻnh ar iba. Metĩndjwỳnh Karỏdjwẻ ne omẻ. Me kute kabẻn mar ne kỏt ar amijo baja ne Metĩndjwỳnh arỳm memẻ Karỏ jano nhym arỳm meo ba. Nẻm ẻ Pedru ar memẻ ane.

³³Nhym me arỳm ar kabẻn man arkam ngryk ne ẻkrẻo kumex. Ne bit kute ar parmẻ. ³⁴Nhym Gamarij raxja arỳm me rẻnh nhipỏkri kẻjmẻ dja. Kubẻ ne mebẻ pardẻu'ỏ ne kubẻ mebẻ idjaer kukrẻdjẻ mar djwỳnh'ỏ. Nhym me kunỉ kum kẻnh. Gamarij kẻjmẻ djan Pedru ar'ẻ memẻ kum,

—Ar o akator ngrẻre, ane. Nhym me arỳm aro kato.

³⁵Nhym Gamarij arỳm ar kẻxẻ memẻ kum,

—Ba ar amã arẽ. Kwãrĩk wãnh ajmã aro kêt. Dja gar ar par jabej mỳj dja gar ijukri nẽ?

³⁶ Ba ar amã arẽ gar ama. Amrẽbê me'õbê Teuda ari memã amiraxo àmra ar ba. Nhyim me krãptĩ kute 400 pyræk mã kôt ajkamẽ. Nhyim kam me arỳm kubĩ nhyim me kunĩ kôt baja arỳm ajmà nhyim arỳm kêt ne.

³⁷ Nhyim kam me'õbê Djuda memã amijo amirĩt ne. Bẽnjadjwỳr bajtem amrẽbê kute me idji'ã pi'òk no'òko ãmri ne Djuda memã amijo amirĩt ne. Pykabê Garrêjakam ne abatành djà. Djuda amijo amirĩt ne amikôt me krãptĩ kamẽ. Ne kam adjwỳnhdjwỳ arỳm ty nhyim me kunĩ kôt bajadjwỳ arỳm ajmà.

³⁸ Be, Teudamẽ Djudakôt me krãptĩ ba. Ne kam me ta arỳm bimànhja dja gar ama. Pedru arkum anhikra karo gê ar ta mekôt ar ba. Godja ar ta amikabẽnkôt meo ba jabej nhyim me ta ã ajmà. Amrẽbê me ja kôt dja me ta ã bimànho ane. ³⁹ Nàr, godja ar mrãmri Metĩndjwỳnh kabẽnkôt meo bakumrêx jabej gwaj te aro àpanh ne aben bê me ngrành prãmje. Gwaj ren aro ajkên arỳm ren Metĩndjwỳnhmã amikurêtuw.

⁴⁰ Nãm ã memã ane nhyim me arỳm kôt amikabẽn dji. Ne kam amiwỳr Jeju kute ar anorja 'uw nhyim ar arỳm bõx. Nhyim kam me ar titik ne arkum,

—Kwãrĩk wãnh Jeju kukwakam memã adjujarênh kêt, ane. Ne kam arỳm arkum ire nhyim ar tẽ.

⁴¹ Djãm ar kaprĩre ne ar tẽ? Kati. Ar kĩnhkumrêx ne me rũnhbê tẽ. Mỳkam ne ar kĩnh? Bir, ar amim,

—Be, Metĩndjwỳnh ta ne amim ar ijã karõn amim, “Be, me kum Jeju kurê. Dja kôt me kum ar adjwỳnhdjwỳ kurê.” Nãm ã amim ar ijã karõo ane. Nãm ar ã amim anen arỳm kĩnhkumrêx. Metĩndjwỳnh ta kute amim ar'ã karõkôt ar tokrykam ar kĩnhkumrêx ne me rũnhbê tẽ. ⁴² Ne kam akati kunĩkôt kàj bê memã Jeju kukràdjà'ã ujarênh ar ba.

Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam o ba. Me õ kikre kunĩ kõt o ban memã kum,

—Mrãmri ne Jejubê Kritukumrẽx. Mrãmri ne Metĩndjwỳnh Jeju'ã me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽnhkumrẽx, anhỹro ba.

6

Me kute amijo Ar kubê 7 pytàr.

¹ Nhyam kam Jejukõt me ba djwỳnh arỳm krãptĩ:. Ne kam me kwỳ me bajtembê kregu kabẽnkam kabẽn nhyam me kwỳ mebê idjaer kabẽnkam kabẽn. Nhyam kregukam me kwỳ kabẽnja idjaerkam me kwỳ kabẽnjakam kaprĩre ne. Nãm me Jeju kute ar anorjabê 12'ã abenmã kum,

—Be, Pedru ar akati kunĩkõt me 'uwtĩo djuw mex nhyam kam me bakam me 'uwtĩ kwỳ 'ã kàtàm, ane. ² Nhyam Pedru ar arỳm kuman arỳm amiwỳr Jeju kõt me ba djwỳnh krãptĩ:ja 'uw. Nhyam me ar'ã akuprõ nhyam ar arỳm memã kum,

—Godja bar memã mỳjja nhõrbito iban arỳm te ije Metĩndjwỳnh kabẽn'ã memã idjujarẽn prãmje. Nhyam kam arỳm ar akaprĩre ne.

³ Be, mỳj dja gwaj nẽ? Bir, akmere, àpnhĩre ar, dja gar me kwỳo aben man me'ã aben kukij ne abenmã kum, “Djãm me kunĩ kute ar mex jarẽ? Djãm Metĩndjwỳnh Karõ raxo ar kadjwỳnhbê nhỹn aro ba? Djãm ar krã mex”? ane. Dja gar ã me kabio ane. Nhyam kam me kwỳ ã mexo ane, gar mekam amijo Ar kubê 7 pytàn ar imã ar arẽ. Ar imã ar arẽ bar arỳm ar'ã meo djuw mex djwỳnh rẽ. ⁴ Ne kam meo djuw mex kêt ne ate ikrã. Ate ikrãn arỳm Metĩndjwỳnhmã ikabẽn 'ãno djan memã kabẽn jarẽn 'ãno djan ar o iba, ane.

⁵ Nãm ar ane nhyam me kunĩ arỳm kum ar kabẽn kĩnh ne. Ne kam arỳm amijo Exewão pytà. Nãm mrãmri

tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽx. Nhyim Metĩndjwỳnh Karõ raxo kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba. Nhyim kam me amijo me kwỳ pytà. Piriipimẽ Prokorumẽ Nikanômẽ Ximõmẽ Pamenajmẽ Nikoraumẽ ne me amijo ar utà. Nikorau ja ne amrêbê kubê me bajtem. Krĩraxbê Āxikikam ne abatành djà. Ne kam arỳm mebê idjaer kukràdjà man kôt ar amijo ba. Ne kam arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Mebê kregu kabẽnkam ne kabẽn. ⁶ Nãm me amijo ar utàn arỳm Jeju kute ar anorja kabem aro akuprõ. Nhyim ar arỳm aro Metĩndjwỳnhmã a'uw ne ar'ã ikra jadjuw.

⁷ Nhyim kam me kute Jeju mar arỳm amũ memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho kumex. Nhyim me kàtàm krãptĩ arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Nhyim kam Jejukôt me ba djwỳnh arỳm Djeruxarẽkam àptàr mex ne. Nhyim me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnhdjwỳ krãptĩ: tu amim Jeju markumrẽx ne kabẽn man kôt ar amijo ba.

Me kute Exewão pa 'amỳnh.

⁸ Exewão ne tu amim Metĩndjwỳnh mar tỳ:xkumrẽx nhyim Metĩndjwỳnh arỳm kum tỳ:x jadjà. Kum tỳx jadjà nhyim arỳm me ipôkri mỳjja pumũnh kêt rũnh nhipêxo ba. Me punu mex nhyim meo mexo ba. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne ku'ên kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ne ipêxo ba. ⁹ Nhyim ate me kwỳ kam kabẽn punun arỳm Exewãomẽ aktã kabẽno aben japanho dja. Mebê idjaer bikprõnh djà 'õ kurũm ne me mõi. Me bikprõnh djà jamã ne me kum,

—Me ta ar ban ta amim àpẽn ar ba ne ja, ane. Krĩraxbê Xirenimẽ Arexã kurũm ne me ja mõi. Nhyim pykabê Xirxijmẽ Adjij kurũm me jadjwỳ mõi. Ne kam Exewãomẽ aktã kabẽno aben japanho dja: ¹⁰ nhyim Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam memã kabẽn ne kabẽn katàto me akrenh mex ne. Nhyim kam me te: kute kabẽno itymã o ku'ê.

¹¹ Te: kute kaběno itymã o ku'ên kam tẽn arỳm me kàxã me kwỳmã pi'òk kaprĩ jarě. Nhy m me arỳm me 'ỳr bõx ne memã 'êx. Pi'òk kaprĩ pãnh arỳm memã Exewão'ã 'êx ne me kunĩmã kum,

—Be, Exewão ne arỳm me bakukãmãkjê Mõjdjẽmẽ Metĩndjwỳnh japrỳ bar arỳm kuma. Nãm me ã anen mebê Exewão kurêo dja.

¹² Mebê kurêo djan arỳm memã kurêtuw. Mebêngêtmẽ Mõjdjê kukràdjà mar djwỳnhmã kurêtuw. Nhy m me arỳm kam àkrêo kumex ne 'ỳr prõt ne o tỳm ne pa 'amỳ. Nhy m me rũnh krãptĩ arỳm kutêp akuprõ nhy m me arỳm me 'ỳr o bõx.

¹³ Ne kam me rũnh kabem me 'êxnhĩ kwỳ dja. Nhy m me arỳm me rũnhmã Exewão'ã 'êx ne memã kum,

—Me'õ ja ne mã Metĩndjwỳnh nhõ kikreti japrỳo ban mã Mõjdjê kukràdjà japrỳo ba. ¹⁴ Nãm mã memã kum, “Nadjarekam Jeju dja ĩ Metĩndjwỳnh nhõ kikretio ajkẽn pyka mẽ o amrà. Mõjdjê kute me bakukãmãremã kukràdjà jarěnhja dja pãnh me bamã kukràdjà 'õdjwỳ jarě gwaj baje we mar ne kõt amijo babamã.” Nãm ã memã anhỹro ba bar arỳm kuma. Nãm me 'êx ne ã me rũnhmã arěnhõ ane.

¹⁵ Nhy m kam me rũnh kunĩ Exewãokam no ty. Kam no ty nhy m nokre arỳm amijo Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh nokre pyræk nhy m me arỳm nokre pumũ.

7

Exewão me rũnh krãptĩmã me kukãmãkjê'ã ujarěnh.

¹ Nhy m kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax kum kaběnh ne kum,

—Djãm kõt ne me arě? ane.

² Nhy m tu me kukãmãre'ã ajarěnh memã kum,

—Akmere, mebêngê ar, dja ga me ikaběnhja ma. Metĩndjwỳnh ne me bakukãmãre Abraõmã amijo amirĩt.

Prĩne me:xkumrẽx ne uma: ne arỳm kum amijo amirĩt ne. Pykabê Arākam ar ba kêtiri Mexomikam ar bari ne Metĩndjwỳnh arỳm Abraãomã amijo amirĩt ne. ³ Ne kam kum,

“Anhõ pyka kurũm akato. Kam anhõbikwa ar baja Ar kubê akato.

Dja ga tẽ: ba kam ĩ amã pyka 'õdjwỳ jakre ga kam 'ỳr tẽn 'ỳr bõx”, ane.

⁴ Nhym kam kabẽn kõt pykabê Kaudjêkam me ja nhõ pyka kurũm katon tẽ. Tẽ:n kam arỳm pykabê Arã'ỳr bõx ne kam ar ba. Nhym kam bãm kute irja arỳm kam kubê ty. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm pykaja tãmmã ano nhym 'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx. Kam ne ga me ar aba. ⁵ Djã ne Metĩndjwỳnh pyka jakam kum pyka 'õ ta nhym arỳm o aminhõ? Kati. Kute kam kum pyka'õ 'yr kêtikumrẽx. Kum 'yr kêt ne arỳm kukãm kum arẽnhbit ne kum, “Dja ba ĩ anhõ kadjy amã pyka ja kanga. Dja akrakam kra aben djõ'ã apõx ne arỳm atãmdjwỳ krãptĩ:. Me jamẽ me amã dja ba kanga ga me arỳm o aminhõ.” Nãm ã kraxje kra'õ kêt rã'ākam ã kum ane. ⁶ Ne kam Metĩndjwỳnh ajte Abraãomã kum,

“Atãmdjwỳ krãptĩ dja me me bajtem nhõ pykakam ar ba. Ne kam arỳm memã àpẽn kajgo ar ba. Ar ba nhym me arỳm àpẽn pytĩo me kamjêro ba. Meo ba: nhym pyka wãkam arỳm me'ã amex krãptĩ: kubê 400 apêx.

⁷ Dja ba kam me tokry pãnh meo ajkẽ. Me bajtem kute me àpẽn'ã memã àpnẽn djwỳnho ajkẽ. Kam dja atãmdjwỳ ar katon arỳm pyka jakam bõx ne imã àpẽn ar ba.”

Nãm ã Metĩndjwỳnh Abraãomã ane. Nhym Exewão kõt memã arẽ. ⁸ Ne kam itepã memã kum,

—Ne kam Metĩndjwỳnhmẽ Abraão ar abenmã kabẽn jarẽnh mãmджи nhym kamã Metĩndjwỳnh kum, “Dja ga me

aben djô'ã me my nhinhu kà rê”, ane. Nhym kam arỳm Idjak dji nhym ruw. Nhym 'ã akatibê 8 nhym arỳm kra my nhinhu kà krãta. Nhym kam abatành ne arỳm Djako dji nhym ruw. Ne kam abatành ne kam me bakukãmãre kubê 12 jadjuw. Nãm ar aben jatãri apõx tẽ ne arỳm abatành ne.

⁹ Ne kam te kute Jõdje pyræk prãmje arỳm kam ngryk ne. Kam ngryk ne pi'õk kaprĩ kadjy arỳm me bajtemmã kanga. Nhym kam me pykabê Edjitukam kum ire nhym kam memã àpênh kajgo ar ba. Nhym be, Metĩndjwỳnh ne mã Jõdje mẽ amijo kajkep ¹⁰ ne kaprĩ djã kunĩbê utà. Nãm kum krã mex jadjà nhym bẽnjadjwỳr arỳm kum kĩnh. Edjitukam me õ bẽnjadjwỳr rax nhidjibê Parao kum kĩnh ne arỳm 'ã bẽnjadjwỳr mẽ. Nhym kam pykabê Edjitukam Parao nhõ me kunĩmã nhỳn kum õ mỳjja kunĩ pumũnho ba.

¹¹ Nhym kam Edjitukam me jamẽ pykabê Kanaãkam me ja kunĩbê djwỳ kêt. Nhym prãm arỳm me pa:ro dja nhym me arỳm kaprĩ:ren kumex. Nhym me bakukãmãre ar te amityx djã jabej aprã. ¹² Ne kam abenmã kum, “Edjitukam ne me djwỳo atom nhym kumex”, ane. Nhym Djako me kabẽn man arỳm djwỳ'ỳr me bakukãmãre ar ano. ¹³ Nhym ar Edjitu'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx. Ne kam akẽx ne arỳm akubyn aminhõ pyka'ỳr bõx. Ne kam ajte 'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhym kam kamy arkum amijarẽnho amirĩtkumrẽx ne arkum, “Ba. Axikõt gwaj bajapõx”, ane. Nhym kam me Paraomã Jõdje nhõbikwa jarẽ nhym kuma.

¹⁴ Nhym kam Jõdje arỳm bãm Djakomẽ ar'ỳr kamy ar ano. Õbikwa kunĩ'ỳr ano. Me abenã ar mẽnhkam ne ar krãptĩkumrẽxbê 75. ¹⁵ Nhym kam Djako ar Edjitu'ỳr tẽn kam 'ỳr bõx ne kam arek kam ar ba. Nhym kam Djako kubêngêtte kubĩ. Nhym kam me bakukãmãre arkubêngêtte ar kupa. Aben nhitepã ar paro tẽ. ¹⁶ Nhym me amũ krĩraxbê Xikĩkam aro ban arỳm kẽnkrekam ar

angij. Amrêbê: ne ar kukãmãre Abraão kute me tyk jangjênh kadjy mebê kênkre by. Xikĩkam Imô tãmdjwỳmã ne ngõnhponho pi'òk kaprĩ ngãn pãnh kênkre ja by. Kênkre jakam ne me ar angij.

¹⁷ NhyM tũmrãm Metĩndjwỳnh arỳm kute memã pyka kanga kadjy amikabên tũm ma. Kute amrêbê: Abraãmã pyka jarênhja arỳm kute memã kanga kadjy amikabên tũm ma. NhyM Edjitukam arỳm me àptàr mex mō. ¹⁸ Me àptàr mō nhyM atemã bēnjadjwỳr rax me kadjy kato. Bēnjadjwỳr ja ne kute me kukãmãre Jôdje'ã ujarênh mar kêt. ¹⁹ Nãm me kadjy katon arỳm me banhõ me wỳnhmã 'êx ban ar meo bikênhõ ba. Nãm me bakukãmãremã me prĩre'ã karõn memã kum, “Dja me prĩre axidjuw ga me bõm arê gê ty”, ane.

²⁰ NhyM kam Môdjê ruw. NhyM Metĩndjwỳnh kum kĩnh. NhyM kam nã ta ùrkwākam o kaõro krĩ nhyM arỳm 'ã mytyrwỳ amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. ²¹ NhyM kam me bõm kudji. NhyM Parao kra ni arỳm amim kumỳn kra'ã amim o djuw mex. ²² NhyM kam me kum pykabê Edjitu nhõ me ja kukràdjã kunĩ jarê nhyM arỳm kuma. Ne kute me kabên jarênh kadjy kabên mexkumrêx ne àpênh mex kadjy tỳxkumrêx.

²³ Ne arỳm abatànħ mex ne. Rwỳk'ã amexbê 40 apêx nhyM amim, “Ba 'ỳr inhõ me wỳnhbê idjaer pumũ”, ane. ²⁴ Ne me'ỳr tē:n kam me'ỳr bõx. NhyM Edjitukam me kra'õ mebê idjaer'õo bikênhõ dja nhyM omũn arỳm o ngryk ne kubĩ. ²⁵ Be, kute bĩn kêttri ne amim, “Be, Metĩndjwỳnh kukwakam dja ba me utà. Godja me kôt ima”, ane. NhyM kam me kute mar kêt. ²⁶ Nãm Edjitukam me kra'õnh bĩ nhyM 'ã akati nhyM õ me wỳnh ar aben tako dja. NhyM bit kute aro mexmã aben nêje arkum kabên ne arkum, “Ê, ar ikabên ma. Ar aje abeno anhõbikwajakam aben tako dja”, ane.

²⁷ Nhyṃ kute ikjêo bikênhô ãmja arỳṃ amũ Môjdjê kujaten kum, “Nhỹnh ne me'õ me ikadjy ajã bẽnjadjwỳr mẽ, ga aben nêje ar imã akabên ne? ²⁸ Ga ne ga amũja'ã Edjitukam me kra'õnh bĩ. Djãm aje ã ijo anhỹrmã”? ane. ²⁹ Nhyṃ arỳṃ kuman amijã maje atemã pykabê Midjijãmã prõt ne. Prõt ne kam 'ỳr bõx ne arỳṃ me bajtemwãkam ar ba. Ar ba:n kam arỳṃ kra ja dji nhyṃ ruw. Nhyṃ ajte ja dji nhyṃ ruw.

³⁰ Nhyṃ kam ar ba: nhyṃ 'ã amex krãptĩbê 40 apêx. Nhyṃ akati 'õkam arỳṃ kapõt kukritkam ar ba. Krãnhbê Xinaj bu'ã kapõtkaṃ ar ba: nhyṃ akaõk tu põko dja. Nhyṃ kuwykam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kum amijo amirĩt ne. ³¹ Nhyṃ te kute marmã kam no tyn djan amim, “Je tõ, mỳj ne wã”? ane. Ne kute omũnh mexmã 'ỳr bikamênh tẽ nhyṃ Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum, ³² “Ba ne ba ibê me akukãmãre nhõ Metĩndjwỳnh. Ibê Abraõomẽ Idjakmẽ Djako ar õ Metĩndjwỳnh.” Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum ane. Nhyṃ Môjdjê umaje tertet ne ibõn djan te kãjmã 'ỳr krãn kute omũnhmã.

³³ Nhyṃ Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum,
 “Ë, aparkà kaba. Inhõ pykakam ne ga adjãm wã. Kwãrik wãnh o abikênh kêt.

³⁴ Ë, pykabê Edjitukam me kra ne inhõ me jao bikênhô ba ba arỳṃ mrãmri me tokrykõt omũn me kangãngã ma.
 Ije me utàr kadjy ne ba ruw. Amrẽ tẽ ba Edjitemã ajano.”
 Nãm ã Môjdjêmã ane.

³⁵ Be, Môjdjê ja ne me amrêbê kangam kum,
 —Nhỹnh ne me'õ ajã bẽnjadjwỳr mẽ ne ga aben nêje ar imã akabên ne? ane. Be, me te kanga nhyṃ Metĩndjwỳnh ta arỳṃ me kadjy ano. Memã bẽnjadjwỳr kadjy ne ano. Kute me utàr kadjy ne ano. Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh ne akaõk tu põkkam kum amijo amirĩt

nhyr arỳm me kadjy ano. ³⁶ Nhyr kam Mõjdjê Edjitu kurũm meo mõ. Kamã ne me aêrbê mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne ku'ên Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy mỳjja kwỳ nhipêx. Edjitungam ipêx ne ajte ngõ ra:x nhidjibê Kamrêkrekam ipêx. Ne kam kapõt kukritkam meo ba: nhyr amex krãptĩbê 40 me'ã apêx. Nãm ã Exewão memã ane.

³⁷ Ne itepã ajte memã kum,

—Mõjdjê ja ne mebê idjaermã kum,

“Ba ne ba Metĩndjwỳnh kukwakam me amã kabên jarênhõ iba. Dja Metĩndjwỳnh ĩ me akadjy amijo me anhõbikwa 'õ pytã. Amijo utã nhyr arỳm ikudjwa ã me amã kabên jarênhõ ane.”

Nãm ã Mõjdjê memã ane.

³⁸ Be, Mõjdjê ja ne kapõt kukritkam ar meo aben pydjĩn meo ba. Nhyr kam krãnhbê Xinajkam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kum kukràdjã jarê. Me kute katãt amijo ba'ã Metĩndjwỳnh kute memã karõkam kukràdjã ja ne kum arê. Me kute mar ne tĩn ne ar bamã ne kum arê. Nhyr arỳm me bakukãmãremã arê. Nhyr me aben djõ'ã abenmã arê gu me bakamingrãnyre arỳm baje mar ne o baba.

³⁹ Nhyr be, me bakukãmãre ne me kum kabên mar prãm kêt. Me aminhirõ bê kabên rên arỳm te akubyn Edjitungã mõrmã bikraro nhỹ. ⁴⁰ Mõjdjê krãnh nhimõk'ã kute amikràkam ne me arỳm Arãomã kum,

“Mõjdjêwã, kute Edjitu kurũm me bajo kator ne kute me bajo mõr djwỳnhwã birãm mỳjwã ne arỳm ajmã on. Nhyr got omũ. 'Yr aprõt ne me batĩndjwỳnh karõ kwỳ nhipêx gê me bakukãm ba.”

Nãm me ã Arãomã ane. ⁴¹ Ne kam arỳm mrybãri krare karõ nhipêx ne o we Metĩndjwỳnh. Ne kam arỳm we mry karõ kĩnh djã'ã mryo bõx. O bõx ne parbê kudjĩn arỳm

kum kubĩ. Ne arỳm kute ikrao mỳjja nhipêxjakam kĩnh katio dja. ⁴² Nhyim Metĩndjwỳnh arỳm mebê amijo akêx ne wãnh memã ire. Me ta wãnh kute kanhêti krãptĩmã rax jarênhõ ba kadjy memã ire. Ije amã arênh kôt ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnh kabên'ã pi'ôk no'ôk. Kamã ne Metĩndjwỳnh memã kum,

“Ga me abê idjaer, djãm imã ne ga me mry paro aba? Me aje mỳjjamã mry paro aba nhyim 'ã amex krãptĩbê 40 apêxja djãm imã ne ga me mry pa got? Arkati.

⁴³ Ate ne ga me mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx ne kum rax jarênhõ aba. Ne mã me karõbê Morkimã kikreo aba. Ne me anhõ metĩndjwỳnhbê Rênpãnh nhõ kanhêti karõo aba. Aje ikupa'ã amijo aba prãm kam dja ba arỳm me anhõ pyka djwỳnh bê me akujate. Dja ba me bajtem nhõ krĩraxbê Babirônij nhijukri me akujate.”

Nãm ã Metĩndjwỳnh memã ane. Nhyim Exewão arỳm kôt me rũnhmã arê.

⁴⁴ Ne itepã ajte memã kum,

—Mrykào kikre ne me bakukãmãre kapôt kukritkam ar o ba. Metĩndjwỳnh kute memã amijo amirĩt nhyim me kute mar kadjy ar o ba. Ta ne Mõjdjê mã 'ã karõn kum, “Ije kikre'ã amã karõ kôt dja ga ipêx.” Nãm ã Mõjdjê mã 'ã karõo ane. Nhyim arỳm kôt ipêx nhyim me ar o ba. ⁴⁵ Nhyim kam ô'ã me bakukãmãremê Djodjuwemê ar kikreo ba:n arỳm apỳnh me bajtem nhõ pyka djari'ỳr o bõx. Nhyim Metĩndjwỳnh arỳm apỳnh me bajtem ba djario apan me kujate. Me kujate nhyim me arỳm me pãnh pykakam ar ba. Nhyim mebêngêt aben kukãm me paro mō. Me paro mō nhyim me tãmdjwỳ arỳm aben djô'ã mrykào kikreo krĩ. O krĩ: nhyim kam tũ:mrãm Dawi arỳm me kadjy katon kam me kadjy bẽnjadjwỳr. ⁴⁶ Nhyim kam Metĩndjwỳnh kam kĩnh. Nhyim kum, “Metĩndjwỳnh, abê Djakoo aba djwỳnh.

Ba amã anhũrkwã nhipêx”, ane. ⁴⁷ Nhy m be, Dawi ne kute kum kikre nhipêx kêt. Nhy m be, krabê Xaromão ne arỳm kum kikre nhipêx.

⁴⁸ Nhy m be, djãm me kute ikrao kum kikretikam Metĩndjwỳnhbê kumkati krĩ prãm got? Arkati. Me bakukãmãre kabẽn kôt ne ba ikabẽn jarẽ. Amrêbê: ne me Metĩndjwỳnh kukwakam memã kum,

“Bẽnjadjwỳr djwỳnh ne me amã,

⁴⁹ ‘Be, kute me bẽnjadjwỳr rũnh krĩ djã pyrãk ne ã kỳjrũm kàjkwakam ikrĩ djã ã imã nõr ane. Kàjkwabê ne ikrĩ djã.

Kute me par ku'ê djã pyrãk ne pyka ã iparbê imã nõr ane. Be, djãm me kute imã kikreti'õ nhipêx nhy m imãnhkutãmã? Arkati.

Djãm me kute imã ikrĩ djã'õ nhipêx ba kam inhỹr ne ityk djã kêt mã? Arkati.

⁵⁰ Ba ne ba inhikrao kàjkwamẽ pyka nhipêx. Djã ne ga me ja ma?’

Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh me amã ane.”

Nãm kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ã memã ane. Ga, me kute ikrao kum kikreti nhipêxjakam Metĩndjwỳnhbê kumkati kam krĩ kêtja pumũ. Nãm ã Exewão memã ane.

⁵¹ Ne kam itepã ajte memã kum,

—Ba me amã arê ga me ama. Be, me akukãmãre kwỳ kute arĩk amijo ba'ã ne ga me amijakren arĩk ar amijo aban mã aminhirôbê Metĩndjwỳnh kabẽn rẽn anhõkre kadjwỳnhbê ajaxwe ar aba. Ne kam ajamakkre kêt kumrêx ne mã aminêje Metĩndjwỳnh Karôbê adjãptar aba. ⁵² Nhỹnh got Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh'õ nhy m me akukãmãre kute o bikẽn kêt? Nãm me mã aben kukãm me kupa. Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh mã me bakukãmãremã kum, “Kritu ne katat ne axwe kêt kumrêx. Mrãmri dja bõxkumrêx.”

Nãm me mã ã memã ane nhym kam me mã me kupa. Tãm ne ajbir jakam bõx ga me arỳm kangan abĩ. ⁵³ Be, kadjy mrãnh djwỳnh ne me kadjy Mõjdjẽmã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ. Me kute katàt amijo ba'ã kabẽn jarẽ ga me aben djõ'ã o aba kajgon mar kêt ne kôt amijo aba kêt-kumrẽx. Nãm ã Exewão memã ane.

Me kute Exewão bĩn.

⁵⁴ Nhym me kute amijã kabẽn markam arỳm ngryk tỳx mex ne. ⁵⁵ Nhym be, Metĩndjwỳnh Karõ arỳm raxo Exewão kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba. Ar o ba nhym arỳm kàjmã krãn kàjkwa pumũn kam Metĩndjwỳnh pumũ. Prĩne me:xkumrẽx ne uma: nhym omũ. Nhym Jeju Metĩndjwỳnh djubõk'ãnh dja nhym omũ. ⁵⁶ Nãm Exewão ar omũn arỳm memã kum,

— Ë ota, arỳm ne kàjkwa abenbê ajkij. Kute amijo ĩ ne bõxja ne arỳm ra:x ne Metĩndjwỳnh djubõk'ãnh dja, ba arỳm omũ, ane.

⁵⁷ Nhym kam me tu kàj bê amran amijamak'ã pron itepato 'ỳr prõt ne. 'Ỗr prõt ne o tỳm ne ⁵⁸ arỳm krĩrax kurũm o kato, atykmã o katon kumẽ. Kumẽn kam kẽno titik ar o ba. Anhỹr djwỳnhrãm ne me'õ abatãnh nybê Xaur dja. Nhym me aminhõ kubẽkào põx ne parbê adjuw.

⁵⁹ Nãm me Exewão titik ar o ba nhym arỳm amijo Metĩndjwỳnhmã a'uw ne kum,

— Bẽnjadwỳr djwỳnh Jeju, amim ikarõo wabi, ane. ⁶⁰ Ne kam kõnkrão nhỹn kàj bê àmrao kum kabẽn ne kum,

— Bẽnjadwỳr djwỳnh, dja ga me kute ibĩn pãnh jarẽnh kêt. Nãm ã ane nhym me arỳm kubĩ nhym arỳm ty.

8

Me kute Jeju nhõ me jao bikẽnho mõi nhym me bimãnh.

¹ Be, me kute Exewão bĩn kêttri ne Xaur memã kum, “Rã'ã me abĩ”, ane.

Nhym me kubĩn kam arỳm me krãptĩo bikẽnhmo krax ne. Me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio bajao bikẽnhmo krax ne. Nãm me Djeruxarẽkam meo bikẽnho mõi:n me krãptĩ:o ajkẽ. Nhym me me umaje arỳm ajmà. Pykabê Djudêjakam pyka kunĩkõt ajmà. Ne pykabê Xamarijkam pyka kunĩkõt ajmà. Jeju kute ar anorjabit ne ar arek Djeruxarẽkam ar ba. ² Nhym me kwỳ kum Metĩndjwỳnh jabêja ne Exewão mỳn o mõi arỳm adjà. Ne kam abej mu:w. ³ Nhym be, Xaur arỳm àkrẽn ari me kute amim Jeju maro bikẽnho ba. Me kute Jejukõt ar aben pydjio bajao bikẽnho ba:n kikre kunĩkõt mrãn wangij ne me bjêro mrãn meo apõx. Nãm me mymẽ me nireo mõi arỳm me bẽ ijê.

Piripi Xamarijkam bõx ne Jeju'ã memã ujarẽnh.

⁴ Nhym me amũ bimãnhja ne me arỳm memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho mõi. Apỳnh me ba djari memã arẽnho mõi. ⁵ Kamã ne Piripi krĩraxbê Xamarijmã tẽn bõx. Ne kam arỳm kàj bê Kritu'ã memã ujarẽnh tẽ. ⁶ Nhym me itepato arỳm kabẽn ma, me krãptĩ: kabẽn ma. Nãm mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx nhym me arỳm omũn kam kunĩ kabẽn mar 'ãno dja. ⁷ Be, me karõ punu me krãptĩo ba nhym arỳm ano nhym me karõ amran memã iren arỳm mã mõi. Nhym ajte me akrymẽ me mrãnh kêt krãptĩo mex. ⁸ Nhym kam me arỳm krĩrax wãkam kĩnhti:re ne.

Ximãobê wajangare'ã ujarẽnh.

⁹ Nhym krĩrax tãmkam ne me'õ. Me kum Ximão jarẽ. Ta ne kute amijo mỳjja mar pytàr, amijo apỳnh mỳjja mar pytàr ne ari amijo wajangao ba. Nãm me noo biknor ar o ba nhym me kam no tyn kumex. Nhym mã amijo rax ne memã kum,

—Ë, ba ne ba iraxkumrêx, anhỹro ba. ¹⁰ Nhym me kàtammẽ me rũnh kunĩ ma:r ar o ban abenmã kum,

—Tãmwã ne Metĩndjwỳnh pymao uman tỳ:x ne, ane. ¹¹ Be, amrêbê ne amijo apỹnh mỳjja mar ne me kupênh ne me noo biknor ar o ba nhym me arỳm maro ba. ¹² Mar ar o ba: nhym kam Piripi arỳm memã kabên jarê. Memã Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo bakam kabên jarê. Ne Jeju Kritu'ã memã ajarê nhym me arỳm kuman tu amim Jeju markumrêx. Nhym arỳm Metĩndjwỳnhmã ngômã me angij. Me mymẽ me nire jangij.

¹³ Nhym kam Ximãodjwỳ arỳm mekôt amim kuma. Amim kuma nhym me arỳm Metĩndjwỳnhmã ngômã adjà. Nhym kam arỳm mã Piripi kôt ajkamê. Nhym Piripi me aêrbê mỳjja pumũnh kêt rũnh nhipêxo ba. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ne ipêxo ba. Nhym Ximão amim omũnho ban te kute marmã kam no tyn ku'ê.

¹⁴ Nhym kam me amũ Djeruxarêkam memã kum,

—Be, pykabê Xamarijkam ne me arỳm amim Metĩndjwỳnh kabên markumrêx, ane. Nhym Jeju kute ar anorja arỳm kuma. Kuman arỳm me'ỳr Pedrumẽ Djuão ar ano. ¹⁵ Nhym ar me'ỳr tẽn me'ỳr bôx. Ne kam Metĩndjwỳnhmã meo a'uw ne kum,

—Dja ga memã Akarõ jano gê me 'amỳn meo ba, ane. ¹⁶ Be, kraxje Metĩndjwỳnh Karõ mekam rwỳk kêt rã'ã. Nãm me Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju kukwakam Metĩndjwỳnhmã ngômãbit me angij.

¹⁷ Nhym Pedru ar Metĩndjwỳnhmã meo a'uw ne me'ã ikra jadjuw nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm me 'amỳn meo ba. ¹⁸⁻¹⁹ Pedru ar kute me'ã ikra jadjwỳrkôt Metĩndjwỳnh Karõ me 'amỳ nhym Ximão arỳm amim omũn arkum,

—Ota pi'òk kaprĩ. Dja gar amikudjwa imã akre. Ba badjwỳ ar akudjwa maro iba ne me'ã aminhikra jadjwỳro iba gẽ Metĩndjwỳnh Karõ me 'amỳn meo ba, ane.

²⁰ Nhym Pedru kum,

—Metĩndjwỳnh kute tu memã kajgo Amikarõ janorjakam ga arĩk amim, “Dja ba pi'òk kaprĩ pãnh Metĩndjwỳnh Karõ man ar o iba”, ane. Kam gẽ Metĩndjwỳnh me biknor tokry djãmã ajano ga anhõ pi'òk kaprĩmẽ ro'ã akuno. ²¹ Be, Metĩndjwỳnhmã akadjwỳnhbê ajaxwe rã'ãn kum amex kêt rã'ã. Kam ne ga aje Karõ mar prãm kêt kumrẽx.

²² On amikam akaprĩn wãnh ajaxwejamã anhiren Metĩndjwỳnhmã amijo a'wỳ. Gẽ kute ajaxweo biknor ne akam ngryk kêt jabej. Aje Metĩndjwỳnh Karõ'ã amim karõ punujao biknor ne akam ngryk kêt jabej kum amijo a'wỳ.

²³ Be, arỳm ne ba apumũ. Ajaxwe kute ajamỳnh tỳx ne kute ajo ba rã'ã. Nãm ã Pedru Ximãomã ane.

²⁴ Nhym Ximão kum,

—Inẽje Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã akabẽn gẽ aje imã akabẽn jarẽnhja kõt ijo anhỳr kêt, ane.

²⁵ Nhym kam Pedrumẽ Djuão ar Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã memã amijarẽho djan kabẽn'ã kàj bê memã ujarẽho djan kam arỳm o ino re. Ne kam arỳm Djeruxarẽmã akẽx ne. 'Ỳr mõ:n mõr kõt memã Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽho mõ. Pykabê Xamarijkam me ja apỳnh me ba djari krãpti memã arẽho mõ.

Exopijkam me'õjamã Piripi Jeju'ã ujarẽnh.

²⁶ Nhym kam Piripi arek Xamarijkam ar ba. Kam ar ba nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ arỳm 'ỳr bõx ne kum,

—Kàjmã djan amũ aparmã tẽ. Ga, Djeruxarẽmẽ, krĩraxbê Gadjamẽ abenmã pry mẽnha pumũ. Pry 'ãnh

ne kapõt kukrit. Dja ga 'ỳr tẽn 'ỳr bõx, ane. ²⁷ Nhyr arỳm kàjmã djan 'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx. Nhyr me'õ pry'ã tẽn nhyr omũ. Õ pyka djwỳnhbê ne Exopij. Kubê eunuku'õ. Exopijkam bẽnjadwỳr rax nibê Kãdjidji. Nhyr kukwakam ra:xi. Kubê õ nêkrêx kunĩ pumũnh djwỳnh. Djeruxarẽ kurũm ne tẽn. Arỳm ne Metĩndjwỳnhmã rax jarẽn kam tẽn. ²⁸ Ne kam kurũm akubyn ã pyka'ỳr tẽn. Õ kãmranhtỳx, mry kute bjêrjakam tẽn. Ne kam pi'õk jarẽnho nhỹ. Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnho djwỳnhbê Idjaij nhõ pi'õk ne arẽnho nhỹ.

²⁹ Piripi me'õ ja pumũ nhyr Metĩndjwỳnh Karõ kum,
—'Ỳr aprõt ne kãmranhtỳxmẽ ro'ã tẽn, ane. ³⁰ Nhyr arỳm 'ỳr prõt ne ro'ã tẽn. Nhyr Idjaij nhõ pi'õk jarẽnho nhỹ nhyr arỳm kuma. Ne kam kum,

—Ë, djã ne ga arỳm me kabẽnwã ma? Mỳj'ã ne kabẽn amijakre? ane.

³¹ Nhyr kum,
—Djãm ije mỳjja mar godja ba mỳjja'ã kute amijakreja ma. Kon, me'õ dja imã kraxkõt arẽ ba arỳm kõt kuma. Iwỳr wabin inhikõ'ã nhỹ, ane.

³² Me bakukãmãre Idjaij kabẽn ne eunuku arẽnho nhỹ. Nãm amim,
“Me kute bĩnmã o tẽn nhyr uwbõre kute mrãmri ne mrykĩ'ãtomti djuwbõre pyrãk. Ne kute mrãmri ne me arỳm kĩ jakãro ãmkam mrykĩ'ãtomti jabatãnh nyre bẽn kêt pyrãk. Nãm ã aminêje kabẽn kêtõ ane.

³³ Nãm me 'êx ne o kãtãm ne 'ã, ‘Tãmwã ne axwekumrêx. Tãmwã ne axwekumrêx’, ane. Axwe kêtumrêx nhyr me arỳm tu kum mỳj axwe pãnh jarẽn. Nhyr arỳm tyn wabi nhyr kute ô'ã me'õ kêt pyrãk”, ane.

Tãm ne eunuku pi'õkkam arẽnho nhỹ.

³⁴ Nhyr Piripi 'ỳr wabin ikõ'ã nhỹ nhyr kum,

—Imã arẽ. Mỳj me'õ'ã ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ja jarẽ? Djãm amijã nàr me'õ'ã? ane.
³⁵ Nhyim kam Piripi eunuku kute pi'òk jarẽnh kòt arỳm kum Jeju'ã ujarẽnhmo krax ne arek 'ã ujarẽnho tẽ.

³⁶ O tẽ:n kam arỳm ngò'ỳr bõx nhyim eunukuja kum,
 —Ota ngò. Mỳj dja ba nẽ ga Metĩndjwỳnhmã ngòmã ijadjà? ane.

³⁷ Nhyim Piripi kum,
 —Mrãmri aje tu amim Jeju markumrẽx jabej ba kam arỳm ngòmã ajadjà, ane. Nhyim kum,
 —Nà. Ba mrãmri tu amim Jeju Kritu markumrẽx. Mrãmri kubê Metĩndjwỳnh Krakumrẽx, ane.

³⁸ Nhyim eunuku mry kute kà bjêrmã kabẽn nhyim arỳm dja. Nhyim kam ar ngò'ỳr ruw ne arỳm nox ne. Nhyim kam Piripi arỳm Metĩndjwỳnhmã ngòmã adjà. ³⁹ Ne kam ar wabin dja. Nhyim kam Bẽnjadjwỳr djwỳnh Karõ tu Piripi byn mã o tẽ. Nhyim eunuku arỳm ijukri omũnh kêtukumrẽx. Ne kam õ pykamã tẽ. Arỳm kĩnhtiren tẽ.
⁴⁰ Nhyim kam krĩraxbê Oxotokam ajte Piripi amirĩt ne. Ne kam bu'ã krĩ kunikòt memã 'ã ujarẽnh tẽ. Tẽ:n kam krĩraxbê Xedjare'ỳr bõx.

9

Xaur Jeju'ỳr amijo akẽx.

Kar 22.3, 26.9

¹ Nhyim kam Xaurja kute ari meo bikẽnho baja kute me kangrõnh rã'ã. Kute Bẽnjadjwỳr djwỳnhkòt me ba djwỳnh kangrõnh rã'ã. Nãm mã me'ã memã kum,

—Gê me tu me kupa. Gê me tu me kupa, ane. Nãm memã anhỳr rã'ãn arỳm me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx ne kum,

² —Ba krĩraxbê Tamagukam me rũnh'ỳr tẽ. Dja ga me kute amim Jeju mar'ã pi'òk no'òk ne imã angã ba memã

o tẽ. Ba apỳnh mebê idjaer bikprõnh djàkam me rũnh kunĩkõt memã akreo tẽ. Dja me akabẽnkõt me kute amim Jeju mar jabej ne memã katon arỳm imã me kanga. Ba me uwpren amrẽ Djeruxarẽ'ỳr meo tẽn awỳr meo bõx, ane. Nhyr kam arỳm me'ã memã pi'òk no'òk nhyr arỳm kubyn me'ỳr o tẽ. ³ Me 'ỳr o tẽn kam arỳm krĩraxbê Tamagu tẽpo tẽ. Tẽpo tẽ nhyr tu aêrbê kàjkwa kurũm mỳjja adjẽnhja prĩne kurwỳ. ⁴ Nhyr arỳm tu pykabê tỳm ne arỳm me'õ kabẽn ma. Nhyr kum,

—Xaur, Xaur, mỳkam ne ga me kute amim imaro abikẽnho aba? Aje ba mãn ijo abikẽn pyràk ane.

⁵ Nhyr Xaur kum,

—Bẽnjadwỳr, mỳj me ajõ ga ne ga imã akabẽn? ane.

Nhyr kum,

—Ba, ibê Jeju. Nã gãm me kute amim imaro abikẽnho aba ne aje ba mãn ijo abikẽnho aba pyràk. Ne kam te adjumar mex prãmje. Ga, mry kute jẽn bjêrja pumũ. Me kute mỳjja djwa mexo mry kamjỳr nhyr arỳm umaje prõt tỳxja pumũ. Nhyr kwỳ amakkre kêtka tu amikamjỳr djà kanã ne arỳm tokry ne. Gadjwỳ dja ga ari ijo abikẽnho aban arỳm atokry:. Nãm Jeju ã kum ane.

⁶ Nhyr kam kum,

—Bẽnjadwỳr djwỳnh, mỳj ne ga amã kĩnh? Dja ba ã amã o ane, ane.

Nhyr kum,

—On kàjmã djan amũ krĩraxmã wadjà. Kam dja me amã 'ã karõ. Dja ga mrãmri katàt me kabẽn man kõt amijo abakumrẽx, ane.

⁷ Nhyr Xaurkõt ar mõrja me'õ kabẽn man kam ar kute ã pumũnh kêtikumrẽx. Ne kam te: umaje te kabẽnmã.

⁸ Nhyr kam Xaur kàjmã djan no põt kajgon arỳm rĩt kêt ne. Nhyr kam ar pa 'amỳn o tẽn arỳm krĩraxbê Tamagumã wadjà. ⁹ Nhyr rĩt kêtikumrẽx ne. Ne kam kute

mỳjja krẽn kêt ne kõm kêt'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx.

¹⁰ Nhyam kam krĩraxbê Tamagukam ne me'õbê Ananij. Bẽnjadjwỳr djwỳnh ne Ananij nokrekam amirĩt nhyam arỳm omũ. Nhyam kum, “Ananij”, ane.

Nhyam kum, “Bẽnjadjwỳr djwỳnh, mỳj nã”? ane.

¹¹ Nhyam kum,

—Kãjmã djan tẽn pry nhidjibê Katat'ãnh tẽn Djuda nhũrkwã'ỳr bõx. Kam Xaur jabej me kukja. Krĩraxbê Taxukam ne abatãnh djà. Dja ga abej me kukja. Wãkam ne Xaur Metĩndjwỳnhmã amijo à'wỳro nhỹ. ¹² Be, ga ne ga arỳm amikukãm nokrekam amirĩt nhyam akarõ pumũ. Ga ne ga arỳm 'ỳr wadjàn 'ã anhikra dji nhyam arỳm akubyn rĩt mex ne. Nãm ã apumũnho ane. Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh Ananijmã ane.

¹³ Nhyam kum,

—Je, Bẽnjadjwỳr djwỳnh, mỳkam? Xaur wã ne umakumrêx. Nãm arỳm Djeruxarêkam anhõ me ja krãptĩ ajkê nhyam me krãptĩ arỳm imã arẽ. ¹⁴ Ne jakam arỳm me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar me ijã pi'òk no'òk nhyam amrẽ o tẽ. Me ije amã amijarênhja kunĩ kadjy arỳm amrẽ pi'òko tẽ. Kute me idjuwpre kadjy ne o tẽ, ane.

¹⁵ Nhyam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum,

—'Ỳr tẽ. Ba ne ba inhõ àpênh kadjy amijo utà. Dja me bajtemmã ijã ajarên me bẽnjadjwỳr rũnhmã ijã ajarên mebê idjaermã ijã ajarẽ. Ja kadjy ne ba amijo utà. ¹⁶ Dja ba ĩ kum, “Dja ga ĩ ijã adjujarênh djô'ã atokry kumex.” Nãm ã Xaur'ã Ananijmã ane.

¹⁷ Nhyam kam arỳm 'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n kam arỳm Djuda nhũrkwãmã wadjàn Xaur'ỳr bõx. Ne kam arỳm 'ã kute ikra djirkam kum,

—Xaur, akmere, gu banhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju ne ijano ba arỳm awỳr bõx. Pry'ã atēm nhym kute amã amijo amirĩtja tãm ne ijano ba awỳr tẽ. Dja ga akubyn arĩt mex nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm raxo akadjwỳnhbê nhỹn ar ajo ba. Ja kadjy ne ijano ba tẽ. Nãm Ananij ã kum ane. ¹⁸ Nhym aêrbê no kurũm mỳjja kute tepkà pyræk rôrøk ne. Nhym akubyn rĩt mex ne. Ne kam kàjmã dja nhym kam arỳm Metĩndjwỳnhmã ngômã adjà. ¹⁹ Nhym kam ajte õ kwỳ krẽn arỳm akubyn tỳx ne.

Xaur memã Jeju'ã ujarẽnh nhym me kum kurê.

A Kõ 11.32

Ne kam arek Tamagukam Jejukõt me ba djwỳnhmẽ ro'ã ar ba nhym 'ã akati kwỳ apêx. ²⁰ Tamagukam ar bari ne apỳnh mebê idjaer bikprõnh djækam kàj bê memã ujarẽnh tẽ. Nãm memã kum,

—Mrãmri ne Jejubê Bẽnjadjwỳrbê kumkatikumrêx. Kubê Kritikumrêx. Kubê Metĩndjwỳnh Krakumrêx, anhỹr tẽ. ²¹ Nhym me kunĩ kute kabẽn markam te kute kraxkõt marn kam no tyn kumex ne aben kukij ne abenmã kum,

—Bãrãm tãmja ne Djeruxarêkam ari meo bikẽnho ba. Me kute Jeju Kritumã amijarẽnhjao bikẽnho ba. Bãrãm tãmja ne kute ajte me uwpre kadjy amrẽ tẽ. Kute me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar'ỳr meo bõx kadjy amrẽ tẽ, ane. ²² Nhym kam Xaur kabẽn mexo amũ amikamẽnho tẽn arỳm kute memã Jeju jarẽn mar me: xkumrêx. Nãm Tamagukam mebê idjaermẽ aktã kabẽno aben japa nhym me arỳm kabẽn kõt Jejubê Kritu ma. Mrãmri Jejubê Bẽnjadjwỳrbê kumkatikumrêx man arỳm te kute kum kabẽn'õ jarẽn prãmje. Te o anen õkre kadjwỳnhbê arĩk amikabẽn kwỳ jarẽnho kumex.

²³ Nãm ã memã anhỹr tẽ nhym 'ã akati krãptĩ apêx. Nhym kam mebê idjaer kwỳ arỳm o aben maro nhỹn abenmã kum,

—Mỳj dja gwaj Xaur on arỳm kubĩ? ane. Nhym kam me arỳm amũ Xaurmã arẽ nhym arỳm kuma. ²⁴ Me õ krĩrax nêje ne bu'ã pyka tỳx nhipêx jabatànhja nhym kam apỹnh ajkwa krekre djari. Nhym me kute Xaur katorkõt bĩnmã ajkwa krekre kuni'ã ku'ên omũnh'ã rĩtkumrêx ne. Nhym Xaur arỳm me kuma. ²⁵ Nhym kam akamàt nhym Jejukõt me ba djwỳnh krĩrax nêje pyka tỳx'ã Xauro wabin djan kadjy djudjêdjêo kaxnokai akà 'ãpren kam Xaur nhỹr. Ne kam djudjêdjê 'amỳn pyka tỳx burũm aparmã kumên o rwỳko tẽn arỳm pykabê kudja. Nhym kam kàjmã djan mã mebê katon tẽ.

²⁶ Tẽn kam arỳm akubyn Djeruxarêkam bôx. Ne kam bit Jejukõt me ba djwỳnhmẽ ro'ã ỹrmã. Nhym me kum uman 'ã abenmã kum,

—E kum nhỹnh ne tãmwã Jeju ma ne kõt ba? Godja ajte me bakwỳo ajkẽ, ane. ²⁷ Nhym kam Banabe o tẽn Jeju kute ar anorja'ỳr o bôx. Ne 'ã arkum,

—Be, nãm prykõt tẽn arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh pumũ nhym kum kabẽn jarẽ. Nhym kam arỳm krĩraxbê Tam-agukam Jeju'ã memã ujarênh ba. Nãm kum me uma kêt ne kàj bê 'ã memã ujarênh ba, ane.

²⁸ Nãm arkum ane nhym kam me arỳm kum uma kêt ne. Nhym kam Djeruxarêkam Jejukõt me ba djwỳnhmẽ ro'ã ar ba. ²⁹ Ar ba:n kum me uma kêt ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh kukwakam memã ujarênh ar ba. Nhym mebê idjaer kwỳ ne me me bajtembê kregu kabẽnkam kabẽn. Nhym Xaur arỳm me jamẽ aktã kabêno aben japanho dja. Aben japanho dja nhym kam me bit kute Xaur bĩnmã.

³⁰ Nhyim Jeju kukwakam me kute abeno kamy arỳm me kuma. Ne kam Xauro tẽn krĩraxbê Xedjaremã o tẽn o bõx. Ne kam krĩraxbê Taxumã ano nhyim arỳm 'ỳr tẽ.

³¹ Nhyim kam me arỳm me kute amim Jeju marjao bikẽnho ino re. Apỳnh me ja kute Jejukõt ar aben pydjio ba djari meo bikẽnho ino re. Pykabê Djudêjakam o ino re. Ne pykabê Garrêjakam o ino re. Ne pykabê Xamarijkam o ino re. Kunĩkõt ne me meo bikẽnho ino re. Nhyim me arỳm akubyn umar mex ne. Ne kam Metĩndjwỳnh maro amũ amikamẽnho tẽn arỳm mar ra:x ne. Ne me kum Metĩndjwỳnh pymakam katat kabẽn kõt ar amijo ba. Nhyim Metĩndjwỳnh Karõ memã kĩnh jadjà nhyim me arỳm kĩnhkumrẽx. Nhyim me kàtàm krãptĩ arỳm tu amim Jeju markumrẽx ne arỳm mekõt ajkamẽ. Nhyim kam me arỳm krãptĩ: tẽ.

Pedru kute Anêjao mex nhyim Dokre tyk nhyim akubyn o tĩn.

³² Nhyim kam Pedru pyka kunĩkõt kute me omũnh kadjy tẽ. Me omũnho tẽ:n kam krĩbê Ridjakam me jadjwỳ'ỳr bõx. Jeju nhõ me ja'ỳr bõx. ³³ Nhyim kamã me'õbê Anêja amrẽbê akryn arek ikwã. Akry'a'ã arỳm amexbê 8 apêx. Nhyim Pedru arỳm omũ. ³⁴ Ne kam kum,

—Ë, Anêja, Jeju Kritu arỳm ajo mex ne. On kàjmã djan anhikwã djawão mex, ane. Nhyim me aêrbê arỳm kàjmã dja. ³⁵ Nhyim krĩbê Ridjamẽ krĩbê Xaronakam me ja kunĩ arỳm omũ. Ne kam arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ỳr amijo akẽxo kumex.

³⁶ Pedru krĩbê Ridjakam arek ar ba. Nhyim kam krĩbê Djopekam Jejukõt ba djwỳnh ni'õ ar ba. Idjibê ne Tabita. Mebê kregu kabẽnkam ne me kum Dokre jarẽ. Ukaprĩkumrẽx ne mã me õ mỳjja kêtõ djuw mexo ba. ³⁷ Ne kam kanên arỳm ty. Nhyim me amikukràdjakõt ku'õn kikre tãmkam kỳjrũm kumoka'êkam kudji nhyim

nõ. ³⁸ Krĩbê Ridja ne krĩbê Djopeo rãm ne ja. Dokre ty nhym kam me kum,

—Pedru ne Ridjakam ar ba, ane. Nhym Jejukõt me ba djwỳnh arỳm kuman Pedru'ỳr ar amãnhkrut jano. Nhym ar 'ỳr tẽn kam 'ỳr bõx ne kum,

—Ë, amikrà kêt ne Ridja'ỳr tẽn, ane.

³⁹ Nhym amibêx ne 'ỳr arkõt tẽn. Tẽn kam arỳm 'ỳr bõx. Nhym ar Pedruo tẽn kỳjrũm kumoka'ê'ỳr o wabi. Nhym kam me 'uwtĩ kunĩ 'ỳr bõx ne muw. Ne Dokre tĩnri kute apỳnh me inõkàti, apỳnh kubêkà nhipêx djàri mã: kum akreo ku'ê.

⁴⁰ Nhym Pedru arỳm bõm me kunĩ jano. Ne kam kõnkrão nhỹn arỳm Metĩndjwỳnhmã o a'uw. Ne kam tykja'ỳr akêx ne kum,

—Ë Tabita, kàjmã nhỹ, ane. Nhym arỳm no põt ne Pedru pumũn arỳm kàjmã nhỹ. ⁴¹ Nhym 'ỳr ikran arỳm ikra 'amỳn kàjmã kudja. Ne kam memã kabẽn nhym me arỳm 'ỳr bõx. Jeju nhõ me jamẽ me 'uwtĩmẽ ne me bõx nhym arỳm memã kum,

—Ota, arỳm akubyn tĩn ne, ane. ⁴² Nhym me arỳm krĩbê Djopekam kikrepdjitã abenmã arẽnho ipõk ne. Nhym me krãptĩ arỳm tu amim Jeju markumrêx ne. ⁴³ Nhym kam Pedru arek krĩbê Djopekam ar ba. Me'õbê Ximão nhũrkwãkam ne nhỹ. Ximãobê ne mry kào mex djwỳnh'õ. Pedru krĩ wãkam ar ba nhym arỳm 'ã akati krãptĩ apêx.

10

Me'õ bajtembê Koneru'ã ujarẽn.

¹ Pedru Djopekam ar ba nhym krĩraxbê Xedjarekam me'õbê Koneru ar ba. Kubê ne krãkamngõnhre krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳr. Me kute krãkamngõnh ja'ã memã kum,

—Pykabê Itarij kurũm me ja, anhỹro ba. ² Koneru katàt Metĩndjwỳnh kabẽn man kõt ar amijo ba. Konerumẽ ũrkwākam ar krĩja kunĩ ne arkum Metĩndjwỳnh rax pyma. Nãm me õ mỳjja kêtkaŋm òdjanhkumrẽx ne mã Metĩndjwỳnhmã kabẽn ar ba.

³ Nhym kam arỳm myt akẽxkam, 3 orakam, Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ nokrekam amirĩt nhym arỳm omũnho nhỹ. Nhym kum, “È, Koneru”, ane. ⁴ Nhym kute omũnhkam madjà kretin kum, “Bẽnjadjwỳr djwỳnh mỳj nã”? ane. Nhym kum,

—Ga Metĩndjwỳnhmã akabẽn nhym arỳm ama. Ga me õ mỳjja kêtkaŋm anhõdjàn nhym arỳm apumũ. ⁵ Jakam dja ga krĩbê Djopemã anhõ me ja kwỳ jano. Kam ne me'òbê Ximão Pedru. Gê ar tẽn kum arẽn awỳr o bõx. ⁶ Imõtĩ mỳrri ne nhỹ. Mrykào mex djwỳnhbê Ximãomẽ ro'ã ne ar nhỹ. Dja ar tẽn kum arẽn amrẽ awỳr o tẽn o bõx nhym arỳm amã arẽ ga kabẽn kõt ã amijo ane.

Nãm ã Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh Konerumã ane. ⁷ Ne kam mã tẽ. Nhym arỳm amiwỳr ar amãnhkrut ne ikjêkêt 'uw. Me kute ar amãnhkrut pa 'amỳnhja ne kum àpẽn h kajgo ar ba. Nhym pydji ja ne kubê õ krākamngõnh. Adjwỳnhdjwỳ ne katàt Metĩndjwỳnh kabẽn man kõt ar amijo ba. Ne kam Koneru tãri kum àpẽn ar ba. Nãm amiwỳr ar ja 'uw nhym ar arỳm bõx. ⁸ Nhym kam prĩne arkum kadjy mrãnh djwỳnh'ã ajarẽn arỳm krĩbê Djopemã ar ano.

*Mỳjja kute Pedru nokrekam amirĩt nhym kute omũnh.
Kar 11.5*

⁹ Nhym ar'ã akati nhym ar arỳm 'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n arỳm krĩ tẽpo tẽ. Nhym arkum ajmã Pedru krĩraxkam kikre'ã wabin imõk'ã nhỹ, imõk ngrengrer'ã nhỹ. Mebê idjaer ne me tu õ kikre nhimõk po. 'Ỳr ne wabin nhỹ. Ne kam Metĩndjwỳnhmã kabẽn nhỹ. Kàjkwa nhipõkri myt

nhỹrkam. ¹⁰ Ne kam kum prãm ne bit kute õ kwỳ krẽn mã. Nhy m ar arỳm kum õmrõo dja. O dja nhy m Pedru jaêrbê mỳjja amirĩt nhy m omũ. ¹¹ Kàjkwa ne abenbê ajkij nhy m omũ. Nhy m mỳjja kute kubêkàti pyràk rwỳk mõ. Idja amãnhkrut ne amãnhkrut. Nhy m mỳjja idja kunĩ 'amỳn o rwỳko mõ. ¹² Kadjwỳnhbê ne apỳnh pykakam mry kunĩ. Apỳnh rop, apỳnh mry ngãngão mrãnh, apỳnh àk, mry kunĩ kubêkàti kadjwỳnhbê ikwã nhy m omũ. ¹³ Nhy m kam arỳm me'õ kum kabẽn nhy m kuma. Nhy m kum,

—Ë, Pedru kàjmã djan 'õnh bĩn krẽ, ane.

¹⁴ Nhy m Pedru kum,

—Kati, Bẽnjadjwỳr djwỳnh. Mõjdjê kute me ibê mỳjja kakrit pyma ja ne ije kur kêt kumrẽx, ane.

¹⁵ Nhy m ajte kum,

—Be, Metĩndjwỳnh kute mỳjjao mex kwãrik wãnh kum kakrit jarẽn kêt, ane.

¹⁶ Be, me'õ kum kabẽn ne ajte kum kabẽn ne ajte kum kabẽn nhy m aêrbê mỳjja akubyn kàjkwamã wabi.

¹⁷ Nhy m Pedru amim,

—Je, mỳj'ã ne ije mỳjja pumũnhja amijakre? ane. Nãm amim anhỹro dja nhy m Koneru kute ar anorja kikre jabej me kukij nhy m me arỳm arkum arẽ. Nhy m ar 'ỳr tẽn arỳm ajkwa krekre tãri bõx ne dja. Ne arỳm abej me kukij ¹⁸ ne kàj bê memã kum,

—Ximão Pedru, djori kikre wãkam nhỹ? ane.

¹⁹ Nhy m wãnh Pedru kute mỳjja pumũnh'ã arek amikabẽn maro nhỹ nhy m Metĩndjwỳnh Karõ arỳm kum,

—Ë, ar amãnhkrut ne ikjêkêt ne ar ajabej akukij.

²⁰ Kàjmã djan ar'ỳr rwỳn arkõt tẽ. Kwãrik wãnh ar kubajtemkam axwe amikam adjumar kêt. Ba ne ba ar ano nhy m ar tẽ, ane.

²¹ Nhy m Pedru arỳm ar'ỳr ruw ne ar'ỳr bõx ne arkum,

—Ë, ba, ba ne gar ijabej. Mỳj ne gar amã kĩnh ne iwỳr tẽ? ane.

²² Nhy m ar kum,

—Krãkamngõnh krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳr'õ ne ar ijano bar awỳr tẽ. Idjibê ne Koneru. Nãm katãt amijo ban kum Metĩndjwỳnh rax puma. Nhy m mebê idjaer kunĩ kum mex jarẽ. Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnhja ne kum karõn kum, “Pedru'ỳr ar 'õ jano gê amrê awỳr tẽn amã kabẽn jarẽ. Dja ga prĩne kabẽn ma”, ane. ²³ Nãm ar Pedrumã ane nhy m arỳm arkum, “Amrê ar ikõt wadjã”, ane. Ne kam arkum aminhũrkwã jarẽ nhy m ar arỳm kam nhỹ.

Pedru Koneru nhũrkwãkam bõx.

Nhy m ar'ã akati nhy m Pedru arkõt arỳm 'ỳr tẽ. Djopekam Jeju kukwakam me kamy kwỳ ne arkõt tẽ. ²⁴ Amũ Xedjare'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhy m Koneru arỳm arkam amako nhỹ. Nãm arỳm amijã õbikwamẽ kute meo õbikwao akuprõ. ²⁵ Nhy m ar me'ỳr bõx nhy m Pedru kikremã àr tẽ nhy m Koneru arỳm kajpa. Ne umaje amijo ngriren parbê tỳm ne ibõ. ²⁶ Nhy m Pedru pa 'amỳn kàjmã kudjan kum,

—E kum, kàjmã dja badjwỳ ibê pykabê me'õ, ane.

²⁷ Ne kam kum kabẽn tẽn wadjã. Nhy m me krãptĩ akuprõ nhy m arỳm me omũ. ²⁸ Ne kam memã kum,

—Be, me ba ne ba me me bajtemmẽ ibikprõnh kêtumrẽx. Me ibê idjaerkam ikukràdjã kõt ba me me bajtem nhũrkwãmã idjãr kêtumrẽx. Arỳm ga me ama. Nhy m kam Metĩndjwỳnh imã ikukràdjã ny jarẽ. Imã me kunĩ kĩnhmã ne imã arẽ. Ne ije me'õmã kakrit jarẽnh kêtãmã ne imã arẽ. Ije me'õo me bajtem kêtãmã ne imã arẽ. ²⁹ Kam aje imã ar anorja iwỳr bõx ne ar kute imã akabẽn jarẽnhkam ba aminêje ikabẽn kêt ne tu arkõt awỳr tẽn bõx. Bõx ne arỳm me anhũrkwãmã wadjàn me anhikõ'ã

nhỹ. Kam ba me amã arẽ. Mỳj kadjy ne ga me ijo bõx? Mỳj ne ga me amã kĩnh? Nãm ã Pedru memã ane.

³⁰ Nhym Koneru kum,

—Amũja'ã, arỳm 'ã arngrobê 4 apêx ba amijajburo nhỹ. Nhym ã myt ibô ane, 3 orakam ba inhũrkwākam Metĩndjwỳnhmã ikabẽno nhỹ. Nhym ijaêrbê me'õ ikuka kôn̄h dja nhym õ kubêkà jadjênh ne. ³¹ Nhym imã, “È Koneru, ga Metĩndjwỳnhmã akabênh nhym arỳm ama. Ga me õ mỳjja kêt̄kam anhõdjàn̄h nhym arỳm apumũ. ³² Jakam dja ga krĩraxbê Djopemã anhõ me ja kwỳ jano. Kam ne me'õbê Ximão Pedru. Gê ar tẽn̄ kum arẽn̄ awỳr o bõx. Imõti mỳrri ne me'õ mrykào mex djwỳnhbê Ximão nhũrkwã. Kam ne ro'ã nhỹ. Pedru dja awỳr bõx ne amã arẽ.” Nãm ã me'õ imã ane. ³³ Ba kam amikrà kêt̄ ne awỳr ar ano. Be, arỳm ga bõx ba me ikĩnhkumrêx ne. Ne jakam ba me ikunĩ Metĩndjwỳnh parbê nhỹ. Metĩndjwỳnh kute kabênh'ã amã karõ kunĩ me ije mar kadjy ne ba me nhỹ. Nãm ã Koneru Pedrumã ane.

³⁴ Nhym kam Pedru kum,

—Mrãmri ne Metĩndjwỳnh kum me kunĩ kĩnho aben pyrāk. Ja arỳm imã amirĩtkumrêx ne. ³⁵ Be, mebê idjaer n̄ar me bajtem. Apỳnh me ba djà kunĩkõt me kunĩ. Me apỳnh kum Metĩndjwỳnh rax pyman katāt̄ kute amijo baja, Metĩndjwỳnh kum me ja kunĩ kĩnh. ³⁶ Ba me amã kabênh̄ jarẽ ga me ama. Be, Metĩndjwỳnh ne mebê idjaermã me umar mex jarẽ. Dja me tu amim Jeju Kritu markumrêx ne arỳm umar mex. Kubê ne me kunĩ nhõ Bẽn̄jadjwỳr djwỳnh. Metĩndjwỳnh ne mebê idjaermã ujarênh̄ ny ja jano. ³⁷ Me ga ne ga me arỳm 'ã ujarênh̄ ma. Djuão kute 'ã memã ujarênh̄kam ngômã me angjênh̄kam ne me Garrêjakam Jeju'ã ujarênh̄mo krax. Ne kam Djudêja kunĩkõt me 'ã ujarênh̄ ar ba ga me arỳm ama.

³⁸ Be, Metĩndjwỳnh ne Nadjarekam Jejumã ta Karõ jano nhym arỳm raxo kadjwỳnhbê nhỳn ar o ba nhym arỳm kukwakam tỳx ne. Ne kam àpênh mex ar ba. Nhym Xatanaj meo ba nhym me umar punu:re nhym Jeju arỳm me kunĩo mex. Metĩndjwỳnh kute kumẽ amijo kajkepkam ne mã meo mex ar o ba.

³⁹ Kute mỳjja kunĩ nhipêxkõt ne bar omũ. Mebê idjaer nhõ pykakam bar omũn krĩraxbê Djeruxarẽkam omũn arỳm 'ã memã idjujarênh ar iba. Nãm me pĩte'y'ã kunhôn kubĩ. ⁴⁰ Nhym kam 'ã akatin akatin akati nhym Metĩndjwỳnh akubyn o tĩn. Ne irãri o amirĩt bar omũ. ⁴¹ Me kunĩmã ne o amirĩt kêt. Metĩndjwỳnh ta kute amrêbê amijo me utàr jamã ne o amirĩt ne. Me kute omũnhkõt memã 'ã ujarênh kadjy ne memã o amirĩt. Ar imã ne arỳm o amirĩt ne. Ar ba ne bar akubyn tĩnkam ro'ã inhõ kwỳ krên kõt ikõ.

⁴² Nhym ta ar imã karõn ar imã, “Mrãmri ne Metĩndjwỳnh arỳm amijo ipytà. Dja ba memã axwe pãnh jarẽ. Me tĩn ne ar bajamã axwe pãnh jarẽ. Me tykjamã axwe pãnh jarẽ. Ja kadjy ne amijo ipytà. Tãm dja gar kàj bê memã arênhõ aba. Arỳm ar aje ipumũnhkõt memã 'ã adjujarênh ar aba.” Nãm ã ar imã ane. ⁴³ Be, Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnh kunĩ ne me amrêbê: me bakukãmãremã kum, “Jeju arỳm tyk ne akubyn tĩnkam dja me kwỳ ì pỳnhkõt tu amim markumrêx nhym Metĩndjwỳnh arỳm me axwe maro aknon mekam ngryk kêt.” Nãm me ã me bakukãmãremã ane, ane.

⁴⁴ Pedru memã ja jarênhõ dja nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm me kunĩkam ruw ne ar meo ba. Me kute kabên maro ÿrja kunĩkam ruw ne ar meo ba ⁴⁵⁻⁴⁶ nhym me arỳm apỳnh me ba djàkam me kabênkam kabêno kumex. Me kute me kabên mar kêtjakam ne me kabêno kumex. Ne apỳnh

me kabẽnkam Metĩndjwỳnh rax jarẽnho kumex. Nhym Pedrukõt ar bõxja arỳm kuma. Kõt ar bõx jamã ne me kum me my kà rênhne jarẽ. Ar ja ne ar amrẽbê tu amim Jeju markumrẽx. Nãm ar me kabẽn man arỳm mekam no tyn djan abenmã kum,

—Je, amrẽbê me babê idjaermãbit ne Metĩndjwỳnh kute Karõ janor. Ne kam arỳm jakam tu me bajtemmã Karõ jano, ane.

Nhym Pedru arkum,

⁴⁷ —Be, amrẽbê Metĩndjwỳnh kute me bamã Karõ janorkõt ne arỳm jakam ã me bajtemmã anoro ane. Me babê idjaer ren amrẽbê abenmã, “Kwãrĩk wãnh ngõmã me bajtemja jangjênh kêt”, ane. Nhym be, jakam Metĩndjwỳnh kute memã Karõ janorkam me baje ngõmã me angjênh kadjy amimar, ane. ⁴⁸ Ne kam arkum,

—Arỳm ne me tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrẽx. Ar Metĩndjwỳnhmã ngõmã me angij, ane. Nhym ar arỳm ã meo ane. Nhym kam me amijã Pedru nẽn kum,

—Dja ga arek me ikam ar aba gẽ ajã akati kwỳ apêx ga kam ajte tẽ, ane.

11

*Pedru kute Djeruxarẽkam me jamã amikõt amijarẽnh.
Kar 10.9*

¹ Nhym kam me bajtemdjwỳ arỳm tu amim Metĩndjwỳnh kabẽn markumrẽx nhym me kwỳ arỳm amũ memã arẽnho ipõk ne. Nhym pykabê Djudêjakam Jeju kute ar anorja arỳm me arẽnh ma. Nhym Jeju kukwakam me kute abeno kamydjwỳ me arẽnh ma. ² Nhym kam Pedru arỳm akubyn krĩraxbê Djeruxarẽmã tẽn bõx. Nhym me kute amim Jeju mar kwỳ mebê idjaer kukràdjà tũm'ã no tỳxi. 'Ã ne me memã me my kà rênhne

jarẽ. Pedru bõx nhym me my kà rênhne arỳm Pedrumẽ aktã kabẽno aben japanho dja. ³ Ne kum,

—Ga ne ga me bajtem nhũrkwãmã wangij ne me ro'ã adjàkuro akrĩ, ane.

⁴ Nhym Pedru akubyn amijo tẽn krax kurũm prĩne 'ã memã ajarẽn memã kum,

⁵ —Be, krĩraxbê Djopekam ne ba Metĩndjwỳnhmã ikabẽno nhỹ. Nhym mỳjja ijaêrbê inokrekam amirĩt ba omũnho nhỹ. Mỳjja kute kubêkati pyrãk. Nhym mỳjja idja kunĩ 'ãnh 'amỳn iwỳr o rwỳko mõi. Ne arỳm iwỳr o bõx.

⁶ Ba kam arỳm omũnho dja nhym apỳnh pykakam mry kunĩ, ropmẽ mry ngãngão mrãnhmẽ àkmẽ kadjwỳnhbê nõ ba omũ. ⁷ Nhym kam kàjkwa kurũm me'õ kabẽn ba kuma. Nhym imã, “È Pedru kàjmã djan 'õnh bĩn krẽ”, ane.

⁸ Ba kuman arỳm kum, “Bẽnjadjwỳr djwỳnh, kati. Mõjdjê kute mỳjja kakrit, mỳjja punu wã nêje me imã kabẽn kõt ije kur kêt-kumrẽx”, ane.

⁹ Nhym kàjkwa kurũm me'õ ajte imã, “Be, Metĩndjwỳnh kute mỳjjao mex kwãrik wãnh ga kum kakrit jarẽn kêt”, ane. ¹⁰ Be, me'õ imã kabẽn ne ajte imã kabẽn ne ajte imã kabẽn nhym arỳm mỳjja kunĩ akubyn kàjkwãmã wabi.

¹¹ Nhym ijaêrbê ar amãnhkrut ne ikjêkêt kikrekam inhỹrja'ȳr bõx. Krĩraxbê Xedjare kurũm me'õ imã ar ano nhym ar tẽn bõx. ¹² Nhym Metĩndjwỳnh Karõ imã, “Dja ga arkõt tẽ. Kwãrik wãnh ga Ar kubê me bajtemkam axwe adjumar kêt”, ane. Ba kam arkõt tẽ. Nhym Jeju kukwakam gwaj bakamy Ar kubê 6ja arỳm ikõt tẽ. Bar 'ȳr tẽ:n kam Koneru nhũrkwãkam bõx ne arỳm 'ȳr wadjã.

¹³⁻¹⁴ Nhym kam ar imã 'ã ajarẽ. Nãm ar imã, “Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ inhũrkwãkam dja ba omũ. Nhym imã, ‘Dja ga anhõ me ja kwỳ krĩraxbê Djopemã ano. Me'õbê Ximão Pedru ne kam ar ba. Gê ar kum arẽn amrẽ awỳr o bõx. Ta dja amã kabẽn jarẽ. Gamẽ

anhõbikwa kunĩmẽ dja gar kabẽn ma nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar ajaxwebê ar apytà.' Nãm ã kady mrãnh djwỳnh imã ane." Nãm Koneru ã ar imã ane. Nãm ã Pedru me kukràdjã tũm'ã me no tỳxjamã ane.

Ne kam ajte memã kum,

¹⁵ —Ba kam memã ikabẽn kraxbit jarẽnho dja. Nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm mekam ruw ne meo ba. Amrêbê kute me bajo ba kôt ne ã wãkamdjwỳ arỳm meo bao ane. ¹⁶ Ba kam akubyn amijo tẽn arỳm amijã Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn ma. Nãm me bamã, "Be, Djuão Metĩndjwỳnhmã ngômãbit me angij. Nhym be, dja ba ar amã Metĩndjwỳnh Karõ jano nhym arỳm ar ajo ba", ane. Nã bãm Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn ja man kôt ar amã arẽ. ¹⁷ Be, gu me baje tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu markumrẽkam ne amrêbê me bamã Karõ jano. Jakam ne me bajtemdjwỳ me bakôt tu amim markumrẽx nhym arỳm ã memãdjwỳ Karõ janoro ane. Kam ba ar amã arẽ gar ama. Djã ne ba iraxo Metĩndjwỳnh jakre got ba kubê aptà? Kati. Nãm ã Pedru memã ane.

¹⁸ Nhym me arỳm amijã kabẽn man Pedrumã kabẽn krãta. Ne arỳm abenmã Metĩndjwỳnh rax jarẽn abenmã kum,

—Be, me bajtemdjwỳ ne Metĩndjwỳnh arỳm kum me kĩnh ne arỳm memã amak bõ. Memã amak bõ nhym me arỳm amikam kaprĩre wãnh axwemã iren Jeju'ỳr amijo akẽx. Jakam dja me kôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne, ane.

Ãxikikam me kute Jeju mar'ã ujarẽn.

¹⁹ Be, amrêbê me kute Exewão bĩnkam ne me me kute amim Jeju marjao bikẽnho mõ. Nhym kam me arỳm ajmã. Ajmã:n kam me kwỳ amũ pykabê Penixijmã bõx. Nhym me kwỳ amũ apêxtibê Xipremã bõx. Nhym me kwỳ krĩrãxbê Ãxikimã bõx. Me ja ne me kàj bê mebê idjaermãbit 'ã ujarẽn tẽ. ²⁰ Nhym be, me kwỳ ja ne me

apêxtibê Xiprekam abatành djà nhym me kwỳ pykabê Xirenikam abatành djà. Me kwỳ ja ne me Æixiki'ỳr bõx ne arỳm me bajtembê kregumã arê. Memã Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju'ã ujarênh ny jarê. ²¹ Nãm me me bajtemmã arê nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh mekmẽ amijo kajkep. Me kute memã Jeju jarênh jamẽ amijo kajkep nhym me arỳm kabên mexkumrêx ne. Nhym me bajtem krãptĩ: tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrêx ne arỳm 'ỳr amijo akêx.

²² Nhym me arỳm amũ me arê. Nhym onĩj krĩraxbê Djeruxarêkam me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio baja arỳm me arênh ma. Ne kam Æixikimã Banabe jano. Nhym 'ỳr tẽ:n kam ²³ 'ỳr bõx ne arỳm me omũn amim,

—Be, mrãmri ne Metĩndjwỳnh tu kum me kaprĩ:kumrêx* ane. Ne kam arỳm mekam kĩnhkumrêx ne memã 'ã karõn memã kum,

—Dja gar amã Bẽnjadjwỳr djwỳnh jabê:n kabên man arek kõt amijo abakumrêx. Kwãrĩk wãnh 'ã adjukanga kêt. Nãm ã memã anhỹro bao ane. ²⁴ Be, Banabe ne mexkumrêx nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm raxo kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba nhym mrãmri tu amim Metĩndjwỳnh mar tỳ:xkumrêx. Nhym ô'ã arỳm me krãptĩ Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ỳr amijo akêx ne tu amim markumrêx.

²⁵ Nhym kam Banabe amũ krĩraxbê Taxumã tẽ. Kute kam Xaur jabej kadjy ne tẽ. Nãm 'ỳr tẽ:n arỳm 'ỳr bõx. ²⁶ 'Ỳr bõx ne kam abej ne arỳm kum kato. Ne kam akubyn Æixiki'ỳr o bõx. Nhym kam ar arỳm me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio bajamẽ ro'ã akuprõ. Aben tã me ro'ã akuprõ. Me krãptĩ:mã Metĩndjwỳnh kabên jarênh ku'ê: nhym ar'ã amexmẽ na apêx. Be, krĩraxbê Æixikikam ne me

* 11:23 Djãm me ta ne me axwe kêt nhym pãnh kum me kaprĩ Kati. Me ta te axwe kêt mã nhym ta arỳm tu kum me kaprĩ.

Jejukõt me ba djwỳnhja kumrẽxmã me kute amim Kritu mar jarẽ.

²⁷ Nhyam kam Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh kwỳ bõx. Krĩraxbê Djeruxarẽ kurũm Æxiki'ỳr bõx.

²⁸ Nhyam kam ar 'õ kàjmã me ipõkri dja. Idjibê ne Agabu. Agabu kàjmã djan Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam memã kum,

—Dja apỳnh me ba djari pyka kunĩkõt mebê djwỳ kêt. Nhyam me kunĩ kum prã:m, ane. Nhyam tũmrãm arỳm kato. Bẽnjadjwỳr raxbê Kraõdjô memã ỳrri ne arỳm kato nhyam me arỳm kum prã:m. ²⁹ Nhyam memã prãm kेत्रi Æxikikam Jejukõt me ba djwỳnh kunĩ arỳm abenmã kabẽn djan abenmã kum,

—Gwaj amikutã memã banhõ mỳjja kwỳ jano. Jeju kukwakam me bakamy pykabê Djudêjakam ar bajamã ano, ane.

Nhyam me abenmã kum,

—Dja gwaj ã memã o ane. Dja gwaj ã memã o ane, ane. ³⁰ Nhyam kam Banabemẽ Xaur ar kute memã o tẽmmã nhyam me arỳm arkum aminhõ mỳjja ngã. Ne arkum,

—Dja gar me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnhmã angã nhyam me arỳm memã kungrã, ane.

12

Pedru mebê ijê djà kurũm kator.

¹ Æxikikam me kute memã mỳjja nhõrmã o dja: nhyam onĩj pykabê Djudêjakam bẽnjadjwỳr raxbê Erodji arỳm àkrê:. Àkrên arỳm õ me ja jano nhyam me me kute amim Jeju mar kwỳo rõrõk ne. Me kute Jejukõt ar aben pydjio baja kwỳo rõrõk ne. Kute meo bikẽnh kadjy meo rõrõk ne. ² Ne kam arỳm kàxdjwa kajgoo Xijagu bĩ. Xijagumẽ Djuão ar axikõt apõx. ³ Nãm me Xijagu bĩ nhyam mebê idjaer arỳm kam kĩnhkumrẽx. Nhyam Erodji arỳm mekam

kĩnhkõt omũn kam kute Pedruo tỳm kadjy memã arẽ. Me kute djwỳponhbit kur djà nhõ akatikam ne memã arẽ.

⁴ Nhyam kam me arỳm o tỳm ne kubê ijê. Nhyam kam Erodji 'ỳr õ krākamngõnhbê 16 jano. Nhyam me kute Pedru pumũnh kadjy me arỳm meo aben nhikjê'ã kabẽn. Me kunĩbê 4'ã kabẽn. Nhyam kam me 'ã aben japanho dja. Metĩndjwỳnh me irõbê mrãnh djà nhõ akati apêx totokbê Erodji bit kute memã o katormã. Kute memã kukjêr nhyam me kute bĩnmã bit kute memã o katormã. ⁵ Kam ne me arek mebê ijê djākam Pedruo dja. Nhyam me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio baja ne me Pedruo Metĩndjwỳnhmã à'wỳr'ã rĩtkumrẽx.

⁶ Nhyam nêje akamàtkam Erodji amim,

—Gê kryrãm, ba memã Pedruo ikato, ane. Nhyam Pedru arek õto nõ. Nhyam krākamngõnh amãnhkrut ne aktã ijên o nhỹ. Kàxiraxo ne krākamngõnh Pedrumẽ aktã amijãpre. Nhyam kre'ã ku'ê djwỳnh ar 'ã ijê djà kuri dja. Arek kre nêje dja. ⁷ Nhyam Pedru õto nõ: nhyam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ arỳm 'ỳr wadjà. Nhyam arỳm mebê ijê djà kadjwỳnhbê irã. Nhyam arỳm Pedru nhikre'i nhikjêbê kurwan kàjmã kangõn kum,

—Amikrà kêt ne kàjmã dja, ane. Nhyam kàjmã dja nhyam kàxiraxo inỳx 'ãpre djà arỳm tu rôrõk ne.

⁸ Nhyam kadjy mrãnh djwỳnh kum,

—On amipren aparkà ponh jadjà, ane nhyam arỳm ã amijo ane. Nhyam ajte kum,

—Anhõ kubêkã krākào amikupun ikõt tẽ, ane nhyam arỳm amikupu. ⁹ Nhyam mã kator tẽ nhyam arỳm kõt tẽ. Ne kute amimar kêt kam amim we,

—Be, nãm mỳjja kute ijo anhỹr kajgo. Nã bãm amiptir kajgoo nõ, ane. ¹⁰ Nhyam ar arỳm amipãnh 'ã ijê djà ja mẽ. Kam ne kre'ã ku'ê djwỳnh ar ja dja. Nhyam ar ajte amipãnh 'ã ijê djà ja mẽ. Kam ne kre'ã ku'ê djwỳnh ar jadjwỳ dja.

Nhym kam ar arỳm krĩrax 'ỳr kàxiràxtio 'ã ijê djà ja tẽpo tẽ nhym ta arkum amijã kuta. Nhym arỳm ar kato. Ne pry ja kumrẽx'ã tẽn amipãnh kumẽ nhym kadjy mrãnh djwỳnh arỳm mã kubê tẽ.

¹¹ Nhym Pedru arỳm kute amiptir kêtja man amim,

—Je, mrãmri ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju imã kadjy mrãnh djwỳnh jano nhym Erodjibê arỳm ipytà. Mebê idjaer kute ibĩnmã kam amak kajgo nhym arỳm mebê ipytà, ane.

¹² Ne arek amimaro tẽ:n kam arỳm Marij nhũrkwã'ỳr bõx. Djuão Makô ne Marij kurũm kato. Kikre jakam ne me krãptĩ Metĩndjwỳnhmã kabẽno nhỹ. ¹³ Nhym Pedru bõx ne arỳm kikre'ã ijê djà mô. Nhym me õ àpẽn nija àmôr man arỳm kute me'õ pumũnhmã 'ỳr tẽ. Idjibê ne Rodji. ¹⁴ 'Ỳr tẽn arỳm 'ã ijê djà'ỳr bõx. Nhym Pedru kabẽn nhym arỳm mrãmri Pedrukumrẽx kabẽn ma. Ne arỳm kĩnhkam tu kikre'ã ijê djà'ã 'yr kêt ne akubyn me'ỳr wadjàn memã kum,

—Ô kum, Pedru kikre'ã ijê djà tãri dja, ane.

¹⁵ Nhym me tu kum, “Ajbã”, ane. Nhym, “Kati, mrãmri”, ane. Nhym me arĩk kum,

—Be, kadjy mrãnh djwỳnh kute mã Pedruo baja ne dja, ane.

¹⁶ Nhym wãnh Pedru arek 'ã ijê djà môro dja nhym kam me kum 'ã kutan arỳm omũ. Omũn kam arỳm te kute mỳjja marmã kam no tyn kumex. ¹⁷ Nhym memã aminhikra bẽno dja nhym me arỳm anhikrê. Nhym kam arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju kute mebê ijê djà kurũm o kator'ã memã ajarẽ. Ne kam memã kum,

—Aje, dja gar tẽn Xijagumẽ Jeju kukwakam me kute abeno kamy arkum ijã ajarẽ. Ba on, ane. Ne kam arỳm amũ kikre 'õ'ỳr tẽ.

¹⁸ Nhyṁ kam akati. Nhyṁ arỳṁ krākamngõnh abenkam kangao kumex. Bẽnjadjwỳr mekam ngryk karõ abenkam kangao kumex. Ne abenmã kum, “Nār Pedru? Nār Pedru”? ane. ¹⁹ Nhyṁ kam Erodji Pedru'ỳr me ano. Nhyṁ me abej ne te abej aprã. Nhyṁ arỳṁ pĩne kre'ã ku'ê djwỳnh ar kukij. Nhyṁ me te: aminêje kum kabẽn ne. Nhyṁ arỳṁ memã arẽn memã kum,

—Pedru kator pãnh me kupa, ane. Nhyṁ me arỳṁ me kupa.

Nhyṁ kam Erodji arỳṁ pykabê Djudêja kurũm amũ tẽn arỳṁ krĩraxbê Xedjare'ỳr bõx. Ne kam arek kam ar ba.

²⁰ Arỳṁ krĩraxbê Xirukam me jamê krĩraxbê Xidõkam me jakam ngryk mex ne. Nhyṁ me arỳṁ axikõt 'ỳr bõx. Me bõx djwỳnh rãm ne me Erodji nhõ àpẽnḥ rax'õmã amijarẽ. Idjibê ne Bradju. Kubê ne Erodji nhõ kumoka'ê, kam õt djã, nêje omũnh djwỳnh. Kute me nêje Erodjimã kabẽn kadjy ne me Bradjumã amijarẽ. Amrêbê ne me kute Erodji nhõ pykakam õ djwỳ jamỳnhõ ku'ê. Ne kam mebê djwỳ kêt karõ Bradjumã amijarẽ nhyṁ arỳṁ me nêje bẽnjadjwỳr Erodjimã kabẽn jarẽ.

²¹ Nhyṁ kam Erodji kute memã kabẽn kadjy akati'õ jarẽ. Nhyṁ arỳṁ 'ã akati bõx. Nhyṁ Erodji arỳṁ õ kubêkã rũnhõ pĩne amijo mex ne õ krĩ djã rax'ỳr bõx ne kam nhỹ. Nhỹn arỳṁ memã kabẽnõ nhỹ. ²² Nhyṁ kam me arỳṁ abenmã o akij ne abenmã kum,

—Djãm pykakam me'õ kabẽn got? Be, kubê ne kàjk-wakam metĩndjwỳnh'õ, ane. ²³ Nhyṁ totokbê arỳṁ Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh mỳj kanêjao kubĩ. Nhyṁ kôp arỳṁ kakuw nhyṁ arỳṁ ty. Be, mỳkam? Bir, me kute kum metĩndjwỳnh jarẽnḥ nhyṁ kute aminêje memã kum, “Kati”, anhỹr kêt kam. Kute memã kum, “Kati, atemã kàjkwakam Metĩndjwỳnh pydji”, anhỹr kêt kam ne

kadjy mrãnh djwỳnh mỳj kanê punure jao kubĩ nhym arỳm ty.

²⁴ Nhym kam me amũ memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho kumex nhym me krãptĩ arỳm kum kĩnh. Nhym me kute tu amim Jeju markumrêxja arỳm krãptĩ: mỗ.

²⁵ Be, amrêbê ne ãxikikam me kute memã me õ mỳjja kwỳ janormã. Djeruxarêkam me õ mỳjja kêtjamã me kute anormã. Nhym Banabemẽ Xaur ar arỳm amũ me kadjy o mõn memã o bõx ne arỳm memã kungã. Memã kungãn arỳm akubyn kurũm akẽx ne tẽ. Ar Djuão Makô japrõn o tẽ. Tẽ:n arỳm akubyn ãxikikam bõx.

13

Me kute Jeju mar kute amũ Banabemẽ Xaur ar anor.

¹ Be, ãxikikam me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio bajakam ne me kwỳbê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh. Nhym me kwỳbê memã kukràdjà'ã ujarẽnh djwỳnh. Ar idjibê ne Banabemẽ Ximião Nid-jêmẽ Ruxumẽ Manaũmmẽ. Krĩraxbê Xirenikam ne Ruxu abatàn. Manaũm ne bẽnjadjwỳr raxbê Erodjimẽ ro'ã abatàn ne kute o kamy. ² Ar Metĩndjwỳnhmã rax jarẽ ne kum amijajburo nhỹ. Nhym Metĩndjwỳnh Karõ arkum,

—Dja gar imã Banabemẽ Xaur aro aben nhikjê. Ba arỳm ar àpênh djà ny kadjy aro amiptà, ane. ³ Nhym kam ar amijajburo nhỹn Metĩndjwỳnhmã aro à'wỳro nhỹ. Ne kam ar krã'ã aminhikra djin amũ ar ano.

⁴ Metĩndjwỳnh Karõ ã kute ar anoro anhỹrkam ne ar arỳm krĩraxbê Xerxij'ỳr tẽ:n kam 'ỳr bõx. Ne kam kàraxkam ngô raxbê pyka kêt kôt tẽ. Apêxtibê Xipre'ỳr tẽ:n kam arỳm 'ỳr bõx. ⁵ Krĩraxbê Xarami'ỳr ne ar bõx. Ne kam wabin tẽ. Apỳnh mebê idjaer bikprõnh djakam kàj bê memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho tẽ. Djuão Makôdjwỳ ne ar aprõn o tẽ. Arkum àpênhmã ne ar o tẽ.

⁶ Ne kam pykakõt krĩraxbê Papu'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Ne kam arỳm me'õbê Bajēju kajpa. Kubê ne mebê idjaer'õ. Ta ne amijo apỳnh mỳjja mar mexo ban me kupênhõ ban amijo wajangao ba. Ne kam ta amijo Metĩndjwỳnh mar mex ne amijo 'êx ne we kukwakam memã kabên jarênhõ ba.

⁷ Nãm pyka tãmkam bẽnjadjwỳrmã àpênh ar ba. Bẽnjadjwỳr nhidjibê ne Xedju Paur. Bẽnjadjwỳr krã mexkumrêx. Banabemẽ Xaur ar Papu'ỳr bõx nhym bẽnjadjwỳr amiwỳr ar ku'uw ne arkum,

—Imã Metĩndjwỳnh kabên jarê. Ije mar prãm, ane.

⁸ Nhym kam Erimanh, kubê ne Bajējuja. Me bakabênkam ne gu me ren kum wajanga jarê. Nhym be, me bajtem kabênkam ne me kum Erimanh jarê. Nãm bit kute Paur Ar kubê àptarmã. Erimanh bit kute õ bẽnjadjwỳr nêje Metĩndjwỳnh kabên pytarmã ne arỳm kabêno Xaur ar apanho dja.

⁹ Nhym Xaur, idji nhikjêbê ne Paur. Metĩndjwỳnh Karõ raxo Paur kadjwỳnhbê nhỳn ar o ba nhym arỳm wajanga'ỳr akêx ne kam no tyn omũnhõ djan ¹⁰ kum,

—'Êxnhĩti, axweti, Xatanaj tãmdjwỳ. Nãm me axwe kêt prãm, ga mã amã me kurê. Bẽnjadjwỳr djwỳnh memã 'ã karõ katàtkumrêx ga kam ga kupa'ã ar memã arênhõ aba nhym me arỳm aman Metĩndjwỳnh kupa'ã amijo ba. Je tõi mỳkam ne ga akabên punu jao krã'yr kêtumrêx?

¹¹ Jakam arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute ajaxwe pãnh ajo bikênhmã. Dja ga arỳm ano rãn arngro pumũnh kêt nhym ajã akati krãptĩ apêx, ane.

Nhym totokbê arỳm no rãn kam nokrekam akamàt kõi tyk pytĩ. Nhym arỳm me'õ jabej àpênh mõi. Me'õ kute pa 'amỳnh ne o tẽmmã ne mekõt me'õ jabej àpênh mõi. ¹² Nhym bẽnjadjwỳr Xedju Paur kute wajanga no rãn pumũnhkam arỳm tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrêx. Nãm anhỳr djwỳnhràam amim,

—E kum, Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã ar kabẽn kukràdjà mexkumrẽx, anen kam tu amim markumrẽx.

Paur Āxiki 'õdjwỳkam memã Jeju'ã ujarẽnħ ne ja.

¹³ Nħym kam Paurmẽ ro'ã ar tẽmja ar kàraxmã wadjàn nox ne arỳm amipãnh krĩraxbê Papu mẽ. Ne tẽ:n kam arỳm pykabê Papirijkam krĩraxbê Pedji'ỳr bõx. Nħym kam Djuão Makô arỳm ar kangan Djeruxarẽ'ỳr akẽx ne.

¹⁴ Nħym kam ar amipãnh krĩraxbê Pedji mẽ. Ne tẽ:n kam pykabê Pidjijkam krĩraxbê Āxiki 'õdjwỳ'ỳr bõx. Nħym kam arỳm ar'ã pi'õk rãrãr nħym ar arỳm mebê idjaer bikprõnh djãmã wadjàn nhỹ. ¹⁵ Nħym me'õ pi'õk jarẽnħo dja. Mõdjê kukràdjãmẽ Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnħ djwỳnh 'õdjwỳmẽ kabẽn jarẽnħo dja. Ne kam arỳm arẽnħ pa. Nħym me bikprõnh djakam bẽnjadjwỳr ar Paurmã kabẽn kadjy memã arẽ. Nħym me amũ abenmã arẽn arỳm kum arẽn kum,

—Bẽnjadjwỳr ar ar amã kabẽn ne ar amã, “Be, akmere ar, ar ajõ aje memã akabẽn jarẽnħ prãm jabej arẽ”, ane.

¹⁶ Nħym kam Paur arỳm kãjmã dja. Ne memã aminhikra bẽ nħym me arỳm anhikrê. Nħym memã kum,

—Gar abê idjaer ar, ar akunĩ amã Metĩndjwỳnh pyma ar, dja gar ikabẽn ma. ¹⁷ Me babê idjaero ba djwỳnhbê ne Metĩndjwỳnh. Nãm arỳm amijo me bakukãmãre pytà. Nħym kam me pykabê Edjitukam ar ba nħym Edjitukam me ja ar meo kubajtemo ba. Nħym kam Metĩndjwỳnh me bakukãmãreo krãptĩ:n o ra:x. Ne kam tỳx me:xkõt arỳm meo kato. ¹⁸ Meo kato nħym me kapõt kukritkam ar ba. Nħym me mã kam amikrào ba nħym mã kum me kaprĩn meo ba. Nħym kam me'ã amexbê 40 apêx. ¹⁹ Nħym kam Metĩndjwỳnh pykabê Kanaãkam me ar ba tũmjao apêx. Apỳnh me bajtem ba djãribê 7 nħym arỳm memã meo apêx. Ne kam memã me õ pyka nhirê ne memã kungã.

²⁰ Ne kam aben totokmã memã me kute memã axwe pãnh jarẽnh djwỳnh jarẽ nhym me aben kukãm ar meo ba. Nhym kam me'ã amex krãptĩ:o kute 450 pyræk apêx nhym Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnhbê Xamuwe me kadjy kato. ²¹ Nhym kam me amikadjy Metĩndjwỳnhmã bẽnjadjwỳr raxo a'uw. Nhym arỳm memã Xau, Ki kute irja jarẽ. Nhym memã bẽnjadjwỳr'ã amexbê 40 apêx. Xaubê ne Bẽnjamĩn djô'ã me'õ.

²² Nhym kam Metĩndjwỳnh bõm Xau mẽn pãnh arỳm me kadjy Dawi jarẽ nhym arỳm ar meo ba. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm 'ã memã kum,

“Dawi ne ba arỳm kum ikato. Dja ba 'ã kum karõ nhym arỳm katàt ikabẽn kunĩ man kõt ar amijo ba. Djexe ne Dawi dji.” Nãm ã Metĩndjwỳnh memã ane.

²³ Ne kam amrêbê kute me bakukãmãremã arẽnh kõt arỳm tũmrãm me babê idjaer kamingrãny kadjy Jeju jano. Dawija tãm djô'ã ne kato. Jejubê ne õ kàjkwa kadjy me utàr djwỳnh. ²⁴ Jeju kute àpênhmo krax kêtri ne Djuão me babê idjaer kunĩ jakren me bamã, “Me amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akêx. Ba kam kum ngômã me ajangij”, ane.

²⁵ Ne kam kute àpênh'ã aminhinomã amimẽn'nh 'ỳr ne me bamã, “Ga me Kritu bõxmã kam amako aba. Djãm ibê tãmwã got? Kati, ibê atemã. Nhym be, itotokbê me'õ bõxja ne raxo kute ijakrenh, kute ijakrenh mexi. Nã bãm te irax ne 'ã inhihôn ije kum parkà 'ãpre bõnh prãmje. Be, ãm irax ba ren arỳm kum apê. Nhym be, kati, ãm ingrire. Nãm raxo ijakrenh mex ne.” Nãm ã Djuão memã ane. Nãm ã Paur memã ane.

²⁶ Ne itepã ajte memã kum,

—Be, akmere ar, gar abê Abraão tãmdjwỳ ar, ar akunĩ ar amã Metĩndjwỳnh rax pyma ar. Be, Metĩndjwỳnh arỳm

me bamã kabẽn jano. Jeju kute me utàr'ã kabẽn jano. Ba arỳm ar amã kabẽn jarẽnho dja.

²⁷ Djeruxarẽkam me jamẽ kam me bẽnjadjwỳrmẽ ne me kute Jeju raxkõt mar kêt. Amrẽbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh me bakukãmãremã arẽ. Me kute Kritu'ã axwe nhôr ne bĩnmã arẽ. Nnym me aben djô'ã kabẽn jarẽn djwỳnh kabẽn jarẽ. Pi'òk ràràr kunìkõt kabẽn jarẽnho mõi tãmtã. Nãm me te arẽn mỳjja'ã kabẽn kute amijakreja mar kêt. Jeju'ã kabẽn kute amijakreja mar kêt. Ne kabẽn jarẽnho mõi tãmtã arỳm 'ỳr o bõx. Tũmràm me kamingrãnyre kute mar kêt rã'ãn arỳm Jeju'ã axwe nhôn bĩnmã arẽ. Amrẽbê: Jeju rwỳk kêttri kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh kute arẽn kõt arỳm tu bĩnmã arẽ.

²⁸ Ne te: kute axwe'õ jabej ne kum kator ne pãnh kute bĩnmã te me kukij nym axwe kêtikumrẽx. Te Jeju axwe kêt nym me tu mrãmri kute bĩnkumrẽxmã Piratumã o a'uw. ²⁹ Ne kam amrẽbê: me bakukãmãre kute pi'òkkam Kritu'ã kabẽn jarẽn kõt ã Jejuo ane. Kabẽn kunìkõt me kute o anhỳrmã kõt ne me kamingrãnyre arỳm ã Jejuo ane. ã Jejuo ane nym arỳm ty. Ty nym kam me arỳm pĩte'y kurũm kaban o ruw ne me tyk nhõ kẽnkrekam adjà nym nõ. ³⁰ Nym be, Metĩndjwỳnh akubyn o tĩn. ³¹ Nym kam kõt ba djwỳnhmã amijo amirĩt ar o ba nym arỳm 'ã akati krãptĩ apêx. Jeju tyk kêttri ne ar pykabê Garrêja kurũm ro'ã tẽ, Djeruxarẽ'ỳr tẽ. Nãm arkum amijo amirĩto ba nym kam jakam ar Jeju'ã ujarẽn ar ba. Ar kute Jeju akubyn tĩn pumũnhkõt memã 'ã ujarẽn ar ba. Nãm ã Paur memã ane.

³²⁻³³ Ne kam itepã memã kum,

—Metĩndjwỳnh ne amrẽbê: me bakukãmãremã kum, “Dja ba akubyn Krituo tĩn”, ane nym me aben djô'ã arẽnho mõi. Arẽnho mõi tãmtã arỳm 'ỳr o bõx. Me bakamingrãnyrekam Jeju ty nym Metĩndjwỳnh arỳm

akubyn o tĩn. Tãm ne bar ar amã arẽnho dja. 'Ã ne me bakukãmãre amrẽbê: mebê idjaer nhõ me ngrer tũmbê 2'ã pi'õk no'õk. Kamã Metĩndjwỳnh arỳm kramã kum, "Mrãmri abê ikrakumrẽx. Jakam ga arỳm ijo Abãmikumrẽx", ane.

Kute Kramã anhỹrkõt ne arỳm akubyn o tĩn ne. ³⁴ Nhy m amrẽbê: me pi'õk 'õdjwỳ no'õk. Kamã Metĩndjwỳnh kute akubyn o tĩn nhy m ĩ rerek prãm kêt'ã ajte kum, "Ije angêt Dawimã ajarẽn h kõt dja ba ã ajo djuw mexo ane", ane.

³⁵ Nhy m me mebê idjaer nhõ me ngrer tũm 'õdjwỳ'ã pi'õk no'õk. Kamã ne Dawi Metĩndjwỳnhmã kum, "Djãm inhĩ rerekmã? Kati. Ba ne ba amexo imex. Kam dja ga ikanga kêtikumrẽx", ane.

Amrẽbê: me kute pi'õk no'õk kõt ne Jeju tyn ĩ rerek kêt ne akubyn tĩn ne. Nãm ã Paur memã ane.

³⁶ Ne kam itepã ajte memã kum,

—Nhy m be, djãm Dawi nhĩ rerek kêt? Kati. Dawi tyn arỳm ĩ rerek ne. Metĩndjwỳnh kabẽnkõt ne Dawi kum apê: nhy m kam kubêngêt arỳm kubĩ nhy m ty nhy m me arỳm adjã. Dawi akubyn tĩn kêt nhy m arỳm ĩ rerek ne. ³⁷ Nhy m be, djãm Jeju nhĩ rerek? Kati. ĩ rerek kêt. Metĩndjwỳnh kute akubyn o tĩnkam ne ĩ rerek kêt. Nãm ã Paur memã ane.

³⁸ Ne kam ajte memã kum,

—Be, akmere ar, ba ar amã arẽ gar ama. Jeju tyk ne akubyn tĩnkam Metĩndjwỳnh arỳm me axweo aknon mekam ngryk kêt. Ja'ã ne bar kàj bê ar amã idjujarẽnho dja. ³⁹ Mõjdjê kute me kute katàt amijo ba'ã memã karõkam kukràdjã gu me te baje mar ne katàt kõt amijo baba prãmje ne kam bajaxwe rã'ã. Nhy m be, dja me tu amim Jeju markumrẽx nhy m Metĩndjwỳnh arỳm me axwe kunĩ maro akno. O aknon tu memã axwe kêt jarẽ nhy m me

Metĩndjwỳnh Karõ 13:40-41 68 Metĩndjwỳnh Karõ 13:46

arỳm kum mexkumrẽx ne. ⁴⁰⁻⁴¹ Amrẽbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh me bakukãmãremã kum, “Ë, me atĩn ne ar abari dja ba mỳjja pumũnh kêt nhipêx. Nhyim me te me amã 'ã ajarẽ ga me mar prãm kêt kumrẽx. Ë, me aje ijapry prãm wã dja ga me te aje mỳjja marmã kam ano tyn aku'ên arỳm me biknor tokry djakam akuno”, ane.

Ga, me kute mar prãm kêt kam me biknor tokry djakam biknorja pumũ. Kwãrik wãnh mekõt ã amijo anhỳr kêt. Ar ga dja gar tu amim Jeju markumrẽx. Nãm ã Paur memã ane.

⁴² Nhyim kam me bikprõnh djà kurũm me kator mõrkam ne me Paur arkum,

—Dja gar amrẽ pi'òk ràràr mõrkam ajte ar imã me kabẽn ja jarẽ, ane. ⁴³ Nhyim arỳm me bimànhkam me krãptĩ Paurmẽ Banabe arkõt tẽ. Mebê idjaermẽ me bajtem kute mebê idjaer kukràdjà mar ne kõt kute amijo bajamẽ ne me arkõt tẽ. Nhyim ar memã kabẽn ne memã kum,

—Metĩndjwỳnh ta kum ar akaprĩkumrẽx* Dja gar tu amim markumrẽx ne 'ã adjukanga kêt, ane.

⁴⁴ Nhyim kam ajte pi'òk ràràr nhyim me ajte ar'ã akuprõ. Me kute Metĩndjwỳnh kabẽn marmã ne krĩrax wãkam me kunĩ ar'ã akuprõ. ⁴⁵ Nhyim mebê idjaer kwỳ arỳm ar'ã me krãptĩja pumũn arỳm me'ã ngrỳ:k ne. Ta te kute uràk prãmje arỳm Paur japryõ kumex.

⁴⁶ Nhyim kam Paurmẽ Banabe arkum me uma kêt ne memã kabẽn ne memã kum,

—Me abê idjaerkam bar ije me akumrẽxmã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽn prãm kumrẽx. Be, jakam ne ga me aminhirõbê kabẽn mẽn kam amim, “Djãm Metĩndjwỳnhkõt itĩn rã'ãmã? Kati. Ja ne imã kĩnh kêt”,

* 13:43 Djãm me ta ne me axwe kêt nhyim pãnh kum me kaprĩ Kati. Me ta te axwe kêt mã nhyim ta arỳm tu kum me kaprĩ.

ane. Kam dja bar arỳm memã idjujarēnh kadjy me bajtem'ỳr amijo akēx ne. ⁴⁷ Metĩndjwỳnh kute pi'òk kòt ar imã me bajtem'ã karõ kòt dja bar ã amijo ane. Kamã ne Kritumã kum,

“Ga, akamàt kò tykkam me kute mỳjja pumũnh kêt ne mrãnh punuja pumũ. Nhyim me kute memã pry kurwỳ nhyim me arỳm irākam katàt mrã. Me bajtemdjwỳ ne me mrãnh punun axwe. Ga dja ga memã ikabēn jarē.

Ja kadjy ne ba arỳm ajano. Dja me amim ikabēn man arỳm gadjwỳ ama. Aje me axwebê me utàr djwỳnh dja me ama. Aje pyka kunĩkòt me axwebê me utàr kadjy ne ba ajano.”

Nãm ã Kritumã ane. Ar badjwỳ ne bar arỳm kabēnkòt me bajtemmã akēx ne. Nãm ã Paur memã ane. ⁴⁸ Nhyim me bajtem kute ar markam arỳm kĩnhkumrēx ne abenmã kum,

—Metĩndjwỳnh kabēn mexkumrēx. Metĩndjwỳnh kabēn mexkumrēx, ane. Ne kam Metĩndjwỳnh kute me kêttri amijo me utàrja, kute kòt tĩn ne ar ba rã'ã kadjy amijo me utàrja arỳm tu amim Jeju markumrēx ne.

⁴⁹ Nhyim kam me pykaja kunĩkòt arỳm memã Bēnjadjwỳr djwỳnh kabēn jarēho ba. ⁵⁰ Nhyim mebê idjaer arỳm Paurmẽ Banabe ar'ã memã apnê. Me nire kwỳ rũnh kute mebê idjaer kukràdjà mar ne kòt amijo bajamã ne me ar'ã apnê. Ne me my bēnjadjwỳrdjwỳmã ar'ã apnê. Krĩraxbê ãxikikam me jamã apnê. Nhyim kam me ari memã ar kurêtuw. Ne arỳm amibê ar kujate. ⁵¹ Nhyim ar kute me kangao amirĩt kadjy mebê amiparkà'ã me õ pyka ka'u. Ne kam amũ krĩraxbê Ikòni'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n arỳm 'ỳr bõx. ⁵² Nhyim Jejukòt me ba djwỳnh arỳm kĩnhkumrēx ne. Nhyim Metĩndjwỳnh Karõ arỳm raxo me kadjwỳnhbê nhỳn ar meo ba.

14

Nhym kam Paurmẽ Banabe ar arỳm me bẽ idjaer bikprõnh djà'ỳr tẽn wadjàn kam memã ujarẽho dja. Ne memã kabẽn mexkumrẽxo dja. Nhym kam me krãptĩ: kum kĩnh ne arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Me bẽ idjaermẽ me bajtembẽ kregu krãptĩ: tu amim markumrẽx.

¹ Nhym kam Ikõnikam Paurmẽ Banabe ar arỳm me bẽ idjaer bikprõnh djà'ỳr tẽn wadjàn kam memã ujarẽho dja. Ne memã kabẽn mexkumrẽxo dja. Nhym kam me krãptĩ: kum kĩnh ne arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Me bẽ idjaermẽ me bajtembẽ kregu krãptĩ: tu amim markumrẽx. ² Nhym kam me bẽ idjaer kwỳ amakkre kêt ne kute Jeju mar prãm kêtja arỳm me bajtemmã me kurêtuw. Memã Jeju kukwakam me kute abeno kamy kurêtuw nhym me kum me kurêo ba.

³ Nhym kam Paurmẽ Banabe ar arek mekam ar ba. Arkum me uma kêt ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã memã 'ã ujarẽnh ar ba nhym ar'ã arỳm arngro krãptĩ: apêx. Metĩndjwỳnh ta kute tu kum me kaprĩ'ã memã ujarẽnh ar ban* Bẽnjadjwỳr djwỳnh kukwakam me aêrbê mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Nãm ar me punu kwỳo mex. Me kute abenmã kum,

—Mrãmri ne Metĩndjwỳnh kôt ar kabẽnkumrẽx, anhỳr kadjy ar ipêx.

⁴ Nhym kam krĩraxkam me apỳnh kabẽn. Me kwỳ me bẽ idjaer kôt kabẽn. Nhym me kwỳ Jeju kute ar anorja kôt kabẽn. ⁵ Nhym kam me bajtemmẽ me bẽ idjaermẽ mekam me bẽnjadjwỳrmẽ arỳm abenmã ar'ã karõn abenmã kum,

—Gwaj arkum akjan kẽno ar titik gê ar ty, ane. ⁶⁻⁷ Nhym kam ar arỳm me kuman arỳm mã me bẽ tẽ. Me bẽ tẽ:n kam arỳm pykabê Rikaõkam bõx. Ne kam krĩraxbê Rixakam bõx ne memã arẽ. Ne kam krĩraxbê Tebikam bõx ne memã

* 14:3 Djãm me ta ne me axwe kêt nhym pãnh kum me kaprĩ Kati. Me ne me te: axwe kêt mã nhym Metĩndjwỳnh ta arỳm tu kum me kaprĩ.

arẽ. Ne bu'ã pyka kunĩkõt memã arẽnho ba. Kritu'ã ujarẽnh nyja ne memã arẽnho ba.

Rixakam Paur ar memã 'ã ujarẽnh.

⁸ Nhyr krĩraxbê Rixakam me'õ mrãnh kêt. Adjàkam ne par punuren mrãnh kêt rã'ã ne arỳm abatànħ ne. ⁹ Nhyr kam Paur memã ujarẽnho dja nhyr par punuja kabẽn maro nhỹ. Ne mex kadjy arỳm tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx. Nhyr Paur kam no djar tỳx ne arỳm kute amim kamnhĩxkõt omũ. ¹⁰ Nãm omũn kàj bê kum, “Kàjmã dja”, ane. Nhyr arỳm ekrux ne kàjmã djan arỳm mrãnh mex.

¹¹ Nhyr me krãptĩ arỳm Paur kute o mexkõt omũn kàj bê abenmã o akij. Nhyr be, Paur ar kute me kabẽn mar kêt. Me õ pykabê Rikaòkam me kabẽn kõt ne me kabẽn. Nãm me abenmã o akij ne abenmã kum,

—Apỳnh me batĩndjwỳnh ar amijo me bapyràk ne arỳm pykamã ruw ne ar ba, ane nhyr ar kute me kabẽn mar kêt.

¹² Nhyr me Banabemã Djupite jarẽ. Ne Paur kute kabẽno Banabe jakrenhkam kum Mekuju jarẽ. Me õ metĩndjwỳnh kajgo kõt ne me arkum idji jarẽ. ¹³ Krĩrax jawkwa krekre 'ỳr ne me kute me õ metĩndjwỳnh kajgomã amijarẽnh dja. Me õ metĩndjwỳnh jamã ne we kum Djupite jarẽ. 'Ỳr ne kute mar djwỳnh arỳm mrybàri kwỳo bõx. Nãm me pidjõrã nhipêxo ipòk nhyr mry arỳm upij. Be, me krãptĩmẽ Djupite mar djwỳnhmẽ ne me Paur aro õ metĩndjwỳnh kajgon bit kute arkum mry bĩnmã. Bit kute arkum amijarẽnh kadjy arkum mry bĩnmã.

¹⁴ Nhyr Jeju kute ar anorjabê Banabemẽ Paur ar arỳm me omũn arỳm kuma. Ne kute amikaprĩo amirĩt kadjy amikà kadjõn me'ỳr prõt ne. Ne me krãptĩ katikõt aminêje kàj bê: memã kabẽn tẽ. Me kute arkum mry bĩn nêje kàj bê: memã kabẽn tẽn memã kum,

¹⁵ –Ĕ, mỳkam ne ga me aje ar imã amijarēnhmã? Djãm ar ibê Metĩndjwỳnh? Kati. Ar ije me apyràk. Me aje wãnh mỳjja kajgo jamã anhirermã ne bar kàj bê me ajakreo iba. Metĩndjwỳnh ne tĩn ne ar ba. Ta ne arỳm kàjkwa nhipêx ne ajte pyka nhipêx ne ajte ngô raxbê pyka kêt nhipêx ne ajte kam mỳjja kunĩ nhipêx. Tãm dja ga me amim maro aba. ¹⁶ Amrêbê: apỳnh me ba djàkam ne me ta kute amidjwỳnhbit marn amikôt amijo ba kajgo nhym Metĩndjwỳnh ate krã.

¹⁷ Djãm ate krãkam kute me bamã amijo amirĩt kêt? Kati. Kute me bamã amijo amirĩt rã'ã. Ga, kute me bakunĩ djuw mex rã'ãja pumũ. Nãm mã djwỳ nhõ mytyrwỳ kôt apỳnh djwỳ djari pykakam o apõx rã'ã. Ne kam djwỳo mã me bajo djuw mexkumrêx ne o me bajo kĩnhkumrêx. Ne kute me bajo anhỳr rã'ã ne. Ga, Metĩndjwỳnhkumrêx ne kute me bakunĩ djuw mex rã'ãja pumũ. Nãm Paur ar ã aminêje memã ane. ¹⁸ Nãm ar te memã ane nhym me krãptĩ:ja ar'ã ajkê. Ne me kute arkum amijarēnh kadjy kute mry bĩn prãm rã'ãn kam arỳm kanga.

¹⁹ Nhym kam mebê idjaer kwỳ bõx. ãxiki kurũm me kwỳ bõx. Ajte Ikõni kurũm me kwỳ bõx. Ne kam memã ar kurêtuw nhym me arỳm kēno Paur titiko djan arỳm 'ã abenmã, “Arỳm ne ty”, ane. Ne kam arỳm krĩrax nêje bjêro mõn o katon atykmã kumê. ²⁰ Nhym kam Jejukôt me ba djwỳnh bõx ne kum ipõk ne. Nhym kam kàjmã djan arỳm akubyn krĩraxmã wadjà. Nhym kam me'ã akati nhym Banabemê Paur ar arỳm krĩraxbê Tebi'ỳr tẽ.

Ar arỳm amipry krax'ỳr akêx.

²¹ 'Ỳr tẽ:n kam 'ỳr bõx. Ne kam krĩrax tãmkam kàj bê memã ujarēnh ny jarēnh ba nhym me krãptĩ arỳm tu amim Jeju markumrêx. Nhym kam ar akubyn krĩraxbê

Metĩndjwỳnh Karõ 14:22 73 Metĩndjwỳnh Karõ 14:27

Rixa'ỳr tẽn 'ỳr bõx ne kam Ikõni'ỳr tẽn 'ỳr bõx ne kam ãxiki'ỳr tẽn 'ỳr bõx. ²² Ne krĩ kunĩkõt Jeju kõt me ba djwỳnhmã 'ã karõo tẽn memã kum,

—Dja gar tu amim Jeju markumrẽx rã'ãn 'ã adjukanga kêt. Dja me kàtàm gwaj bajo bikẽn ar o ba gwaj batokry kumex ma. Nhyim kam Metĩndjwỳnh ỳtã amikõt gwaj bapymjỳrkumrẽx. Arỳm õ me ja kunĩmã bẽnjadjwỳrkam dja ã gwaj bajo ane. Nãm Paur ar ã memã anhỳro tẽmo ane.

²³ Ne kam apỳnh me kute amim Jeju mar djari kunĩkõt tẽ. Me kute Jejukõt ar aben pydjio ba djari kunĩkõt tẽn me kwỳ'ã meo ba djwỳnh rẽ. Ne kam Metĩndjwỳnhmã meo a'uw ne kum amijajbun arỳm memã kum,

—Gar arỳm tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrẽx. Bar kum ar ajo a'uw gẽ mã ar ajo djuw mex ne ar ajo ba, ane. ²⁴ Ne kam arỳm tẽ. Pykabê Pidjijkõt tẽ:n kam arỳm pykabê Papirij'ỳr bõx. ²⁵ Ne tẽ:n kam krĩraxbê Pedji'ỳr bõx. Ne kam kàj bê memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ. Memã arẽn kam ajte tẽ. Tẽ:n kam krĩraxbê Atarij'ỳr bõx.

²⁶ Ne kam ajte ngõ raxbê pyka kêt kõt akubyn krĩraxbê ãxiki 'õdjwỳ'ỳr tẽmmã. Krĩrax jakam ne me amrẽbê Metĩndjwỳnhmã aro a'uw ne kum,

—Amã ar àpẽn kadjy dja ga tu amã ar kaprĩkumrẽx ne aro djuw mexo aba, ane. Nãm me kum aro a'uw ne kam amũ ar ano. Nhyim ar arỳm amũ krĩrax krãptĩkõt ujarẽn ba. Ne kam arỳm inomã amidjapẽn dja mẽn ajte akubyn ãxiki ja'ỳr tẽmmã. ²⁷ Ỳr tẽ:n kam arỳm 'ỳr bõx. Bõx ne me kute amim Jeju marjao aben pydjim arỳm memã amijã ajarẽ. Metĩndjwỳnh kukwakam ar àpẽn kunĩkõt memã 'ã ajarẽn memã kum,

—Be, Metĩndjwỳnh ne arỳm apỳnh me bajtem ba djakam memã amak bõ nhyim me krãptĩ: arỳm tu amim

Jeju markumrẽx, ane. ²⁸ Ne kam arek Jejukõt me ba djwỳnhja kõt ar ba 'ã tũm.

15

*Djeruxar*ẽkam me kute kukràdjào aben mar.

¹ Nãm ar arek Āxikikam ar ba: nhym kam me kwỳ arỳm pykabê Djudêja kurũm bõx. Ne kam 'êx ne Jeju kukwakam me kamymã kabẽn. Me bajtemmã kabẽn ne memã kum,

—Gê me Mõj djê kukràdjà kõt me amy nhinhu kà rê. Dja me me amy nhinhu kà rênh kêt nhym Metĩndjwỳnh kute õ kàjkwa kadjy me apytàr prãm kêt. Nãm me 'êx ne ã memã ane.

² Nhym kam Paurmẽ Banabe ar arỳm Djudêja kurũm me bõxjamẽ aktã kabẽno aben japa:nho dja. Nhym kam me abenmã kum,

—Gê Paurmẽ Banabemẽ me bakwỳdjwỳ Djeruxarẽmã tẽ. Gê ar Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnh'ỳr bõx ne me my kà rênh jabej me kukja, ane.

³ Ne kam me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio baja arỳm amũ ar ano nhym ar tẽ. Tẽ:n pykabê Penixijkõt tẽ. Ne tẽ:n pykabê Xamarijkõt tẽ. Ne tẽmkõt Jeju kukwakam me kute abeno kamymã ujarẽn tẽn memã kum,

—Apỳnh me bajtem ba djàkam ne me arỳm Bẽnjadwỳr djwỳnh'ỳr amijo akêx ne tu amim markumrẽx. Nãm ar ã memã anhỳr tẽ. Nhym kam me kunĩ arỳm kĩn-htirekumrẽx.

⁴ Nhym ar tẽ:n kam arỳm Djeruxarẽ'ỳr bõx. Nhym kam me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio baja ar pa krij ne arkum kabẽn mextire jarẽ. Mekam Jeju kute ar anor jadjwỳ, meo ba djwỳnhdjwỳ ne ar ã aro ane. Nhym kam ar memã amijã ajarẽ. Metĩndjwỳnh kukwakam ar àpênh kunĩkõt ar memã 'ã ajarẽ.

⁵ Nhyṃ kam mebe pardjêu kwỳ kàjmã dja. Adjwỳnhdjwỳ ne ar tu amim Jeju markumrêx. Ar kàjmã djan memã kum,

—Gê me me my kà rê. Me bajtem kute amim Jeju marja my kà rê. Dja me me bakukràdjà'ã memã karõn memã kum, “Djã gãm me katàt Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo aba”, ane. Dja me ã me bajtemmã ane. Nãm ã mebe pardjêu memã ane.

⁶ Nhyṃ kam me kute 'ã aben marmã Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnhmẽ akuprõ.

⁷ Ne kam aktã kabẽno aben japanho kumex. Nhyṃ kam Pedru kàjmã djan memã kum,

—Be, akmere ar, ba ar amã arẽ. Metĩndjwỳnh ne amrêbê ar akurãm amijo ipytã. Ije me bajtemmã idju-jarênh kadjy amijo ipytã. Ije memã Kritu'ã ujarênh ny jarênh nhyṃ me kute tu amim markumrêx kadjy. Ja kadjy ne amijo ipytã. Ja ne gar arỳm aje mar.

⁸ Metĩndjwỳnh ne kute me õkre kadjwỳnhbê me kabên kunĩ mar. Nãm kum me bajtem kĩnh ne arỳm memã ta Karõ jano. O ne arỳm gwaj bamã kum me kĩnho amirĩt ne. Amrêbê ne gwaj bamã anon kam arỳm jakam ã memã anoro ane. ⁹ Djãm kum me babê idjaerbit kĩnh ne kum me bajtem kĩnh kêt? Kati. Me tu amim markumrêx nhyṃ arỳm me õkre kadjwỳnhbê memã axweo ajngrã. Kam arỳm kum me bajtemdjwỳ kĩnh. Nãm kum me kunĩ kĩnho aben pyrãk.

¹⁰ Ar akwỳ ne gar aje, “Dja me bajtem Môjdjê kukràdjà kôt amijo ba mex”, anhỹro aba. Je tô, mykam ne gar akabên jao Metĩndjwỳnhmã amikurê'uko aba? Djãm Môjdjê kukràdjà kôt ne me bakukãmãre kute amijo ba mex got? Gwaj badjwỳ djãm kôt ne gwaj amijo baba mex got? Kati. Gwaj bajaxwekam ne gwaj te: baje Môjdjê kukràdjãkôt amijo baba mexmã. Kam kwãrik wãnh me

bajtemmã ja jarēnh kêt. Me kute Mõdjê kukràdjà kôt amijo ba mexmã kwãrik wãnh memã arēnh kêt.

¹¹ Be, mrãmri Bēnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu ta ne tu kum gwaj bakaprĩkumrēx.* Kam ta ne õ kàjkwa kadjy gwaj bapytà. Gwaj amrēbê tu amim ja markumrēx. Ta ne tu kum me bajtemdjwỳ kaprĩn ã me utàro ane. Nãm ã Pedru memã ane.

¹² Nhyim me krãptĩ:ja arỳm kabēn krãta. Nhyim kam Banabemē Paur ar arỳm memã kum,

—Be, me kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy bar kukwakam mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Nã bãm ar me punu kwỳo mex nhyim me te kute marmã kam no tyn kumex, ane. Nãm ar memã anen 'ã memã ujarēnh dja.

¹³ Nhyim me arek ar maro nhỹ: nhyim kam ar arỳm anhikrê. Nhyim kam Xijagudjwỳ memã kabēn. Memã kabēnkam ne Pedrumã Ximão jarē. Nãm memã kum,

—Akmere ar, dja gar ikabēn ja ma. ¹⁴ Be, Ximão arỳm ar amã arē. Metĩndjwỳnh arỳm kum me bajtem kaprĩn kute amim me kwỳ pytàr kraxkôt ne ar amã arē.

¹⁵ Me bakukãmãredjwỳ tãm jarē. Metĩndjwỳnh kute amim me bajtem kwỳ pytàr jarē. Amrēbê: Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh tãm jarēn arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Dawimē kramē tàm djwỳ ar kute aben djô'ã mebê idjaermã krĩn meo ba. Metĩndjwỳnh me'ã Dawi nhõ kikre jakren memã kum,

¹⁶ “Kam dja ba bõx ne akubyn Dawi tàm djwỳ'ã bēnjadjwỳr mē. Mrãmri ne me kute akubyn kum õ kikre nhipêx pyræk. Kikre kukràdjà tũmja ne amrēbê amingrà. Dja ba kàjmã kudjan ipêx ne.

* 15:11 Djãm gwaj ba ne gwaj bajaxwe kêt nhyim pãnh kum gwaj bakaprĩ Kati. Gwaj ba ne gwaj te: bajaxwe kêt mã. Nhyim be, Jeju Kritu ta ne tu kum gwaj bakaprĩkumrēx.

¹⁷ Dja ba ã tàm djwỳo ane gê me anhy ijabej. Gê me bê idjaer bu'ã me bajtem djwỳ ijabej. Me bajtem kute tu amim imarkumrêxja kunĩ ijabej. Ba Ibẽnjadjwỳr djwỳnh dja ba ã meo ane.”

Nãm ã Metĩndjwỳnh memã ane. Dawi tàm djwỳmẽ me bajtem'ã memã ane. Ga, kute amim me bajtem kwỳ pytâr jarênhja pumũ. ¹⁸ Adjâkam kute amikukãm mỳjja kunĩ markõt ne ã memã ane. Nãm ã Xijagu memã ane.

¹⁹ Ne ajte itepã memã kum,

—Ga, me bajtem kute Bẽnjadjwỳr djwỳnho aminhõ Bẽnjadjwỳrja pumũ nhym kute me bajtemo aminhõ meja pumũ. Ba ar amã arẽ. Me bajtem kwỳ ne ajbir arỳm Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akêx ne tu amim markumrêx. Kwârĩk wãnh Mõjdjê kukràdjâ kunĩo me kunor kêt. ²⁰ Gwaj memã Mõjdjê kabên ngrêrebit'ã pi'òk no'òk ne memã arẽ. Gwaj memã kum, “Me kute mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxjamã mry parja kwârĩk wãnh krên kêt. Kwârĩk wãnh aprõ djwỳnh kupa'ã nâr amjên djwỳnh kupa'ã akurê aba kêt. Mry me kute mut djêo parja kwârĩk wãnh àr ne krên kêt. Kwârĩk wãnh kamrõ krên kêt”, ane. Gwaj ã memã ane.

²¹ Gwaj me bajtemmã Mõjdjê kukràdjâ jabit jarẽ. Gwaj ren memã arênh kêt nhym ren me kute mar kêt nhym ren kam me bê idjaer kum me kurê. Me Mõjdjê kabên'ã no tỳxkam kum me kurê. Be, me õ krĩ kunĩkõt ne me Mõjdjê kabên'ã no tỳx ne kàj bê memã arênh ku'ê. Pi'òk ràràr kunĩkõt ne me kute me bikprõnh djâkam mỳjja ja'ã pi'òk no'òk jarênh ku'ê. Amrêbê: ne me me bakukãmãremã arên ajbir me kute arênh rã'ã. Kam dja gwaj me bajtemmã Mõjdjê kukràdjâ ngrêre jabit jarẽ gê me kuman kõt ar amijo ba nhym kam me bê idjaer arỳm kum me kurê kêt. Nãm Xijagu ã memã ane.

Me kute me bajtemmã pi'òk no'òk.

²² Nhyrn kam me abenmã kum,

—Gwaj Paurmẽ Banabe arkõt krĩraxbê Āxikimã gwaj banhõ me ja kwỳ jano, ane. Nhyrn Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnhmẽ me kute kõt ar aben pydjio baja kunĩmẽ ne me abenmã kum,

—Be, mextire. Dja gwaj arkõt ar'õ jano, ane. Ne kute arkõt ar anor kadjy amijo Djuda Baxabamẽ Xira ar utà. Ar amẽ ne ar Jeju kukwakam me kamy kuràm rax. Ar ja arkõt mõrmã. ²³ Nhyrn kam me arỳm pi'òk no'òk ne. Ar kute o mõr kadjy ne me pi'òk no'òk ne. Ne kamã me bajtemmã kum,

“Me ba Jeju kute me ijanor tũm ja ne ba me me amã ikabẽn jarẽ. Me ije Jeju nhõ me jao iba djwỳnhdjwỳ ne ba me me amã ikabẽn jarẽ. Me ibê Jeju kukwakam me kamydjwỳ ne ba me me amã ikabẽn jarẽ. Ga me apỳnh me bajtem ba djakam ar aba, krĩraxbê Āxikimẽ pykabê Xirijmẽ pykabê Xirxijkam ar aba. Ba me Jeju kukwakam me ajo ikamy. Wãm ne ba me ikabẽn mex'ã me amã pi'òk no'òk ne. Dja ga me me ikabẽn jarẽn ama.

²⁴ Be, wãm me kwỳ kumrẽx mõrwã ne me arỳm me amã 'êx. Me ikurũm mõn me awỳr bõx ne me amã 'êx. Ne me ikuràdjã tũmo me akunoro ban arĩk me amã, 'Gê me Môjdjê kukràdjã kõt me amy nhinhu kà rê. Dja me me amy nhinhu kà rẽn kêt nhyrn Metĩndjwỳnh arỳm kute õ kàjkwa kadjy me apytàr prãm kêt', ane. Be, me kute me amã anhỳr djô'ã ne ga me te: aje katàt Metĩndjwỳnh kabẽn marmã. Arỳm ne Paur ar amrẽ tẽn me imã ja jarẽ ba me kuman arỳm wãm me amã ikabẽn jarẽ. Djãm me ba ne ba me wãm me 'êxnĩwã jano got? Kati. ²⁵ Be, ba me ije me ajarẽn markam arỳm axikõt ikabẽn ne me akadjy amijo me ijõ ar utà. Amijo ar utàn Banabemẽ Paur arkõt me awỳr ar ano. Gu me bamã bakamy Banabemẽ Paur ar kĩnhja kõt ar ano.

²⁶ Be, me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt ja ne me te ar kangrõnho ba nhym ar mã memã Jeju'ã ujarẽnh ar ba. Kum me uma kêt ne tu memã banhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu'ã memã ujarẽnh ar ba.

²⁷ Me ije arkõt me amã ar anorjabê ne Djudamẽ Xira ar. Dja ga me pi'õk jakam me ikabẽn jarẽn ama. Nhym ar wã dja ar ajkwakumrẽxkõt ajte me amã tãm jarẽ ga me mrãmri ajte kõt aman mar pydji.

²⁸⁻²⁹ Mõjdjê kukràdjà ngrêrebit dja ba me me amã arẽ ga me aman katàt kõt ar amijo aba. Ba me me amã, 'Me kute mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxjamã mry parja kwãrik wãnh krẽn kêt. Kwãrik wãnh mry kamrõ krẽn kêt. Mry me kute mut djêo parja kwãrik wãnh àr ne krẽn kêt. Kwãrik wãnh aprõ djwỳnh kupa'ã nàr amjên djwỳnh kupa'ã akurẽ aba kêt', ane. Jabit ne ba me me amã arẽ. Dja ga me katàt Mõjdjê kukràdjà ngrêre jabit man kõt ar amijo aban arỳm amrãnh mex. Ba me ren me amã itepã kukràdjà 'õdjwỳ jarẽ ga me ren te: aje mar ne katàt kõt amijo aba prãmje. Be, Metĩndjwỳnh Karõ ne me ikõt amikabẽn dji ba me me amã ikabẽn jarẽ. Tãm ne ja."

Nãm me ã me bajtemmã pi'õk no'õkkam kabẽn jarẽnho ane.

³⁰ Nãm me memã pi'õk no'õk ne kam arỳm Paur arkum kungãn arkum, "Aj mã", ane. Nhym ar arỳm ãxiki'ỳr o tẽ:n kam 'ỳr o bõx. Ne kam me krãpti:o akuprõn arỳm memã pi'õk no'õk ngã. ³¹ Nhym me memã pi'õk jarẽ nhym me arỳm kuma. Kabẽn mextire man arỳm kĩnhkumrẽx ne.

³² Nhym Djudamẽ Xira Ar kubê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ne arỳm memã 'ã karõ kumex ne memã kum,

—Dja ga me tu amim Jeju mar tỳxkumrẽx rã'ãn 'ã adjukanga kêtumrẽx. Nãm ar ã memã 'ã karõo ane. ³³ Ne

arek kam ar ba nhym ar'ã arỳm akati kwỳ apêx. Nhym kam ar memã kum,

—Bar akubyn Jeju kute ar anorja'y'r tễ, ane. Nhym Jeju kukwakam ar kute abeno kamy arkum,

—Aj mã. Ar adjumar mex ne tễ, ane. ³⁴ Nhym kam Xira memã kum,

—Ba arek me akam ar iba, ane. ³⁵ Paurmẽ Banabe ar adjwỳnhdjwỳ arek Æxikikam ar ba. Arek me krãptĩ ro'ã kàj bê memã Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn jarẽn 'ã memã ajarẽ.

Paurmẽ Banabe kute abeno bikjêr.

³⁶ Nhym kam ar'ã akati kwỳ apêx nhym Paur Banabemã kum,

—Gu baje õbê apỳnh krĩraxkõt Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã memã badjujarênhja gu akubyn kunĩkõt tễ. Gu baje Jeju kukwakam meo bakamy pumũnhõ tễ. Me katat kute amijo ba jabej me omũnhõ tễ, ane. ³⁷ Nhym arkõt tễm kadjy Banabe kum Djuão Makõ kĩnh.

³⁸ Nhym be, Paur ne kum o tễm kĩnh kêt. Õbê kute pykabê Papirijkam kute ar kangan arkõt àpênh'y'r tễm kêt kam ne kum o tễm kĩnh kêt. ³⁹ Nhym kam ar kabẽno aben japan arỳm abenkam kaprĩre ne. Ne kam arỳm abenbê ajkij. Nhym kam Banabe arỳm Makõ tẽn ngõkõt apêxtibê Xipre'y'r o tễ.

⁴⁰ Nhym Paur amijo Xira pytà. Nhym kam Jeju kukwakam ar kute abeno kamy ar'ã Metĩndjwỳnhmã kum,

—Ga ne ga adjukaprĩ:kumrêx. Kam tu amã ar kaprĩkumrêx ne ar o aba, ane. Nhym kam ar mã tễ. ⁴¹ Ne pykabê Xirijmẽ pykabê Xirxijkam tễ. Apỳnh me kute amim Jeju mar djari kõt ba. Me kute Jejukõt ar aben pydjio ba djari kõt ba. Ne memã tỳx jangjênhõ tễ. Nãm ar memã kum,

—Dja gar tu amim Jeju mar tỳxkumrêx rã'ãn 'ã adjukanga kêt kumrêx, anhỹro tễ.

16

Paur kute mã amikõt Ximoxio ba.

¹ Ne kam tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Tebi'ỳr bõx ne ajte tẽ:n kam krĩraxbê Rixa'ỳr bõx. Nhym Jejukõt me ba djwỳnh'õ nhidjibê Ximoxi kam ar ba. Nã kurũm katorja ne kubê mebê idjaer'õ. Nãm nãja kumrẽx tu amim Jeju markumrẽx. Nhym bãm kute irjabê me bajtembê kregu'õ. ² Krĩraxbê Rixakammẽ krĩraxbê Ikõnikamdjwỳ Jeju kukwakam me kamy mã: memã Ximoxi mexkumrẽx jarẽho ba.

³ Nhym Paur Ximoxi'ỳr bõx ne omũn kam kum ar ro'ã ba prãm ne. Kum ar ro'ã ba prãm nhym be ar kukãm pyka kunĩkõt mebê idjaer krãptĩ ar ba. Me kute Ximoxi mar tũm. Ximoxi bãmbê me bajtembê kreguja me kute mar tũm. Ximoxi my kà krã'yr kêt me kute ajte mar. Nhym kam mebê idjaer kum Ximoxi kurê kêt mã Paur arỳm kum my nhinhu kà krãta.

⁴ Nhym kam ar tẽ. Apỳnh krĩraxkõt tẽn kunĩkõt me kute amim Jeju marmã kabẽn jarẽho tẽ. Djeruxarẽkam Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnhmẽ ar kabẽn ne memã arẽho tẽ. Me kute mar ne katàt kõt kute amijo bamã ar memã arẽho tẽ. ⁵ Nhym kam ar ò'ã apỳnh me kute amim Jeju mar kute ar Jejukõt aben pydjio ba djari tu amim Jeju mar tỳ:xkumrẽx. Nhym akati kunĩkõt me kwỳ kute Jeju mar kêtja me kõt arỳm tu amim markumrẽx. Nhym kam arỳm me krãptĩ.

⁶ Nhym ar pykabê Bridjakõt tẽn pykabê Garaxakõt tẽ. Nhym Metĩndjwỳnh Karõ arkum,

—Kwãrĩk wãnh pykabê Adjikkam memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnh kêt, ane. ⁷ Nhym kam ar tẽ:n arỳm pykabê Midjij tẽpo tẽ. Ne bit kute pykabê Bixinij katikõt tẽmmã. Nhym Metĩndjwỳnh Karõ akubyn ar nê.

⁸ Nhyam kam ar arek tẽ:n kam amipãnh pykabê Midjij mẽ. Ne tẽ:n kam krĩraxbê Krôwadji'ỳr bôx. ⁹ Nhyam ar'ã akamàt ne. Nhyam Metĩndjwỳnh Paurmã me'õ karõ bê nhyam omũ. Pykabê Matenikam me'õ amiwỳr Paur 'uw nhyam omũ. Nhyam kum,

—Amrẽ pykabê Matenikam tẽn me ikôt apê, ane. ¹⁰ Be, Paur kute me'õ pumũnhkam bar* on pykabê Mateni'ỳr itẽm kadjy amiman abenmã,

—Be, mrãmri ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh gwaj bajuw. Gwaj baje kàj bê memã Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽnh kadjy gwaj bajuw, ane.

Ridjij kute tu amim Jeju markumrẽx.

¹¹ Ne kam Krôwadji kurũm ikaton arỳm inox ne. Ne ngôkôt Xamokra'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n arỳm 'ỳr bôx. Ne ajte tẽ: nhyam kam ar ijã akati. Bar kam ajte tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Nêjapôr'ỳr bôx ne 'ã kà nhô. ¹² Ne wabin kam ajte Nêjapôr kurũm pykakôt tẽ. Tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Pirpu'ỳr bôx, pykabê Matenikam ne krĩraxbê Piripuja. Krĩrax ja ne kute raxo krĩrax kwỳ jakrenh. Myt apôx djà kutã pykabê Mateni nhikjê'ã kute krĩrax kunĩ jakrenh. Krĩraxbê Rôma nhõ me ja ne me krĩrax jao djuw mex. Bar arek kam ar iba: nhyam kam ar ijã akati kwỳ apêx.

¹³ Nhyam kam ar ijã pi'ôk ràràr. Bar kam krĩraxbê tẽn ngô rax'ỳr bôx. Kam ne mebê idjaer kute Metĩndjwỳnhmã kabẽn djà. Me nire kwỳ arỳm kam akuprõ. Bar me'ỳr tẽn arỳm me ikô'ã nhỹn kam memã idjujarẽnh dja. ¹⁴ Nhyam mekôt me'õ nire, idjibê ne Ridjij. Krĩraxbê Xijxira kra 'õ. Kubê ne kubêkà nhõr djwỳnh. Ta ne kubêkà 'ôk nhyam kamrêk. Nhyam kam pi'ôk kaprĩ kadjy memã õro

* ^{16:10} Pi'ôk ja no'ôk djwỳnh nhidjibê ne Ruka. Jakam ne Ruka arkôt tẽmmo krax. 'Ã ne kute, “Bar” jarẽnhja. Paurmẽ amijã arẽ.

ku'ê. Nãm Mõjdjê kukràdjà kõt mã Metĩndjwỳnhmã rax jarẽnho ba. Bar memã idjujarẽnho dja nhym Ridjij ar ikabẽn maro nhỹ. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm kum amak bõ nhym arỳm tu amim Jeju markumrêx. ¹⁵ Bar kam Ridjijmẽ õ kikrekam õbikwa kunĩdjwỳ Metĩndjwỳnhmã ngõmã ar angij. Nhym kam ar imã krà ne ar imã,

—Ar aje ijã amim, “Mrãmri kute tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrêx”, anhỹr jabej dja gar on ikõt tẽn inhũrkwãkam anhikwã, ane. Ne kam ar imã krào dja. Bar kam kõt tẽn ũrkwãkam inhikwã.

Me kute Paurmẽ Xira Ar kubê ijê.

¹⁶ Arek ũrkwãkam inhikwã:n kam Metĩndjwỳnhmã kabẽn djà'ỳr tẽ. Nhym me prĩti'õ ar ikajpa. Me karõ punu ne ar o ba. Nhym me mã amikukãm mỳjja kute apõx'ã prĩtija kukij nhym me karõ punu mã kum arẽ. Kum arẽ nhym ô'ã prĩtija mã memã mỳjja'ã ajarẽ. Nhym kam me arỳm pãnh kum pi'õk kaprĩ ngã. Nhym kam prĩtija nhõ bẽnjadjwỳr ar arỳm kubê pi'õk kaprĩ kumex jamỳ. Ta ne arkum kungã nhym ar arỳm kubê amỳ.

¹⁷ Nãm Paurmẽ ar ikajpan ar ikõt arỳm ar ijo memã àkjêr tẽ. Nãm àkjêrkam memã kum,

—Ota, ar ja ne ar Metĩndjwỳnhbê kumkatimã àpênh ar ba. Ne me amã Jeju kute me apytàr'ã ujarẽnho ba, ane.

¹⁸ Nãm akati kunĩkõt memã anhỹro tẽn nhym kam arỳm ar ijã akati krãptĩ apêx. Nhym kam Paur me karõ punumã àkrên arỳm 'ỳr akêx ne kum,

—Ë, Jeju Kritu kukwakam ba amã ikabẽn ne. On prĩtijamã anhiren kurũm akato, ane. Nhym kum kabẽn majmã nhym arỳm kum iren mã tẽ.

¹⁹ Nhym o ba djwỳnh ar arỳm omũn abenmã kum,

—Je, jakam prĩtija arỳm kute gwaj bamã pi'õk kaprĩ jamỳnh prãm kêt, anen kam ar arỳm Paurmẽ Xira aro tỳm

ne ar pa 'amỳ. Ne kam me rũnh'ỳr ar bjêro mõn aro bõx. Me krãptĩ kute djwỳ jamỳnh djàkam ne me bikprõnh djà.
²⁰ 'Ỗr ne ar aro bõx ne arỳm me rũnh kabem ar kudjan memã 'êx ne memã kum,

—Ar kubê idjaer ja ne ar me banhõ krĩraxkam me kunĩmã umar punu jangiênhõ ba nhym me arỳm kangao kumex. ²¹ Nãm ar me bamã atemã kukràdjà jarênhõ ba. Krĩraxbê Rõmakam me ja kute me bajo aminhõ. Ne gu me ren ar kukràdjà wã man kõt ar amijo baba nhym ren me bakam me bẽnjadjwỳr rũnh ren me bakam ngryk ne. Nãm ar ã memã ane.

²² Ne kam me bu'ã me krãptĩ: amim ar kurêtuw. Nhym me rũnh arỳm ar'ã memã apnê. Me kute Ar kubê kubêkà o põx ne kõo ar titik kadjy ne ar'ã memã apnê. ²³ Nhym me arĩk ar titik ne. Ne kam arỳm mebê ijê djãmã aro tẽn kam aro bõx. Ne kam mebê ijê djwỳnhmã kum,

—Dja ga omũnh 'ãno dja gê ar kator kêt, ane. ²⁴ Nãm me kum ane nhym arỳm mebê ijê djà nhipõkri kumoka'êkam ar ỳr. Ne kam pĩponh amãnhkrut aktã me temã nãtjao ar te janê nhym ar wãnh nhỹ.

²⁵ Wãnh nhỹ: nhym arỳm ar'ã akamàt kô ipõkri. Nhym ar Metĩndjwỳnhmã kabẽn ne kum ngrero nhỹ. Nhym bu'ã mebê ijê krãptĩ ar maro ikwã. ²⁶ Nhym me aêrbê arỳm pyka amingrêk tỳ:x nhym ô'ã arỳm mebê ijê djà par krax amingrêk ne. Amingrêk nhym on 'ã ijê djà kunĩ jãm amijã kurê. Nhym me kunĩ'ã apỳnh me unênh djàja arỳm amijã kurê. ²⁷ Nhym mebê ijê djwỳnh arỳm no tỳx ne. Ne kam mebê ijê djà'ã ijê djà jãm kute amijã rênhkõt omũ. Ne kam amim,

—Je, arỳm ne mebê ijê kunĩ kato, ane. Ne kam õ kàxdjwa kajgo kaban bit kute o amibĩnmã amijo dja. ²⁸ Nhym Paur kàj bê kum,

—Kwãrik wãnh amibĩn kêt. Ota, ba me ikunĩ inhỹr rã'ã, ane.

²⁹ Nhyṃ kam ngõnhpõk'ã me ku'uw ne mebê ijê djãmã prõt ne wadjà. Wadjàn umaje tertet ne arỳm Paurmẽ Xira ar parbê tỳm. ³⁰ Ne kam aro katon arkum,

—Ë, bẽnjadjwỳr ar, mỳj dja ba amijon arỳm ijaxwebê amipytà? ane.

³¹ Nhyṃ ar kum,

—Dja ga tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu markumrêx nhyṃ arỳm ajaxwebê apytà. Anhõ kikrekam anhõbikwadjwỳ gê ar tu amim markumrêx, ane. ³² Ne kam arỳm arkum Metĩndjwỳnh kabẽn jarê, õ kikrekam ar ỳr kunĩdjwỳmã arê. ³³ Nhyṃ kam akamàt tãmkam Paurmẽ Xira arkum igot ku'õ. Nhyṃ kam urokam ar arỳm Metĩndjwỳnhmã ngõmã ar angij. Mebê ijê djwỳnhmẽ õbikwa ar angij. ³⁴ Nhyṃ kam aminhũrkwãmã aro tẽ. Ne kam arkum õmrõ jarê nhyṃ ar õ kwỳ krẽno nhỹ. Nhyṃ ar kunĩ arỳm kĩnhkumrêx ne. Ar kute amim Metĩndjwỳnh markam ne ar kĩnhkumrêx ne.

³⁵ Nhyṃ kam ar'ã akati. Nhyṃ me rũnh arỳm Paur ar'ỳr krākamngõnh ar ano. Nhyṃ ar ar'ỳr mõn mebê ijê djwỳnh kumrêx'ỳr bõx ne kum,

—Me rũnh ne me arỳm amã, “Arkum anhire gê ar tẽ.” Nãm me ã amã ane, ane. ³⁶ Nhyṃ kam mebê ijê djwỳnh Paur'ỳr tẽn kum arẽn kum,

—Me rũnh ne me arỳm ar ajã imã, “Arkum anhire gê ar tẽ”, ane. Kam dja gar akaton tẽn adjumar mex, ane.

³⁷ Nhyṃ kam Paur krākamngõnh arkum,

—Krĩrãxbê Rõmakam me ja ne me ar ijo aminhõ. Nhyṃ me kute ar ijaxwe jabej ar ikukjêr kêt kam tu me ipõkri ar ititik ne. Ne kam tu ar ibê ijê. Ne kam bit kute me kãxã bõm ar imẽnhmã. Djãm me kute ã krĩrãxbê Rõma nhõ me jao anhỹr got? Be, kati. Me kute ã Rõma nhõ me jao anhỹr kêt. Gê me ta amrê tẽn ar ijo kato, ane.

³⁸ Nhyṁ kam krākamngônḥ ar akubyn tẽn me rũnhmã ar kabẽn jarẽ. Nhyṁ me kute Rõmakam me ja kute aro aminhõ markam arỳm ar umaje tĩn prãm. ³⁹ Ne kam arỳm ar'ỳr tẽn aminẽje arkum kabẽn ne arkum,

—Gop ar ijarẽnḥ kêt, ane. Ne kam arỳm aro katon ajte arkum,

—Gop krĩrax jabê mã tẽ, ane. ⁴⁰ Nhyṁ kam ar mebê ijê djà kurũm katon Ridjij nhũrkwãmã tẽn bõx. Ne kam Jeju kukwakam me kamy pumũn arỳm memã 'ã karõn meo kĩnh. Ne kam mã ajte tẽ.

17

Texarõnikakam memã Jeju'ã ujarẽnḥ.

¹ Tẽn kam krĩraxbê Ấporij'ỳr bõx ne amipãnh kumẽ. Ne tẽn kam krĩraxbê Apõnij'ỳr bõx ne amipãnh kumẽ. Ne tẽn kam krĩraxbê Texarõnika'ỳr bõx. Kam ne mebê idjaer bikprõnh djà'õ. ² Nhyṁ kam Paur ajte tãm ne pi'òk ràràrkam me bikprõnh djàkam tẽn arỳm pi'òkkõt memã 'ã ajarẽn me kukij ne 'ã memã karõ. Nhyṁ ajte pi'òk ràràr nhyṁ ajte kam tẽn pi'òkkõt memã 'ã ajarẽ. Nhyṁ ajte pi'òk ràràr nhyṁ ajte kam tẽn pi'òkkõt memã 'ã ajarẽ.

³ Nãm memã kum,

—Be, amrêbê me bakukãmãre kute pi'òk no'òk ne. Pi'òkkam ne mrãmri Kritu tokryn tyk ne akubyn tĩnmã. Be, pi'òkkam Kritu kute amijo anhỹrmã kõt arỳm Jeju ã amijo ane. Mrãmri ne Metĩndjwỳnh Jeju'ã me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽnḥkumrêx. Ja dja ga me pi'òk kõt ama. Ga, mrãmri kubê Kritukumrêxja pumũ. Jejuja tãm ne ba kàj bê memã arẽnho iba. Nãm ã memã anhỹro ku'ê.

⁴ Nhyṁ kam me kwỳ 'ã amim,

—Be mrãmri. Kõt ne arẽ, anen arỳm mã Paurmẽ Xira arkõt ajkamẽ. Me bajtembê kregu kute Metĩndjwỳnhmã

amijarēnhõ baja krāptĩ: arkõt ajkamē. Me nire rũnhdjwỳ krāptĩ arkõt ajkamē.

⁵ Nhyim me bē idjaer kwỳ kute amim Jeju mar kētja arỳm 'ã ngryk ne. Me te kute ar uràk prāmje arkam ngryk ne. Ar'ã me krāptĩkam arkam ngryk ne. Nhyim me kwỳ axwekam ate ar ba. Nhyim me bē idjaer me jamã kum,

—Paur ar axwekumrēx. Gwaj me kunĩbē ar kurê, ane. Nhyim kam me kwỳja krĩraxkam me krāptĩmã ar kurētuw nhyim me arỳm arkam kangao kumex. Ne kam Djaxõ nhũrkwã'ỳr prõt ne. Me kute kam Paur ar abej ne arkum kator ne me krāptĩmã aro katormã ne me ũrkwã'ỳr prõt ne.

⁶ Ne te: ar abej. Ne kam ar pãnh Djaxõmē Jeju kukwakam ar kute abeno kamy kwỳ pa 'amỳn aro katon krĩraxkam me rũnh'ỳr aro mōn me'ỳr aro bōx. Ne ar'ã 'êx ne kàj bē memã kum,

—Paurmē Xira ar pyka kunĩkõt abenmã me kurê'uko ba nhyim me kangao kumex. Nhyim kam ar arỳm jakamdjwỳ bōx. ⁷ Nhyim kam Djaxõ arkum aminhũrkwã jarēn aro djuw mex. Ar ja kunĩ ne arkum bēnjadjwỳr raxbē Xedja kabēn kurê. Xedjabē ne me bēnjadjwỳr rũnh kunĩ nhõ bēnjadjwỳr. Arkum kabēn kurê. Ne mã memã kum, “Bēnjadjwỳr rax 'õdjwỳ kute kabēno Xedja jakrenh ne kubē Jeju.” Nãm ar ã memã anhỳr ba, ane. Be, nãm me ã ar'ã me rũnhmã ane.

⁸ Nhyim kam me krāptĩmē krĩraxkam me rũnh kute ja markam arỳm arkam ngryk ne àkrēo kumex. ⁹ Ne kam Djaxõ Ar kubē pi'òk kaprĩ kumex byn arkum,

—Paur ar ano gē ar mã tē. Ar mã tēm nhijukribit dja bar akubyn ar amã anhõ pi'òk kaprĩ ngã, ane. Ne kam arkum ire nhyim ar akubyn ũrkwãmã tē.

Berêjakam memã Jeju'ã ujarēnh.

¹⁰ Nhyam kam Jeju kukwakam me kamy akamàt tãmkam amũ Paurmẽ Xira ar ano. Krĩraxbẽ Berẽjamã ar ano. Nhyam ar'ỳr tẽ:n kam 'ỳr bõx. Ne kam mebẽ idjaer bikprõnh djà'ỳr tẽ. ¹¹ Berẽjakam me ja ne me kute amak mexo krĩraxbẽ Texarõnikakam me ja jakrenh. Paur ar ajkwao memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ nhyam me arỳm kum kabẽn kĩnh. Kum kabẽn kĩnh ne kam akati kunikõt amim pi'òk jarẽ. Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òk jarẽn amim,

—Djãm Paur ar katàt amikabẽn jarẽnhkumrẽx? Djãm ar Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òk kõt amikabẽn jarẽnhkumrẽx? ane. Me kute Paur ar mrãmri Metĩndjwỳnh kabẽn kõt kabẽn jabej ã amim pi'òk jarẽnh ne maro ane. ¹² Me kum kabẽn kĩnhkam ne me krãptĩ tu amim Jeju markumrẽx. Me ni bajtem rũnhbẽ kregujamẽ me my bajtemdjwỳ krãptĩ tu amim markumrẽx.

¹³ Krĩraxbẽ Berẽjakam Paur kàj bẽ memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho ba: nhyam amybỳm krĩraxbẽ Texarõnikakam mebẽ idjaer arỳm arẽnh ma. Ne kam 'ỳr tẽ:n arỳm kõt bõx. Ne wãkamdjwỳ me krãptĩmã ar kurẽtuw nhyam me arỳm kangao kumex.

¹⁴ Nhyam kam Jeju kukwakam me kute abeno kamy ngõ raxbẽ pyka kêt'ỳr Paur jano. Nhyam Xiramẽ Ximoxi ar arek Berẽjakam ar ba. ¹⁵ Nhyam me kamy kwỳ Pauro tẽ. O tẽ:n kam arỳm krĩraxbẽ Atẽna'ỳr o bõx. Nhyam kam Paur arkum,

—Dja gar Xiramẽ Ximoxi ar'ỳr tẽn ar'ỳr bõx ne arkum ikabẽn jarẽ gẽ ar amrẽ tẽ, ane. Nhyam ar arỳm akubyn Berẽja'ỳr akẽx ne.

Atẽnakam memã Jeju'ã ujarẽnh.

¹⁶ Nhyam kam Paur arek krĩraxbẽ Atẽnakam arkam amako nhỹ. Arkam amako nhỹn kam arỳm mekam kaprĩ:re ne. Be, me kute kum amijarẽnh kadjy ne me

apỳnh metĩndjwỳnh karõ krãptĩ nhipêx ne krĩrax tãmkam kikre kunĩkõt umjuw. Nhym arỳm omũn mekam kaprĩre ne. ¹⁷ Ne kam mebê idjaer bikprõnh djàkam memã kabẽno ku'ê. Me kukjêro ku'ê. Memã 'ã karõo ku'ê. Me bajtem kute Mõjdjê kabẽnkõt amim Metĩndjwỳnh mar jadjwỳmã 'ã ujarẽho ku'ê. Ne akati kunĩkõt me krãptĩ kute djwỳ jamỳnh djàkam memã 'ã ujarẽho ku'ê.

¹⁸ Nhym kam apỳnh me kukràdjà tũm'ã ujarẽnh djwỳnh arỳm Paur'ỳr bõx ne kabẽn ma. Me ja ne me mebê epikurêju kukràdjà'ã ujarẽnh ar ba. Nhym ate me jadjwỳ ne mebê exoko kukràdjà'ã ujarẽnh ar ba. Amẽ me ja ne me Paur'ỳr bõx ne kabẽn man kam arỳm abenmã kum,

—Je tô, mỳj ne kabẽn krãptĩja bit kute me bamã arẽnhmã? ane. Nhym me kwỳ 'ã abenmã kum,

—Bãrãm metĩndjwỳnh bajtem'ã memã ujarẽnh ar ba, ane. Mỳkam ne me ã abenmã ane? Bir, Paur kute kàj bê memã Jeju'ã ujarẽnh ny jarẽho bakam. Ne kute kàj bê me tyk akubyn tĩn'ã ujarẽnh ar bakam. Kam ne me ã abenmã ane.

¹⁹ Me ja ne me Paur kabẽn man kam kum kràn arỳm o tẽn krãnhbê Apaku nhimõk'ỳr o bõx. Kam ne me kute aben pydji djà. ²⁰⁻²¹ Nãm me me aben pydji djàkam Pauro bõx ne arỳm kum,

—Dja ga prĩne me imã arẽ. Aje memã me kukràdjà ny jarẽnhja mỳj ne kraxkam kute? Be, ga bõx ne atemã me kukràdjà jarẽ. Mỳj'ã ne ga arẽ? ane. Be, krĩraxbê Atẽnakam me krĩ tũm kunĩmẽ me bõx ny kunĩmẽ ne me mã akati kunĩkõt abenmã ujarẽnhbit. Me abenmã apỳnh me ujarẽnh ny jarẽho babit nàr me me maro krĩbit. Ne atemã mỳjja kupẽnh kêt.

²² Nãm me Paur kukij nhym arỳm me aben pydji djãbê Apaku nhipõkri kàjmã djan memã kum,

—KrĩrAXBê Atēnakam me akrĩ ga me aje apỳnh me anhõ we metĩndjwỳnh krãptĩ mar prãmkumrēx. Arỳm ne ba omũ.

²³ Be, nã bãm me anhõ kikre kabe'ã tēn apỳnh me õ mỳjjamã kute amijarēnh djà kumexja pumũnho tēn kam kēn ja'ỳr ikato. Me anhõ we metĩndjwỳnh mar djà'ã kēn jamã ikato. Ga me akabēn'ã kēn no'òk ne. Kamã ne ga me, “Gu me baje metĩndjwỳnh mar kêtjamã rax jarēnh djà kadjy ne gu me kēn ja dji”, ane. Be, me ga ne ga me kum kēn djir kajgo. Aje Metĩndjwỳnhkumrēx mar kêtgam ne ga me aje kēnja djir kajgon kum amijarēnh kajgo. Be, ba ne ba arỳm ije tãmja mar. Ije Metĩndjwỳnhkumrēx mar. Dja ba Metĩndjwỳnhkumrēx'ã me amã ajarē ga me ama.

²⁴ Be, ta ne pykamē kam mỳjja kunĩ nhipēx. Pykakam mỳjjamē kàjkwakam mỳjjamē kunĩmã Bēnjadjwỳr djwỳnh ne kute o ỳr. Kunĩmã Bēnjadjwỳr djwỳnhkam djãm me kute kum kikre nhym Metĩndjwỳnh kam ỳrmã got? ²⁵ Nàr djãm mỳjja 'õ Metĩndjwỳnh nhõ kêt ga me kam aje kum òrmã? Kati. Be, ta ne kute memã tĩn jangjēnh ne memã àkõr jangjēnh nhym me ar ba. Ta ne memã mỳjja kunĩ nhõro nhỹ.

²⁶ Apỳnh me ba djà kunĩkõt me bakunĩ me banhingēt djwỳnh pydji nhym Metĩndjwỳnh adjakamã ipēx. Nhym kam ô'ã pyka kunĩkõt me ajmàn kam ar ba. Metĩndjwỳnh amim me kukãm apỳnh me bixadjwỳr djà'ã karõ. Amim apỳnh akati'ã karõ nhym kõt me aben kukãm apõx. Nhym me kukãm amim apỳnh me ba djà'ã karõ nhym me kam aben kukãm apõx ne arỳm kam ar ba.

²⁷ Mỳj kadjy ne me ipēx? Bir, me kute Bēnjadjwỳr djwỳnh jabejmã ne me ipēx. Me gop kute amim mar ne kum katormã ne me ipēx. Djãm kute me bajõmã kre rax got? Kati. ²⁸ Metĩndjwỳnh me bamē amijo kajkep. Kute me bamē amijo kajkepkam ne gu me batĩn ne amingrēk ne

amirĩto baba. Ikabēnja kõt me akukràdjà jarēnh djwỳnh kwỳ amrēbê: ã memã ane. Ne memã kum, “Gu me babê Metĩndjwỳnh kra”, ane.

²⁹ Be, ta ne kute me banhipêx gu me babê ta krakam kwārĩk wānh ga me amim, “Be, me ê mex ne umarkõt ne me kute Metĩndjwỳnh karõ nhipêx. Kēn karyro nàr kryt jakao nàr kēno me kute ipêx mex”, kwārĩk wānh ga me ã amim anhỳr kêt. Metĩndjwỳnh ta kute me banhipêxkam kwārĩk wānh ga me amim anhỳr kêt. ³⁰ Be, amrēbê me kute mar kêtka me me ã amim anhỳro ba nhym Metĩndjwỳnh ate krã. Ne kam ajbir jakam pyka kunĩkõt me kunĩmã kum, “Me on amikam akaprĩren wānh ajaxwemã anhiren iwỳr amijo akēx”, ane.

³¹ Be, dja ĩ pyka kunĩkõt me kunĩmã axwe pānh jarēn katāt memã o pānhkumrēx. Kute kukwakam memã axwe pānh jarēnh kadjy ne arỳm amijo Jeju pytà. Arỳm kadjy kukãm 'ã akati jarēnh māmđji. Me kunĩ kute kum kator ne mar kadjy ne Metĩndjwỳnh arỳm akubyn o tĩn. Me kute tām wã kute memã axwe pānh jarēnh djwỳnhkõt mar kadjy ne arỳm akubyn o tĩn.

³² Nãm ã Paur memã ane nhym me arỳm aprỳ. Me kute me tyk akubyn tĩn jarēnh markam ne me kwỳ arỳm aprỳo dja. Nhym me kwỳ kum,

—Dja ba me ĩ ajte 'ã ama, ane. ³³ Nhym kam Paur mã mebê tē.

³⁴ Be, tēm kētri nhym me kwỳ mã kõt ajkamēn tu amim Jeju markumrēx. Me'õja nhidjibê ne Dijoni. Nãm Apakukam me rũnh bikprõnh djakam me ro'ã rax. Me'õ nire jadjwỳ idjibê Tamari. Nhym me kwỳdjwỳ ar jakõt tu amim Jeju markumrēx.

¹ Nhyam kam Paur amipãnh krĩraxbê Atẽna mẽn arỳm krĩraxbê Kõritu'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n 'ỳr bõx. ² Ne kam me'õbê idjaer, idjibê Akwire'ỳr bõx. Pykabê Põtukam ne rwỳk djà. Amrêbê ne krĩraxbê Rõmakam prõmẽ ro'ã ar ba. Pykabê Itarijkam ne krĩraxbê Rõma. Prõbê Prixira. Ar kam ar ba: nhyam kam bẽnjadjwỳr raxbê Kraodjô mebê idjaer kunĩ jano. Krĩraxbê Rõma kurũm me ano nhyam Akwiremẽ prõ ar arỳm mekõt katon tẽ. Tẽ:n arỳm Kõritukam bõx. Ne kam ar ba. Ar ba: nhyam kam Paur arỳm Akwire ar'ỳr bõx. Ne kam ar ỳrkwãkam tẽ.

³ Paurmẽ Akwire ar àpẽn djà kute aben pyræk. Ar kubê kubêkatio kikre nhipêx djwỳnh. Kam Paur arỳm ar ỳrkwãkam tẽn arek kam krĩn ar ro'ã kikre nhipêxo ba. ⁴ Ipêxo ban kam pi'òk råràr kunĩkõt mebê idjaer bikprõnh djà'ỳr ban memã 'ã ujarẽnho ku'ê. Nãm mebê idjaermẽ me bajtembê kregudjwỳmã 'ã ujarẽnho ku'ê. Me kukjêro ku'ê, memã 'ã karõo ku'ê. Me kute tu amim Jeju markumrẽxmã memã 'ã karõo ku'ê.

⁵ Nhyam kam Xiramẽ Ximoxi ar pykabê Mateni kurũm kõt bõx. Nhyam Paur no kato:n memã arẽn h prã:mkumrẽx ne mã mebê idjaermã kum,

—Mrãmri Jejubê me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Kritukumrẽx anhỹro ba. ⁶ Nãm memã arẽn h prã:m nhyam mebê idjaer arỳm kabẽno apanh ne aprỳo ku'ê. Nhyam kam Paur kute me kangao amirĩt kadjy amijã kubêkà karngrõn memã kum,

—Ba te me abê idjaermã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ ga me mã akabẽno ijapanho aku'ê. Jakam dja ga me te aje Metĩndjwỳnhmã kum, “Be, Paur kute me imã arẽn h kêt kam ne ba me biknor tokry djàkam itokry”, anhỹrmã. Jakam dja ba me bajtemmã tẽn memã arẽ.

⁷ Nãm ã memã anen kam arỳm mebê tẽn me'õbê Juxu nhũrkwãmã wadjàn kam nhỹ. Juxu ne amrêbê

Metĩndjwỳnhmã rax jarẽnho ba. Mebê idjaer bikprõnh djà kuri ne ùrkwã. ⁸ Me bikprõnh djà jakam me õ bẽnjadjwỳrbê Kripu. Paur Juxu nhũrkwãkam ikwã: nhym kam Kripu arỳm tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrẽx. Õ kikrekam õbikwa kunĩdjwỳ tu amim markumrẽx. Nhym bu'ã krĩraxbê Kõritukam me krãptĩ Paur kabẽn man kam tu amim Jeju markumrẽx. Nhym me arỳm Metĩndjwỳnhmã ngõmã me angij.

⁹ Nhym kam akamàtkam Bẽnjadjwỳr djwỳnh Paur nokam amirĩt nhym omũ. Nhym kum,

—Kwãrik wãnh me umaje abinhikrẽnh kêt. Dja ga memã akabẽn jarẽnh rã'ã. ¹⁰ Ba ne ba amẽ amijo ikajkep. Me'õ kute awỳr prõt ne ajo bikẽnh prãm kêtikumrẽx. Be, krĩrax jakam inhõ me ja krãptĩkam ne me'õ kute ajo bikẽnh prãm kêtikumrẽx. Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum ane. ¹¹ Nhym kam arek Kõritukam memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho ba nhym arỳm 'ã amex ne 'ã nan ajte 'ã amex apêx.

¹² Nhym akati 'õkam mebê idjaer arỳm akuprõ. Gariju pykabê Akajakam memã bẽnjadjwỳrkam ne me akuprõn kam abenmã Paur kurêtuw. Abenmã kurêtuw ne arỳm 'ỳr prõt. 'Ỳr prõt ne o tỳm ne pa 'amỳn arỳm me kute memã axwe pãnh jarẽnh djàkam o bõx. ¹³ Ne kam me rũnhmã kum,

—Me'õ ja ne me ibê ikukràdjà kurêo ban me imã, “Be, ikukràdjà jakõt dja ga Metĩndjwỳnhmã rax jarẽnho aba”, ane.

¹⁴⁻¹⁶ Nhym Paur kum amijarẽnh 'ỳr nhym Gariju kumrẽx ne memã kum,

—Je, me'õja ren axwekumrẽx. Ren me'õnh bĩ, nàr ren mỳjjao akĩ ba ren arỳm 'ã me akabẽn ma. Nhym be, ate ga me abê idjaer me akabẽnbito angryk ne me anhidjibito angryk ne me akukràdjà tũmbito angryk ne

Metĩndjwỳnh Karõ 18:17 94 Metĩndjwỳnh Karõ 18:20-21

arỳm o ikunoro aba. Djãm ba ije mỳjja kajgo jakõt memã axwe pãnh jarẽnh got? Rũm me mõn wãnh me akukràdjào aba. Nãm ã Gariju mebê idjaermã anen arỳm me anon bõm me kurẽ. ¹⁷ Nhyam kam me bajtembê kregu kunĩ Xoxinio tỳm. Xoxinibê ne mebê idjaer bikprõnh djàkam memã bẽnjadjwỳr rax. Nãm me o tỳm ne arỳm me kute memã axwe pãnh jarẽnh djàja kabem titik ne. Nhyam Gariju ate krã nhỹ.

Prixiramẽ Akwiremẽ Apõr ar'ã ujarẽnh.

¹⁸ Nhyam kam Paur krĩraxbê Kõritu tãm kam arek ar ba 'ãtũm ne. Ne kam arỳm Jeju kukwakam me kute abeno kamy arkum, “Ba on”, ane. Ne kam arỳm Prixiramẽ Akwire ar aprõn aro tẽ. Ar pykabê Xirij'ỳr tẽmmã. Ne krĩraxbê Xekrere kumrẽx'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Bõx kêttri ne Paur Metĩndjwỳnhmã amikabẽn pydjĩn arẽ. Ne kam amikabẽn kõt amijo tẽn arỳm aminhinomã amimẽ nhyam me arỳm kum krãnh kê, mebê idjaer kukràdjà kõt. Nhyam kam ar nox ne.

¹⁹ Ne tẽn kam arỳm krĩraxbê Epexu'ỳr bõx. Nhyam kam Prixiramẽ Akwire ar arek Epexukam ar ba kadjy Paur arkum ire. Arkum iren kam tu arỳm mebê idjaer bikprõnh djàkam tẽn memã Jeju'ã ujarẽnhõ dja. Me kukjêro dja, memã 'ã karõõ dja. ²⁰⁻²¹ Nhyam me kum,

—Dja ga arek jakam ar aba. Gê kàjbê ajãtũm ga kam amũ tẽn, ane.

Nhyam memã kum,

—Kati. Djeruxarẽkam mebê idjaer krãptĩ kute aben kajmã'ã amikukràdjà tũm mar kadjy arỳm aben pydji 'ỳr. Ije me aben pydji djà nhõ akati majmã ibõxmã. Ba on me'ỳr. Nhyam kam Metĩndjwỳnh kum akubyn itẽm kĩnh jabej ba kam ajte akubyn me awỳr tẽn. Aj, ba on, ane. Ne kam arỳm krĩraxbê Epexu kurũm tẽn. Ngõkõt tẽn.

²² Tẽ nhym kam me arỳm krĩraxbê Xedjarekam kà nhô nhym kam wabi, krĩraxbê Djeruxarẽ'ỳr wabin kam 'ỳr bôx. Ne kam me kute amim Jeju mar pa krij. Me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio baja pa krij ne memã kabẽn mex jarẽ. Ne kam krĩraxbê ãxiki'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n arỳm 'ỳr bôx.

²³ Ne kam kam ar ba kàjbê 'atũm ne ajte tẽ. Tẽ:n kam pykabê Garaxakôt tẽ. Ne kam pykabê Bridjakôt tẽn apỳnh Jejukôt me ba djwỳnh djari kunĩkôt memã tỳx jangjênhho tẽn mã memã kum,

—Gora tu amim Jeju mar tỳxkumrẽx. Kwãrik wãnh 'ã adjukanga kêt, anhỹro tẽ.

²⁴ Nhym kam mebê idjaer'õ nhidjibê Apôr arỳm krĩraxbê Epexukam bôx. Krĩraxbê Arexãkam ne rwỳk djã. Nãm kabẽn mexkumrẽx ne kute Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'òk no'òk mar mexkumrẽx. Kute memã arẽnh mexkumrẽx nhym me kàtàm te kute kabẽno itymãn kam kutã amikabẽno biknoro nhỹ. ²⁵ Apôr Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju'ã prĩne me bakukãmãre kabẽn kukràdjã mar mexkumrẽx. Ne kam no kator mex ne prĩne katàt memã kabẽn jarẽnh mexkumrẽx. Ne kam Djuão kute Metĩndjwỳnhmã ngômã me angjênhkam me kabẽnbit ne kute mar. Kute ja nhijukri Jeju'ã ujarẽnh kunĩ mar kêt.

²⁶ Apôr ja ne Epexukam bôx ne kam mebê idjaer bikprõnh djã'ỳr tẽn 'ỳr wadjàn arỳm memã 'ã ujarẽnhho dja. Nãm kum me uma kêt ne memã 'ã ujarẽnhho dja. Nhym kam Akwiremẽ Prixira ar arỳm 'ã ujarẽnh man arỳm o tẽn kum arẽnh mex. Apôr kute Jeju'ã ujarẽnh mar kêtja kum arẽnh mex.

²⁷ Nhym kam kute pykabê Akajamã tẽmmã nhym Jeju kukwakam me kute abeno kamy arỳm memã pi'òk no'òk ne. Kute Akajakam Jejukôt me ba djwỳnhmã òr kadjy ne

memã pi'òk no'òk ne arỳm Apôrmã kungã. Pi'òkkam ne me memã 'ã karõn memã kum,

—Dja ga me tu Apôro anhõbikwakumrëx, ane. Nhyam kam Apôr me'ỳr tẽn me'ỳr bõx. Ne kam arỳm me kute amim Jeju marjamã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ. Nhyam kam me arỳm tu Apôro õbikwakumrëx. Amrëbê ne Metĩndjwỳnh tu kum me kaprĩkumrëx ne memã amak bõ nhyam kam me arỳm tu amim Jeju markumrëx. Nãm me Apôro õbikwakumrëx nhyam kam memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ: nhyam kam me arỳm amũ amim mar kamẽn kabẽn mar rax ne.

²⁸ Nãm mã mebê idjaermã me kukãmãre kute Kritu'ã pi'òk no'òk jarẽn mã memã kum,

—Be, pi'òkkam Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu kute amijo anhỹrmã kõt ne Jeju arỳm ã amijo ane. Be ga, mrãmri pi'òk kõt Jejubê me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkatikumrëxja pumũ. Mrãmri kubê Kritukumrëxja pumũ, ane. Nãm me krãptĩ nhipòkri ã memã kabẽn mex jarẽnho ane nhyam mebê idjaer te: kute kabẽno itymã te o anen amikabẽno biknoro nhỹ.

19

Paur Epexukam Jeju'ã ujarẽn.

¹ Nhyam Apôr arek krĩraxbê Kõritukam ar ba nhyam Paur arỳm atỳx kõt tẽ. Tẽ:n kam krĩraxbê Epexu'ỳr bõx. Ne kam Kritu nhõ me ja kwỳ'ỳr bõx. Ar ja ne ar kute Metĩndjwỳnhmã ngõmã me angjẽn djwỳnhbê Djuão kabẽnbit mar. ² Nãm ar'ỳr bõx ne arkum,

—Ar aje tu amim Kritu markumrëxkam djã ne Metĩndjwỳnh Karõ ar ajamỳn ar ajo ba? ane.

Nhyam ar kum,

—Kraxje me'õ kute ar imã Metĩndjwỳnh Karõ'ã ujarẽn kêtgam ne bar ije mar kêtikumrëx, ane.

Nhym Paur arkum,

³ —Be, me kute Metĩndjwỳnhmã ngômã ar ajangjênhkam mỳj ne me kute o amirĩt kadjy ngômã ar ajangj? ane.

Nhym ar kum,

—Be, nã bãm ar arỳm amikam ikaprĩren wãnh ijaxwemã inhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx. Kute jao amirĩt kadjy me ngômã ar ijangij. Nãm ã Djuão ngômã me angjênhõ ane, ane.

⁴ Nhym kam Paur arkum,

—Mrãmri ne me amikam kaprĩren wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx. Jao amirĩt kadjy Djuão ngômã me angij. Kamã ne memã kum, “Be, itotokbê ne me'õ bõxmã. Tãmwã dja ga me tu amim markumrẽx”, ane. Kritubê Jeju'ã ne ã memã ane. Nãm ã Paur arkum ane ⁵ nhym ar arỳm kuma. Ne kam ar tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju markumrẽx nhym arỳm kum ngômã ar angij.

⁶ Ne kam ar krã'ã aminhikra jadjuw nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm ar 'amỳ. Nhym ar arỳm apỳnh ar kute me kabẽn mar kêt kam kabẽn jarẽnho dja, Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnho dja. ⁷ Kute ngômã ar angjênh ja ne Ar kubê 12 pyræk.

⁸ Nhym kam Paur aben tã mebê idjaer bikprõnh djakam tẽn kum me uma kêt ne memã 'ã ujarẽnho ku'ê. Nãm aben tã Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo ba'ã memã ujarẽnho ku'ê, memã 'ã karõõ ku'ê. Nhym me kwỳ amim, “Mrãmri kabẽnkumrẽx”, anhỹro krĩ. Nhym arỳm 'ã mytyrwỳbê 3 apêx. ⁹ Nhym ate, me kwỳ ta arỳm amakkre kêt ne arỳm kabẽn mar kêt ne me krãptĩ nhipõkri kabẽn punuo dja. Ne memã kum,

—Djãm Jejukõt me kute amijo bakam mex got? Arkati, anhỹro ku'ê. Nhym kam Paur mebê Jeju nhõ me jao tẽn arỳm me kàxã meo krĩ. Me'õbê Xiranu kute memã me

kukràdjà jarēnh djàkam meo krĩ. Akati kunĩkõt memã ujarēnhõ krĩ. ¹⁰Nãm aben tã meo krĩ nhym me'ã amex ne ajte 'ã na ne ajte 'ã amex ne ajte 'ã na apêx. Apêx nhym kam pykabê Adjikkam me õ krĩ kunĩkõt ne me arỳm Paur kabēn ma. Mebê idjaermẽ me bajtembê kregudjwỳ ne me Bēnjadjwỳr djwỳnh Jeju'ã ujarēnh ma.

¹¹Nhym Paur Metĩndjwỳnh kukwakam arỳm apỳnh mỳjja pumũnh kêt djàri ipêxo ba. Nãm me punuo mexo ba. ¹²Nãm ipêxo ba nhym me me ijarpõ kukõnh djà, nàr me õ kubêkà Paurmã o mõn o kupê. Ne kam apỳnh me punu djàri memã o mõ nhym me punu kunĩ arỳm mex ne. Nhym me karõ punu kunĩ arỳm memã ire.

¹³⁻¹⁴Nhym mebê idjaer kwỳja ne ar Epexukam ate ar babit ne arek krĩ kêt. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr'õ nhidjibê Xewa ne ar kunĩ jadjuw. Ar kubê 7. Xewabê ne mebê idjaer'õ. Kra ar ta ne amijo me karõ mar mexo ba. Ar me karõ punu kute meo ba'ã Bēnjadjwỳr djwỳnh Jeju nhidji jarēn kum,

—Bar Jeju kukwakam amã ikabēn. Paur kute kàj bê Jeju'ã memã ujarēnhja ba kukwakam amã ikabēn. On kum anhire. Nãm ar ã memã anhỹro ba.

¹⁵Ne kam ar bit kute me'õ jakam me karõ punu janormã kum Jeju nhidji jarēnh kajgo. Nhym me karõ punu arỳm ar aērbê arkum,

—Jeju ije kabēn mar ne Paur ije kabēn mar. Nhym be, ar ga djãm ije ar akabēn mar got? ane. ¹⁶Nhym me'õja me karõ punu kute o baja arỳm tu aro arĩ ne ar titiko tẽ. Nãm aro tēn prĩne ar õm ne. Ne arỳm Ar kubê ar õ kubêkà kadjõn o põx. Ne ar par punu nhym ar kajgo mã kikre kurũm prõt ne.

¹⁷Nhym kam me ar arēnhõ ipõk ne. Nhym me kunĩ arỳm kuma. Mebê idjaermẽ me bajtembê kregumẽ krĩraxbê Epexukam me ja kunĩ arỳm kuma. Me

kunĩ arỳm umaje madjà kretin Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju ra:xkumrẽxmã kato. ¹⁸ Nhyam kam me krãptĩ kute tu amim Jeju markumrẽxja bõx ne tu amijaxwe djàri arẽnho amirĩtkumrẽx.

¹⁹ Nhyam kam mebê wajanga krãptĩ aben totokmã amidjudjy'ã pi'òk no'òk jao bõx. Ne kam me kute amidjudjy kangao amirĩt kadjy me ipòkri kum kuton kam kurẽ nhyam kumex ne. Mỳj ne pi'òk pãnh kute nhyam me kum kuto? Bir, pãnh ra:x. Kryt jakao ngõnhponho pi'òk kaprĩ krãptĩ:, aben 'ã akre kubê 50.000. Nhyam me tu kum pi'òk kurên arỳm kuwykam kunĩ rẽ nhyam xêr. ²⁰ Nhyam kam me arỳm tỳx ne amũ memã Metĩndjwỳnh kabên jarẽnho kumex nhyam me krãptĩ kum kĩnh nhyam me kute tu amim Jeju markumrẽxja arỳm krãptĩ: ne.

²¹ Nãm me ã o ane nhyam Paur òkre kadjwỳnhbê arỳm amim pry karõ djà djirkumrẽx ne amim,

—Ba pykabê Matenimẽ Akajamẽ 'ỳr tẽn kam me omũ. Dja ba anen kam arỳm Djeruxarẽmã tẽ. Ne kam krĩraxbê Rõmamãdjwỳ itẽm prãmikumrẽx, ane. ²² Ne kam amikukãm Matenimã ò àpênh amãnhkrut jano. Nãm Ximoximẽ Eraxu ar ano. Ne kam arek pykabê Adjijkam ar ba rã'ã.

Temexu kute me krãptĩ:mã Paur kurê'uk.

²³ Paur ar ba: nhyam kam krĩraxbê Epexukam me krãptĩ arỳm ngryk ne kangao kumex. Be, Temexu kute me krãptĩbê me kute amim Jeju mar kurêkam me arỳm ngryk ne. ²⁴ Temexubê kryt jakao kikre kryre nhipêx djwỳnh tũm. Kute kikreti pyrãk ne kikre kryre nhipêxo ba. Kikretikam ne me amrêbê Djijanamã amijarênh djà. Djijanabê ne me ò metĩndjwỳnh kajgo'õ. Nãm kryt jakao kikre kryre nhipêxo ba. Ne kam kute memã òr pãnh pi'òk kaprĩ jamỳn ò àpênhmã kungã. Pi'òk kaprĩ rũ:nh ne amỳn memã kungã.

²⁵ Nhyṁ me krãptĩ jadjwỳ kute ar mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxo ba. Nhyṁ Temexu õ àpênh jao akuprõn metĩndjwỳnh karõ nhipêx djwỳnh krãptĩ jadjwỳo akuprõn memã kum,

—Ë, ar ikabên ma. Gwaj badjâpênh djà ja djô'ã ne gwaj mã banhõ pi'ók kaprĩ kumex jamỳ. Tãm ne gar arỳm ama. ²⁶ Ë, arỳm ne gar Paur kute ar amijo ba kôt omũn arỳm kabên kôt ama. Djãm krĩrax jabê Epexukambit ne ar kabên ba? Kati, pykabê Adjijja kunĩkôt ne me krãptĩ:bê metĩndjwỳnh karõ nhipêxja kurêo ban kubê ar meo akêxo ba. Nãm arĩk memã kum, “Djãm metĩndjwỳnh karõ nhipêxjabê Metĩndjwỳnhkumrêx? Arkati. Kubê Metĩndjwỳnh kêtumrêx”, anhỹr o ba.

²⁷ Be, dja Paur memã ja jarênho ba rã'ã nhyṁ me krãptĩ arỳm me baje metĩndjwỳnh karõ nhipêxja kanga. Djijana nhõ kikretidjwỳ dja me kum kĩnh kêt. Be, Djijanabê me banhõ metĩndjwỳnh raxkumrêx. Pykabê Adjij kunĩ, kam me kunĩ kum rax jarênho ba. Pyka kunĩkôt apỳnh me ba djâkam me kunĩ: kum amijarênho ba. Dja me Paur kabên man kôt ar amijo ban arỳm Djijanamã amijarênh krãta. Nãm ã Temexu memã ane.

²⁸ Nhyṁ me kute amijã kabên ja markam arỳm ngrỳ:k ne kàj bê abenmã kum,

—Epexukam me batĩndjwỳnhbê ne Djijana. Djijana raxkumrêx. Epexukam me banhõ metĩndjwỳnhbê ne Djijana. Djijana raxkumrêx anhỹro kumex. ²⁹ Nhyṁ me kam me ja djô'ã kikrepdjitã abenkam kanga:o kumex. Ne kam arỳm Gajumê Arxaku ar pa 'amỳ. Pykabê Matenikam ne ar abatành djà. Paurmê ro'ã ar Epexukam bõx. Nhyṁ me ar pa 'amỳn aro tẽn me bikprõnh djàtimã aro wadjà.

³⁰ Nhyṁ Paur kute aben nêje me akre kadjy bit me kanga katikôt àrmã. Nhyṁ Jejukôt me ba djwỳnh arỳm

akubyn Paur nê. ³¹ Be, pykabê Adjikkam me bēnjadjwỳr kwỳ Pauro õbikwa tũm. Ar jadjwỳ Paur nēn kum,

—Kwārĩk wānh me bikprõnh djatimā adjār kêt, ane. Me kute o bikēnh karõ ne ar nê.

³² Nhyṃ me bikprõnhja ar kanga prõt ne ba. Djām me krāptĩ kute me kanga kraxkõt mar got? Kati. Nām me apỳnh kabēn ne. Me kwỳ 'ã me kabēn ja jarēnh amra. Nhyṃ me kwỳ 'ã atemā me kabēn ja jarēnh amra.

³³ Nhyṃ me bē idjaer arỳm Arexārimā 'ã karõ. Kute me nēje me kunĩ kukrāmā ne me kum 'ã karõ. Nhyṃ me binhikrēnh kadjy te: memā ikra bēno dja. Nām bit kute me bē idjaer nēje me bajtemmā kabēnmā. ³⁴ Nhyṃ me arỳm Arexāribē me bē idjaer'õ kõt omũ. Omũn arỳm kàj bē kabēno tuknĩn mā abenmā kum,

—Epexukam me banhõ metĩndjwỳnhbê Djijana raxkumrēx. Nām me ã anhyro kumex nhyṃ arỳm me'ã myt ky:n me'ã ora amānhkrut apêx.

³⁵ Nhyṃ kam krĩraxkam me'ã pi'õk no'õk djwỳnh raxja arỳm bõx ne memā kabēn nhyṃ me arỳm anhikrê. Nhyṃ kam memā kum,

—Krĩraxbê Epexukam me ar abaja, gu me ba ne gu me babê metĩndjwỳnh raxbê Djijana nhõ kikretio djuw mex djwỳnh. Djijana karõ ne mrāmri kàjkwa kurũm ruw. ³⁶ Gu me babê o djuw mex djwỳnh nhyṃ pyka kunĩkõt me kute me bamar. Me kute me bamarkam ga me ren tu anhikrēn adjākrê kêtikumrēx.

³⁷ Be, ga me jakam aro abõxja djã ne ar me banhõ metĩndjwỳnh nhõ kikretikam mỳjja'õo akĩnh got? Nār djām ar kute me banhõ metĩndjwỳnh'ã kabēn punu'õ jarēnh got ga me ar'ã ajatom ne? Kati. Nã gãm me jakam ar jao abõx kajgo. ³⁸ Be, dja Temexumē metĩndjwỳnh karõ nhipêx djwỳnh ar kute ar arēnh prām, wānh ne memā axwe pānh jarēnh djã dja. Myt ja tām kam ne memā pānh

jarēnh djwỳnh kam memã nhỹ. Gê Temexu ar 'ỳr aro bõx ne kum ar arẽ. Kam ne me kunĩ kute abenmã axwe jarēnh djà.

³⁹ Nàr me aje mỳjja 'õdjwỳo aben mar prãm jabej dja ga me tu me bakukràdjà kõtbit akuprõn o aben ma. ⁴⁰ Be, jakam me banhõ bēnjadjwỳr rax arỳm me bamã uma. Me bakangatikam kute me bamã pãnh jarēnh arỳm me bamã umakumrẽx. Godja bēnjadjwỳr rax abej me bakukjêr jabej gu me bakangati ja'ã te: baje kum amijarēnhmã, te: aminêje kum bakabēnmã. ⁴¹ Nãm ã me'a pi'õk no'õk djwỳnh rax memã ane. Ne kam memã kum,

—Aje, me on ajmà, ane. Nhyim me arỳm ajmà.

20

Paur Matenikam tēm ne kam Krexakam bõx 'ã ujarēnh.

¹ Me kangati apêxkam Paur arỳm amiwỳr Jejukõt ba djwỳnh 'uw nhyim me arỳm bõx. Nhyim kam meo rõrõk ne memã kum,

—Ba on pykabê Mateni 'ỳr. Gora ar amim Jeju mar tỳx ne 'ã adjukanga kêt, ane. Ne kam me kurũm pykabê Mateni'ỳr tẽ. ² Nãm 'ỳr tẽ:n kam apỹnh Jejukõt me ba djari me omũnho tẽn me tỳxmã memã 'ã karõn memã kum,

—Dja gar tu amim Jeju mar tỳxkumrẽx, anhỹro tẽ. Nãm ã memã anhỹr kumexo tẽ. Ne tẽ:n kam arỳm pykabê Krexa'ỳr bõx. ³ Ne kam arek kam ar ba nhyim 'ã mytyrwỳ amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Nhyim kam bit kute ngõkõt pykabê Xirij'ỳr tēmãmã. Nhyim mebê idjaer bit kute kam o arĩmã. Nhyim kam ate pykabê Matenikõt amipry karõ djà dji.

⁴ Nhyim kam me kwỳ Paur kõt tēmãmã. Pykabê Mateni katikõt tēmãmã. Pykabê Xirij'ỳr ne kõt tēmãmã. Xopatu Paur kõt tēmãmã. Piju ne Xopatu dji. Krĩraxbê Berêjakam ne abatành djà. Nhyim Arxakumẽ Xekunu arkõt tēmãmã.

Krĩraxbê Texarõnikakam ne ar abatành djà. Nhyim ajte Gajudjwỳ kõt tẽmmã. Krĩraxbê Tebikam ne abatành djà. Nhyim ajte Ximoxidjwỳ kõt tẽmmã. Nhyim ajte Xikikumẽ Krõpimu ar adjwỳnhdjwỳ kõt tẽmmã. Pykabê Adjikkam ne ar abatành djà. Paurkõt ar mõi ne ja. ⁵ Xopatu ar ar ikukãm tẽn krĩraxbê Krõwadjikam ar ikam ama. Badjwỳ Paur kõt tẽ. Ba ibê Ruka.

⁶ Apỹnh akati wãkam ne mebê idjaer amikukràdjà kõt djwỳponhbit kuro ba. Nhyim ar ijã akati wã apêx bar krĩraxbê Pirpu kurũm, pykabê Matenikam krĩraxbê Pirpu kurũm inox ne tẽ. Tẽ: nhyim kam ar ijã akatibê 5 apêx. Bar kam krĩraxbê Krõwadjikam Xopatu ar 'yr bõx. Ne kam ar iba: nhyim kam ar ijã akatibê 7 apêx.

Juxiku tỹm ne tyk nhyim kute akubyn o tĩn.

⁷ Nhyim arỹm ar ijã pi'õk kamrêk ne. Nhyim Jejukõt me ba djwỳnh arỹm akuprõ, djwỳ kokjêr kadjy. Jeju kute aminhĩ'ã djwỳ jakren kokjêrja tãm ne ajte kute 'ã akren kokjêr ne krẽn kadjy akuprõ. Nhyim Paur arỹm kàj bê memã 'ã ujarẽnhõ dja. Akati nhyim tẽm kadjy ne 'ã ujarẽnh 'iryõ dja. 'Ã ujarẽnhõ dja: nhyim kam me'ã akamàt kô ipõkri.

⁸ Atemã kikrekam ne me bikprõnh djà. Kikre amãnhkrut ne ikjêkêt ne me aben nhiby ipêx. Kỳjrũm kumoka'êkam ne me nhỹ nhyim me õ ngõnhpõk krãptĩ. ⁹ Nhyim me'ã akamàt kô 'iry: nhyim me'õ nõrny nhidjibê Juxiku kre krã'yr'ã nhỹ. Paur memã ujarẽnh 'iry: nhyim Juxiku arỹm õtdjwa bĩn mex ne. Nhyim arỹm õt mex ne e u:n mõi tu:k ane. Pykabê mõi tỹm nhyim me 'yr ruw ne kumỳ nhyim arỹm ty.

¹⁰ Nhyim Paur arỹm 'yr ruw. Ne tu tykja nhiby tỹm ne 'amỳnh tỹx ne. Ne memã,

—Kwãrĩk wãnh ga me kam atĩn prãm kêt. Arỳm ajte tĩn ne, ane. ¹¹ Ne kam akubyn wabin arỳm djwỳ kokijn õ kwỳ krẽno nhỹ. Õ kwỳ krẽn pan ajte memã ujarẽnhmo krax. Ne o nhỹ: nhym arỳm me'ã õkrẽn'ãnh kàr mex ne. Nhym kam arỳm tẽ. ¹² Nhym me ùrkwãmã nõrny akubyn tĩnjao tẽ nhym arỳm mexkumrẽx ne. Nhym kam me arỳm kĩ:nhkumrẽx ne.

Paur kute Epexukam meo ba djwỳnhmã amijarẽnh.

¹³ Nhym kam Paur kute bamẽ Xopatumẽ ar ijo mõrmã ar imã 'ã karõ. Ba ibê Ruka. Nãm ar imã,

—Ba dja ba pykakõt krĩraxbê Axô'ỳr tẽ. Dja ba 'ỳr bõx ne arỳm ar akõt kàraxkam amũ tẽ, ane. Ne kam pykakõt tẽ. Ar ba ne bar kàraxkam tẽ. ¹⁴ Tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Axô'ỳr bõx nhym arỳm ar ikõt bõx. Ne kam ar ikõt kàraxmã wadjà. Bar kam krĩraxbê Mixini'ỳr tẽ:n kam 'ỳr bõx.

¹⁵ Ne kam ajte ngõkõt tẽ. Tẽ: nhym ar ijã akati. Bar ajte tẽ:n arỳm apêxtibê Kuju'ãnh tẽ. Ne ajte tẽ: nhym ajte ar ijã akati. Bar tẽ:n arỳm apêxtibê Xamu'ãnh tẽ. Tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Krodjirkam bõx. Ne kam amikrà:n kam ajte ngõkõt inox ne mõ. Nhym ajte ar ijã akati. Bar kam tẽ:n arỳm krĩraxbê Miretukam bõx. ¹⁶ Ar ibõx kêttri Paur ar imã,

—Gwaj krĩraxbê Epexu jaà'ã tẽ. Ba ren kam tẽn pykabê Adjikkam amikrà:, ane. Adjikkam ne krĩraxbê Epexu. Nãm mebê idjaer bikprõnh djà nhõ akatibê Pëxiko majmã Djeruxarẽ'ỳr bõxmã. Kam ne amikrà kêt ne tẽ.

¹⁷ Bar krĩraxbê Miretukam bõx nhym Paur arỳm amũ krĩraxbê Epexukam memã amikabẽn jano. Nãm memã kum,

—Gê amrẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnh mõ. Me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio bajao ba djwỳnh amrẽ mõn ipumũ, ane. ¹⁸ Nhym me arỳm wãm kabẽno tẽn

o bõx ne memã arẽ nhym me arỳm kuma. Ne kam arỳm Paur'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhym memã kum,

—Be, akmere ar, jakam dja ba tẽ. Ne kam arỳm ar amã ikabẽn jarẽ. Be, nã bãm katàt ar amijo iba rã'ã gar arỳm ipumũn ima. Me anhõ pykabê Adjikkam ibõx totokbê gar katàt ije amijo ibakõt ipumũnhmo krax ne jakam aje ikatàt kõt ipumũnh rã'ã.

¹⁹ Djã nã bãm Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã idjapẽn kêt? Nã bãm amijo ingrin akrànrmã kum idjapẽn rã'ã ne. Ba kum idjapẽn ar iba nhym me axwekam irerek iwỳr bõx ba mekam imỳr iba. Nhym mebê idjaer mã: amim ijã karõn ar ijo bikẽnho ba, ba kam itokry kumex.

²⁰ Djã ne ba ar abê Metĩndjwỳnh kabẽn'õ nẽn ar amã arẽn kêt got? Kati. Ar aje mar mexo amũ amikamẽnrmã ne ba ar amã Metĩndjwỳnh kabẽn kunĩ jarẽ. Nã bãm ar akrãptĩ nhipõkri ar amã arẽ. Ne ajte ar anhũrkwãkõt ar amã arẽnho iba.

²¹ Nã bãm me abê idjaermã arẽn ajte me abajtembê kregumã arẽ. Ne mã: ar amã, “Ar amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx ne tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu markumrẽx.” Nã bãm ã ar amã ane.

²² Nhym arỳm jakam Metĩndjwỳnh Karõ mã: Djeruxarẽ'ỳr itẽm'ã imã karõo dja ba te imàtmã. Mỳj dja wãkam ikam nẽ? Kon. Ije mar kêt. ²³ Be, krĩrax kunĩkõt ne me Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam imã kabẽn jarẽn imã, “Dja me mrãmri abê ijê ga mrãmri amitokry kumex ma”, ane. Jabit ne ba amikadjy kuma.

²⁴ Be, me kute imã ja jarẽnhkam ne ba ate ikrã. Djãm ba ne ba imã pykakam itĩn kĩnh got? Amrẽbê ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju imã idjapẽn djã'ã karõ. Nãm imã, “Metĩndjwỳnh tu kum me kaprĩ. Djãm me ta ne me axwe kêt nhym pãnh kum me kaprĩ? Kati. Me te axwe

kêtmã nhym ta arỳm tu kum me kaprĩn memã ijano ba me axwebê me utàro iba. Tãm dja ga memã arẽnhõ aba gẽ me kuma.” Nãm Jeju ã imã idjapênh'ã karõo ane ba kam ije idjapênh djà inomã mẽn̄h prã:m. Jabit imã kĩnh. Dja ba inomã kumẽn arỳm ikĩnhkumrẽx. Djãm imã pykakam itĩn kĩnh got? Kati. Jabit imã kĩnh.

²⁵ Amrêbê ne ba ar amã, “Arỳm ne Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo ba 'ỳr”, anhỹr ne 'ã kàj bẽ ar amã idjujarẽnh ar iba. Be, jakam dja gar akunĩ ajte ipumũnh kêt. Ja ne ba kuman 'ã ar amã amijarẽ.

²⁶⁻²⁷ Be, djã ne ba ar amã Metĩndjwỳnh kabẽn kwỳbit jarẽ? Kati. Ba ne ba ar amã kabẽn kunĩ jarẽ. Be, mỳj me ajõ ga dja gar ĩ ijã Metĩndjwỳnhmã kum, “Be, Paur kute imã arẽnh kêtkam ne ba me biknor tokry djakam akuno”? ane. Be, kati. Ar aje te Metĩndjwỳnhmã ja jarẽnhmã. Ba ne ba ar akunĩmã kabẽn kunĩ jarẽ. Ja dja gar akati jakam aman o abiknor kêt.

²⁸ Ije ar amã ja jarẽnhkam dja gar ajaxwe kêt kadjy amijãno djan me axwe kêt kadjy me omũnh 'ãno dja. Metĩndjwỳnh Karõ ne arỳm ar ajã meo ba djwỳnh rẽ. Ar ajã me kute Jeju maro ba djwỳnh rẽ. Ga, mrykĩ'ãtomti pumũnh djwỳnh mã mryo djuw mexo baja pumũ. Ar abê me kute Jeju maro aba djwỳnhkam dja gar omũnh djwỳnh kudjwa mã memã kabẽn jarẽnhõ aba. Kamrõ prõt看kam ne Metĩndjwỳnh arỳm me axweo pãnh. Ta kute o pãnhkam dja gar ikabẽn kõt me omũnh 'ãno dja.

²⁹ Be, dja ba tẽ nhym itekrekam dja me axwe ar awỳr bõx gar abenkam akà. Ga, rop djàkrê mrykĩ'ãtomti katikõt ngjêxja pumũ. Nãm kwỳ pa nhym umaje kunĩ ajmã. Me axwedjwỳ dja me wangij ne Jeju bẽ ar akwỳo akẽx gar akwỳ mekõt ajaxwe. ³⁰ Djãm me kàtàmbit kute ã ar ajo anhỹrmã? Kati. Ar akwỳ dja gar Jeju bẽ amijo akẽx ne

arỳm ajaxwen Metĩndjwỳnh kupa'ã memã 'ã ajarẽ. Nhyr
kam me kwỳ arỳm ar amaro ban arỳm ar akõt axwe.

³¹ Kam, me kute amiwỳr ar ajõo akẽx kêt kadjy dja gar
me 'ãno dja. Kwãrik wãnh ikabẽno ajamak kêt kati kêt. Nã
bãm akatikam ar abê me uma. Ne ajte akamãtkam ar abê
me uma. Ne ajte imỳrkam ar abê me uma. Ne ar akunĩbê
me umao iku'ê: nhyr arỳm amexbê 3 apêx. Kwãrik wãnh
ikabẽno ajamak kêt kati kêt.

³² Be, akmere ar arỳm itẽm 'ỳr. Jakam ba arỳm
Metĩndjwỳnhmã ar ajo a'uw. Gêdja ar ajo bakumrêx. Dja
gar kabẽn ma nhyr arỳm ar amã ajamak mex jangij gar
mar mexo amũ amikamẽn arỳm mar rax ne. Metĩndjwỳnh
tu kum gwaj bakapri.* Ukapri'ã dja gar kabẽn man arỳm
ajamak mexo amũ amikamẽn mar rax ne. Be, dja ĩ
Metĩndjwỳnh õ me jamã mỳjja ngã. Dja gar kabẽn ma
nhyr kute memã mỳjja nhõrmã kõt arỳm ar amã kungã.
Ja kadjy ne ba kum ar ajo a'uw.

³³ Be, djãm ba ne ba imã me'õ nhõ mỳjja puro prãm?
Kati. Me'õ nhõ kryt jaka nàr kẽn karỳr nàr me'õ nhõ
kubẽkà ne imã prãm kêtikumrêx. ³⁴ Be, ba ne ba inhikrao
idjapẽnho iku'ê. Bamẽ iro'ã ar ar bamẽ ne bar imã mỳjja
prãm jabej ba ba inhõ pi'õk kapriõ ar amim kuby. ³⁵ Mỳj
kadjy ne ba ã idjapẽnho ane? Bir, dja gar iman arỳm
ikudjwa ã adjapẽnho anen kam amikutã me õ mỳjja kêt mã
mỳjja nhõro aba. Dja gar kam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn
ma. Nãm memã kum, “Ga amikutã memã mỳjja ngãn
kam arỳm akĩnh ne. Kam akĩnh me kute mebê mỳjja
jamỳnhkam kĩnhja jakrenh mex”, ane. Be, ije me amã
ikabẽn jarẽn ne ja. Tãm ne ja.

* 20:32 Djãm gwaj ba ne gwaj bajaxwe kêt nhyr pãnh kum gwaj bakapri
Kati. Gwaj ba ne gwaj te bajaxwe kêt mã. Nhyr be, ta ne tu kum gwaj bakapri.

³⁶ Nãm ã Paur memã anen kam arỳm kõnkrão nhỳn Metĩndjwỳnhmã kabẽn. Nhym me kunĩdjwỳ Metĩndjwỳnhmã kabẽno nhỹ. ³⁷ Nhym kam me Paurkam mỳro kumex ne aben nHITEPã o rõrõk ne ine kaõ. ³⁸ Paur kute memã kum,

—Jakam dja gar akunĩ ajte ipumũnh kêt, anhỹrkam ne me kaprĩ:re. Ne kam kà nhikwã djà'ỳr kõt mõ.

21

Paur akubyn Djeruxarẽ'ỳr tẽm.

¹ Bar kam mebê tẽn kàraxmã wadjàn amũ mebê inox ne. Ne kam apêxtibê Kux kõnh tẽ. Ne tẽ:n arỳm 'ỳr bõx. Nhym kam ar ijã akati. Bar ajte tẽ:n kam apêxtibê Rodji'ỳr bõx. Ne ajte tẽ:n kam krĩraxbê Patara'ỳr bõx. ² Ne kam wabin kàrax 'õdjwỳ jabej ne arỳm kum ikato. Pykabê Penixij'ỳr ne kàrax mõrmã. Bar kum wadjàn ajte inox ne. ³ Ne tẽ:n kam amybỳm apêxtibê Xipre pumũ. Ne kam tẽ:n ar idjuge'ãnh amipãnh Xipre mẽn tẽ:n arỳm pykabê Xirij tẽpo tẽ. Ne tẽ:n arỳm krĩraxbê Xiru'ỳr bõx. Kam ne kàraxkam me kute kàkam jẽnh kadjarmã.

⁴ Bar kam wabin Jejukõt me ba djwỳnh jabej mõn arỳm me kwỳmã ikato. Ne kam mekam ar iba: nhym kam ar ijã akatibê 7 apêx. Ar ijã akati apêx kêttri ne me Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam Paurmã kum,

—Kwãrik wãnh Djeruxarẽmã àbir kêt, ane.

⁵ Nhym arỳm ar ijã akati apêx bar tẽ. Nhym me kunĩ ar ikõt kàrax'ỳr tẽ. Me mymẽ me niremẽ me pĩremẽ ne me ar ikõt mõ. Ba me mõn arỳm krĩrax kurũm ikato. Ne kam ngõ mỳrri ikõnkrão nhỳn Metĩndjwỳnhmã ikabẽn. ⁶ Bar kam memã kum, “Bar on”, anen kam arỳm kàraxmã wadjàn nhỹ. Nhym me akubyn ùrkwãmã akẽx ne.

⁷ Bar kam amipãnh krĩraxbê Xiru mẽ. Ne tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Tomedja'ỳr bõx. Ne kam ar ije Jeju kukwakam

me kute abeno kamy pumũnh kadjy arỳm wabi. Nhym ar ijã akati pydji apêx. ⁸ Nhym akati bar arỳm mebê tẽ. Ne tẽ:n arỳm krĩraxbê Xedjare'ỳr bõx. Ne kam wabin arỳm Piripi nhũrkwãmã wadjã. Amrêbê ne Piripibê me kute amim Jeju mar o djuw mex djwỳnh'õ. Ar kubê 7 kõt kubê meo djuw mex djwỳnh'õ. Piripi ajte me kute mar kêtjamã Jeju'ã ujarênh ar ba. ⁹ Kra ni ne amãnhkrut ne amãnhkrut. Kraxje ar mjên kêt rã'ã. Ar kubê Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnh.

¹⁰ Bar Piripi nhũrkwākam nhỹ: nhym ar ijã akati krãptĩ apêx. Nhym arỳm pykabê Djudêja kurũm me'õbê Agabu bõx. Kubê ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnh'õ. ¹¹ Agabu ar iwỳr bõx ne arỳm Paur pre djã bõn kuby. Ne kam o aminhinỳxmẽ amite djuwpre. Ne kam ar imã,

—Be, Metĩndjwỳnh Karõ ar amã, “Djeruxarêkam mebê idjaer dja me ã pre djã djwỳnhja djuwpreo ane. Ne kam arỳm me bajtemmã kanga.” Nãm ã ar amã ane. Nãm ã Agabu ar imã ane.

¹² Bar kuman arỳm tu Paurmã kum,

—Kwãrĩk wãnh Djeruxarêmã atêm kêt, ane. Nhym Jejukõt me ba djwỳnh, Xedjarekam ar ba tũmjadjwỳ ar ikõt ã kum ane.

¹³ Nhym Paur ar imã,

—Mỳkam ne gar amỳro imã ikaprĩ jadjãro dja? Kwãrĩk wãnh me idjuwpre. Godja me wãkam ibĩn jabej. Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jejumã idjãpênhkam ibĩn jabej. Kwãrĩk wãnh rã'ã, ane.

¹⁴ Nã bãm ar te: nên kam kum,

—Aj, Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute amim ajã karõ kõt gẽ ã ajo tẽmo ane, anen arỳm anhikrê.

¹⁵ Nhym ar ijã akati ja kwỳ apêx bar arỳm amijo atom ne arỳm Djeruxarê'ỳr tẽ. ¹⁶ Nhym Xedjarekam Jejukõt me

ba djwỳnh kwỳ ne ar ikõt tẽ. Ar me'õbê Maxõ japrôn ar ikõt o tẽ. Apêxtibê Xiprekam ne abatành djà. Jejukõt ba tũm. Djeruxarêkam ne õ kikre. Õ kikrekam ar inhỳr kadjy ne ar aprôn aro mõi.

Djeruxarêkam bõx ne kute Metĩndjwỳnhmã amijo mex.

¹⁷ Bar Djeruxarê'ỳr tẽ:n kam arỳm 'ỳr bõx. Nhym Jeju kukwakam ar ikamy ar ipumũn kam kĩnhkumrêx ne ar imã kabẽn mex jarẽ. ¹⁸ Nhym ar ijã akati. Bar kam ije Xijagu pumũnh kadjy Paurkõt 'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhym me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnh kunĩ kam nhỹ. ¹⁹ Nhym Paur arỳm arkum kabẽn mextire jarẽ. Ne kam arkum apỳnh me bajtemkam àpênh'ã ajarẽ. Kute apỳnh mỳjja nhipêx'ã prĩne ajarẽ.

²⁰ Nhym ar kute ja markam arỳm Metĩndjwỳnhmã rax jarẽ. Ne kam arỳm Paurmã kum,

—Be, akmere, ga, mebê idjaer kute tu amim Jeju markumrêxja arỳm krãptĩja pumũ. Me me'ã akrekam ne mebê 1.000'ã akre krãptĩkumrêx. Ne kam me kunĩ Mõjdjê kukràdjà'ã notỳ:x. ²¹ 'Ã no tỳx nhym me kwỳ arỳm ajã 'êx ne memã ajarẽ. Ne memã kum, “Paur arĩk apỳnh me bajtemkõt ban mebê idjaerbê Mõjdjê kukràdjà kurêo ba. Ne mã memã kum, ‘Kwãrĩk wãnh me akra my nhĩnhu kà rênh kêt ne kwãrĩk wãnh me bakukãmãre kukràdjà mar ne kõt amijo aba kêt’, anhỹro ba.” Nãm me kwỳ ã memã ajã 'êxo ane.

²² Be, me kwỳ kute ajã 'êxo anhỹrkam dja me mrãmri abõx jarênh man arỳm akadjy akuprõ. ²³ Be, djãm aje mebê idjaerbê Mõjdjê kukràdjà kurêo aba? Kati. Gadjwỳ ne aje katàt mar ne kõt ar amijo aba. Me kute katàt aje amijo abakõt amã kator kadjy dja ga ar ikabẽn man kõt amijo tẽ. Be, me babê idjaer ar amãnhkrut ne amãnhkrut arỳm Metĩndjwỳnhmã amijarên kum, “Bar Mõjdjê kabẽn

kõt amã amijo mex.” Nãm ar ã kum anen kam arỳm amijo mex.

²⁴ Dja ga ar kudjwa Metĩndjwỳnhmã amijo mex ne Mõjdjê kukràdjà kõt ar aro'ã akrãnh kênh ne. Dja ga anen kam memã ar akrãnh kênh kunĩo pãnh. Dja mebê idjaer kute amim Jeju mar arỳm kõt apumũn ajã abenmã kum, “Be kati. Nãm me Paur'ã 'êx. Ga, me bakõt kute katãt Mõjdjê kabẽn mar ne kõt amijo tẽmja pumũ”, ane. Dja me ã ajã anen arỳm akubyn akam kĩnh ne.

²⁵ Be, mrãmri dja gu me babê idjaerbit katãt Mõjdjê kabẽn man kõt ar amijo baba. Nhym be, me bajtem kute amim Jeju mar dja me me babê idjaer kõt ar amijo ba kêt. Gwaj amrêbê arỳm me kadjy Mõjdjê kabẽn ngrêrebit'ã pi'òk no'òk ne memã kum, “Me kute mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhípêxjamã mry bĩn kwãrĩk wãnh krẽn kêt. Kwãrĩk wãnh mry kamrô krẽn kêt. Mry me kute mut djêo bĩn kwãrĩk wãnh àr ne krẽn kêt. Kwãrĩk wãnh aprõ djwỳnh kupa'ã akurẽ aba kêt. Nàr, kwãrĩk wãnh amjẽn djwỳnh kupa'ã akurẽ aba kêt”, ane. Gwaj ã memã ane. Kam dja me Mõjdjê kabẽn ngrêre jakõtbit amijo ba. Nãm Xijagu ar ã Paurmã ane.

²⁶ Nhym me'ã akati nhym Paur arỳm me kabẽn man kõt amijo tẽ. Nãm ar amãnhkrut ne amãnhkruto tẽn ar ro'ã Metĩndjwỳnhmã amijo mexmo krax ne. Ne kam ar Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjàn me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnhmã kum,

—Ar ijã akatibê 7 apêxkam dja bar arỳm amijo mexo ino re. Kam dja bar me kute Metĩndjwỳnhmã mry bĩn kadjy mryo bõx, ane.

Me kute Paur pa 'amỳnh ne uwpre.

²⁷ Nhym kam ar'ã akatibê 7 apêx 'ỳr nhym mebê idjaer pykabê Adjij kurũm bõxja arỳm Paur pumũ. Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam ar ba nhym me omũ. Ne kam me me

kunĩmã kurêtuw ne arỳm pa 'amỳ. ²⁸ Pa 'amỳn o djan 'ã 'êx ne kàj bê memã kum,

—Ê me abê idjaer, amibêx ne ar ikôt o kangõ. Ota, me'õ ja ne bar arỳm ar amã arê. Nãm mebê ar inhõ me wỳnh kurêo ba. Nãm ajte mebê Mõjdjê kukràdjà kurêo ba. Nãm ajte mebê kikreti ja kurêo ba. Nãm apỳnh me ba djari kunĩkôt me kunĩbê kurêo ba. Ne kam arỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikreti kreo àpnu. Nãm arỳm amikôt me bajtembê kreguo wadjà nhym Metĩndjwỳnhbê arỳm kikreti kre punure ne. Nãm me ã Paur'ã 'êxo ane.

²⁹ Be, amũ jakam ne Paur krĩraxbê Djeruxarêja tãmkam me'õ bajtemmê ro'ã tẽ. Idjibê ne Krõpimu. Me bajtem nhõ krĩraxbê Epexukam ne Krõpimu abatành djà. Amũ jakam ne kubajtemjamê ar ro'ã tẽ nhym me arỳm ar omũ. Ne jakam Paur kikretikam ar ba nhym me arỳm omũn arĩk 'ã abenmã kum,

—Be, arỳm ne Paur Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã me bajtemo wadjà. Nhym Metĩndjwỳnhbê arỳm kikreti kre punure ne, ane.

³⁰ Nãm me anen kam arỳm krĩraxkam me kunĩmã Paur kurêtuw. Nhym me arỳm prõt ne 'ã akuprõ. Ne arỳm Paur pa 'amỳn Metĩndjwỳnh nhõ kikreti kurũm bjêro mõn o katon kam pãnh 'ã ijê. ³¹ Ne kam bit kute Paur bĩnmã o dja. Nhym me'õ arỳm krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr'ỳr tẽ. Bẽnjadjwỳr ja ne me krãptĩ: kubê 1.000mã nhỹ. Nhym me'õ arỳm bẽnjadjwỳrja'ỳr tẽn kum,

—Ê, bẽnjadjwỳr, krĩraxbê Djeruxarê jakam me kunĩ arỳm kangao kumex, ane.

³² Nhym bẽnjadjwỳr amikrà kêt ne õ krãkamngõnho mõn meo ba djwỳnhmê ro'ã meo mõ. Meo ba djwỳnh ne krãkamngõnh krãptĩ: kubê 100o ba. Nhym bẽnjadjwỳr meo mõn me'ỳr prõt ne. Nhym me krãptĩ arỳm krãkamngõnh pumũn umaje Paur titik krãta.

³³ Nhyṁ krākamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr Paur'ỳr bõx ne pa 'amỳn õ krākamngõnhmã 'ã karõn kum, “Kàxirax amãnhkruto uwpre”, ane. Nhyṁ me arỳm uwpre. Nhyṁ arỳm bu'ã me ku'ê kukij ne memã kum,

—Mỳj me'õ ne ja? Mỳj ne o ajkê? ane. ³⁴ Nhyṁ me kàj bê 'ã kum apỳnh kabẽn kwỳ jarẽ. Nhyṁ me kangao kumexkam te: kute me mar mexmã. Ne kam õ krākamngõnhmã 'ã karõn kum,

—Me banhõ kikretimã o wadjà, ane. ³⁵ Nhyṁ me o mõn arỳm kikreti'ã me àbir djà'ỳr bõx. Ne arỳm 'amỳn kàjmã mebê arĩn o mõ. Me àkrê kumexkam ne me kàjmã mebê Paur jarĩn o mõn o wabi. ³⁶ Me krãptĩ: ne me kõt mõn kàj bê memã kum, “Me tu abĩ. Me tu abĩ”, anhỹro mõ.

Kute me krãptĩ:mã amijarẽnh.

³⁷ Nhyṁ kam me bit kute aminhõ kikretimã Pauro àr 'ỳr nhyṁ mebê kregu kabẽnkam arỳm krākamngõnh nhõ bẽnjadjwỳrmã kum, “Ba amã ikabẽn jarẽ”, ane.

Nhyṁ kum,

—Je, djãm mebê kregu kabẽnkam ne ga akabẽn mex? ³⁸ Djãm abê Edjitukam me'õwã kêt? Õbê ne me krãptĩmã bẽnjadjwỳr kurêtuw nhyṁ me arỳm kangao kume:x ne. Nhyṁ kam kapõt kukritmã me àprãr krãptĩ: kubê 4.000o kato. Djãm abê tãmwã kêt? ane.

³⁹ Nhyṁ Paur kum,

—Kati. Ibê mebê idjaer'õ. Krĩraxbê Taxukam ne irwỳk djà. Taxu raxo kute pykabê Xirxijkam apỳnh krĩrax djari krãptĩ jakrenh mex. Me ja ne ijo õ me wỳnh. Ba me krãptĩ ren kute ibĩnjamã ikabẽn jarẽ, ane.

⁴⁰ Nhyṁ kum, “Ajrã”, ane. Nhyṁ àbir djà'ã djan me binhikrênh kadjy arỳm memã aminhikra bê. Nhyṁ kam me arỳm binhikrênhkumrêx. Nhyṁ arỳm mebê idjaer kabẽnkam memã kabẽn jarẽ.

22

Paur me krãptĩmã kabẽn.

Kar 9.3, 26.13

¹ Memã kabẽn ne memã kum,

—Akmere ar, ba aminêje me amã ikabẽn jarẽ. Dja ga me ikabẽn ma, ane.

² Paur ne mebê idjaer kabẽn djwỳnhkam memã kabẽn jarẽ nhym me arỳm tu binhikrênhkumrêx ne.

³ Nhym kam ajte memã kum,

—Ibê ne mebê idjaerkumrêx. Ba pykabê Xirxijkam krĩraxbê Taxukam ruw. Ne kam krĩraxbê Djeruxarêja tãmkam ijabatãnh djã. Gamarij ne prĩne imã me bakukãmãkjê kukràdjã jarẽ ba prĩne mar mexkumrêx ne. Nã bãm Metĩndjwỳnh kabẽn'ã ino tỳx ne. Mytja tãmkam ne gar akunĩdjwỳ ã kabẽn'ã ano tỳxo ane. ⁴ Ba 'ã ino tỳx ne kam me kute amim Jeju maro ibikẽnho iba. Me kute me par kadjy ne ba meo ibikẽnho iba. Ne mã me mymẽ me nire djuwpren mã mebê ijê djãmã meo mrã.

⁵ Be, me rũnh dja ar amã, “Be, kôt ne Paur arẽ”, ane. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxmẽ apỳnh me rũnhmẽ dja me ã me amã ane. Me ta ne me me'ã pi'òk no'òk ne imã kungã. Ba kam krĩraxbê Tamagumã o tẽ. Nã bãm bit ije kam mebê idjaer rũnhmã o itẽmmã. Ne bit kam me kute amim Jeju mar djuwpren ije Djeruxarẽmã meo imõrmã nhym me kute kam me axwe pãnh jarẽnhmã. Ja kadjy ne ba bit ije memã pi'òko itẽmmã.

⁶ Nã bãm me'ỳr o tẽn arỳm krĩraxbê Tamagu tẽpo tẽ. Nhym arỳm kàjkwa nhípòkri myt nhỹ nhym ijaêrbê arỳm kàjkwa kurũm mỳjja adjẽnho prĩne ikurwỳ. ⁷ Ba kam arỳm tu pykabê tỳm ne me'õ kabẽn ma. Nhym imã, “Xaur, Xaur mỳkam ne ga me kute amim imaro abikẽnho aba? Nã gãm aje ba mãn ijo abikẽnho aba pyrãk”, ane.

⁸ Ba kam kum, “Běnjadjwỳr, mỳj me ajõ ga ne ga imã akaběnh”? ane.

Nhym imã, “Ba ibê Jeju. Krĩraxbê Nadjarekam ijabatành djà. Nã gãm me kute amim imaro abikěnhõ aba ne aje ba mãn ijo abikěnhõ aba pyræk”, ane. ⁹ Nhym ar ikõt mõrja ne ar mrãmri adjěnh pumũn arỳm kam tĩn prãm ne. Nhym be, kaběnja ne ar kute mar kět. ¹⁰ Jeju imã ane ba kam kum, “Běnjadjwỳr djwỳnh, mỳj dja ba nẽ”? ane.

Nhym Běnjadjwỳr djwỳnh imã, “On kàjmã djan amũ krĩraxbê Tamagumã wadjà. Kam dja me'õ awỳr bõx. Ba ne ba arỳm amim ajã karõn arỳm kum arẽ. Tãm dja ikukwakam amã ikaběnh jarěnh amã 'ã karõ. Dja ga ikaběnh man kõt ar amijo aba.” Nãm ã Běnjadjwỳr djwỳnh imã ane.

¹¹ Be, mỳjja inokam adjěnh tỳx ba kam arỳm ino rã. Nhym ar ikõt mõrja arỳm inhikra 'amỳn ijo mõ ba arỳm Tamagu'yèr bõx.

¹² Nhym kam me'õbê Ananij arỳm iwỳr bõx. Ananij ne katàt Mõjdjê kukràdjà man kõt ar amijo ba nhym Tamagukam mebê idjaerja kunĩ mex jarẽ. ¹³ Ananij iwỳr bõx ne djan imã, “Akmere Xaur, on akubyn arĩt mex”, ane. Ba kam arỳm myt tãmkam akubyn irĩt mex ne kàjmã ikrãn omũ.

¹⁴ Nhym imã, “Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãkjêo ba djwỳnh ne arỳm amijo apytà. Arỳm ne amim ajã karõ. Tãm dja ga ama. Arỳm ne ga me'õ katàt kute amijo ban axwe kětikumrěxja pumũ. Arỳm ne ga Jeju pumũn kaběnh ma. Ja kadjy ne arỳm amijo apytà. ¹⁵ Ga dja ga aje mỳjja pumũnh ne mar kõt me kunĩmã 'ã ajarẽ. ¹⁶ Be, mỳj kadjy ne ga nhỹ? Aje, kàjmã dja. Ba Metĩndjwỳnhmã ngõmã ajadjà. Ga, me ngrã tykkam me kute amipõnh ne arỳm mexja pumũ. Gadjwỳ dja ga Běnjadjwỳr djwỳnhmã amijo

Metĩndjwỳnh Karõ 22:17-18 116 Metĩndjwỳnh Karõ 22:25

a'uw gê amã axwe kêt jarẽ ga kum amex.” Nãm ã Ananij imã ane. Nãm ã Paur me krãptĩmã 'ã ujarẽnho ane.

¹⁷⁻¹⁸ Ne kam itepã ajte memã kum,

—Ba kam akubyn Djeruxarẽkam bõx. Ne kam Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjàn arỳm Metĩndjwỳnhmã ikabẽno nhỹ. Kum ikabẽno nhỹ nhym arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh inokrekam amirĩt ba omũ. Nhym imã, “Aje, amikrà kêt ne on Djeruxarẽ kurũm akato. Dja ga te memã ijã adjujarẽn ar aba nhym me amim amar kêtumrẽx”, ane.

¹⁹ Ba kam kum, “Kati Bẽnjadjwỳr djwỳnh, dja me ima. Ba ne ba apỳnh mebê idjaer bikprõnh djakam mrãn me kute amim amar jabej mõ. Ne me titik ne mebê ijẽo iba.

²⁰ Nhym me kute ajã ujarẽn djwỳnh Exewão bĩno mõ ba arek me kuri dja. Ne memã kum, ‘Ajrã me on abĩ’, anhỹro djan kam memã kubẽkà jamỳn o dja. Nã bãm ã imã me kurẽo ane nhym me kunĩ kute imar”, ane.

²¹ Nhym imã, “Kati, on akato. Dja ba amũ: apỳnh me bajtem ba djari me'ỳr ajano ga me'ỳr mrã.” Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh imã ane. Nãm ã Paur memã ane.

Me krãptĩja ajte Paurkam ngryk.

²² Nãm me arek maro dja nhym kam me bajtemmã amitẽmja jarẽ. Nhym kam me arỳm tu ngryk ne. Ngryk ne on kàj bẽ kabẽno kumex ne krãkamngõnhmã kum,

—On me abĩ. Axwekumrẽx. Tĩn ne ar bakam ne punukumrẽx, ane.

²³ Nãm me kàj bẽ kabẽno djan arỳm aminhõ kubẽkà krãkào põx ne kurẽn kàjmã pyka rẽnho dja. Me ngryk tỳ:xkam ne me ã amijo ane. ²⁴ Nhym kam krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr me omũn arỳm õ me jamã 'ã karõn kum,

—Me kikretimã Pauro wadjà. Mrykà punuo kaprẽprẽk gê tokry pymaje axwe'õ kõt amijarẽ. Ba gop me 'ã kabẽno kumex kraxkõt kuma, ane. ²⁵ Nhym me arỳm kadjy

djudjêdjêo uwpreo dja. O dja nhym Paur arỳm mebê 1000 ba djwỳnhjamã kum,

—Ë, dja ga me ikukjan ima. Krĩraxbê Rômakam me ja ne me ijo aminhõ. Me bakukràdjà kõt ne me kute me axwekumrêx jabej me kukjêr kumrêx. Me kute me axwe markambit ne me kute me kaprêprêk. Kraxje me aje imar kêt kam ne ga me tu ikaprêprêko mõ, ane.

²⁶ Nhym meo ba djwỳnh kuman arỳm uwpreo kangan krākamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr rax'ỳr tẽn kum,

—Ë, aminêje Paur kukja. Gwaj ren bakukràdjà kupa'ã o ajkê. Be, krĩraxbê Rômakam me ja ne me Pauro aminhõ, ane.

²⁷ Nhym krākamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr rax arỳm 'ỳr tẽn 'ỳr bõx ne kum,

—Djãm mrãmri ne krĩraxbê Rômakam me ja ajo aminhõkumrêx? ane.

Nhym kum, “Nà”, ane.

²⁸ Nhym bẽnjadjwỳr kum,

—Be, Rômakam me ja kute ijo aminhõ kadjy ne ba arỳm pãnh pi'òk kaprĩ kumex ne memã kungã. Mỳj ne ga gadjwỳ memã nê? ane.

Nhym Paur kum,

—Rômakam me ja ne me ibãm kute idjiro aminhõ. Ibãm kõt ne me ijo aminhõ, ane.

²⁹ Nhym me bit kute kaprêprêk 'ỳrja arỳm umaje kum kre rax ne dja. Nhym krākamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr raxdjwỳ kute Rômakam me ja kute Pauro aminhõja markam arỳm umaje tĩn prãm. Kabẽnkõt me kute uwprekam ne umaje tĩn prãm.

Paur kute me rũnh krãptĩmã amijarênh.

³⁰ Nhym kam me'ã akati nhym bẽnjadjwỳr bit kute kraxkõt marmã. Bit kute mebê idjaer kute Paurmã axwe jarênh kraxkõt marmã. Nãm arỳm 'ã kàxiràx bõn kum

ire. Ne kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ me rũnh kunĩmã amikabẽn jano. Me Paur'ã bikprõnhmã ano. Nhym me arỳm 'ã akuprõ. Nhym kam me Pauro tẽn me ipõkri kudja.

23

¹ Nhym kam Paur me rũnhkam no djar tỳxkumrẽx ne memã kum,

—Akmere ar, ije amimarkam ne ba akubyn amimaro tẽn kam amiwỳr amijo bõx ne arỳm amim, “Djã ne ba amikam mỳjja'õ ma nhym me ibê ijê? Kati. Ije amikam mỳjja'õ mar kêt ne katàt Metĩndjwỳnhmã idjapẽn ar iba. Akati jakam ne ba katàt kum idjapẽn rã'ã ne. Metĩndjwỳnh ne prĩne ipumũn ima.” Nã bãm ã amimaro ane.

² Nhym kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax Ananij Paur bu'ã me ku'êmã 'ã karõn kum,

—Me on ajkwabê kurwa, ane. Nhym me arỳm kurwa.

³ Nhym Paur kum,

—Ga ne ga ajêx ne amijo Metĩndjwỳnh maro aba. Metĩndjwỳnh dja ĩ gadjwỳ akurwa. Dja ĩ amã ajaxwe pãnh jarẽ. Nã gãm me bakukràdjà kõt aje ikukjêr ne imã mỳj ijaxwe pãnh jarẽnhmãan ate me bakukràdjà kupa'ã ijã memã apnê nhym me ikurwa, ane.

⁴ Nhym kam bu'ã me ku'ê kum,

—Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxmã ne ga adjàkjêro dja. Djãm ã me kute kum anhỳr got? ane.

⁵ Nhym Paur memã kum,

—Akmere ar, kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxkõt ije mar kêt. Ba ren ja man ren ã kum anhỳr kêt. Be, Metĩndjwỳnh ne memã kum, “Kwãrĩk wãnh me bẽnjadjwỳrmã adjàkjêr kêt”, ane nhym me arỳm

'ã pi'òk no'òk ne. Kam ba ren kum idjàkjêr kêt. Nãm ã Paur memã ane.

⁶⁻⁸ Ne kam òkre kadjwỳnhbê amim,

—Be, ibu'ã me ku'ê jabê ne mebê xadjudjêu nhym jabê mebê pardjêu, ane. Be, mebê xadjudjêu ne me amikukràdjà kôt mã memã kum,

—Me tyk akubyn tĩn kêt ne Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kêt ne me karõ kêt, anhỹro ba. Nhym be, mebê pardjêu ne me mã memã kum,

—Kati. Mrãmri me tyk akubyn tĩnkumrêx. Mrãmri Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnhkumrêx. Mrãmri me karõkumrêx, anhỹro ba. Paur apỹnh me ja kukràdjà ja man arỳm mebê pardjêu kôt amikabẽn djin kàj bê me rũnhmã kum,

—Be, akmere ar, ibê mebê pardjêu'õ. Ibãm kute idjirbê mebê pardjêu'õ. Be, mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩnkumrêx. Ja ne ba tu amim markumrêx. Ije mrãmri me tyk akubyn tĩnja jarẽnho ibakôt ne gar imã ijaxwe jarẽn we ijaxwe jabej ikukjêro nhỹ. Nãm ã memã ane nhym mebê pardjêumẽ mebê xadjudjêumẽ aben kukràdjà mỳr jabej arỳm abenkam ngryk ne aktã kabẽno aben japanho kumex. Nhym kôt me krãptĩ: apỹnh kabẽno kumex.

⁹ Ne kam kangao kumex. Nhym mebê idjaer kukràdjà mar djwỳnh kwỳ kàjmã dja. Ar kute mebê pardjêu kukràdjàkôt amijo baja kàjmã djan arỳm Paur nêje memã bẽn tỳx ne memã kum,

—Djãm me karõ mex kukwakam nàr Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kukwakam me akubyn tĩn jarẽnhkam axwe got? Kati, axwe kêt. Gwaj ren 'ã axwe nhôn ren kam Metĩndjwỳnhho bakurê djwỳnh. Nãm ar ã memã ane ¹⁰ nhym me arỳm kabẽn mỳr jabej kangao

kumex. Nhyr kam krākamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr rax amim,

—Je, me kute arỳm abenmã Paur nhirênh 'ỳr pyræk, anen arỳm krākamngõnhmã kum,

—On me 'ỳr rwỳn pa 'amỳn o katon me banhõ kikretimã o wadjà, ane. Nhyr me arỳm o wadjà.

¹¹ Nhyr arỳm me'ã akamàt nhyr Bẽnjadjwỳr djwỳnh arỳm tẽn kuri djan kum,

—On atỳx ne akĩnh. Ga arỳm mrãmri Djeruxarẽ jakam ijã memã adjujarẽnhkumrẽx. Dja ga ĩ krĩraxbê Rõmakamdjwỳ ã adjujarẽnhõ ane, ane.

Me kute Paur bĩn kadjy kute o aben mar.

¹² Nhyr arỳm 'ã akati nhyr mebê idjaer kwỳ me kàxã aben kõt kabẽn djin abenmã kum,

—Dja gwaj baje mrãmri Paur bĩnkumrẽx kadjy amijajbu. Dja gwaj bajõ Paur bĩn kêttri mỳjja'õ krẽ nàr ikõ gora gẽ Metĩndjwỳnh gwaj bajõnh bĩ. Gwaj bakabẽn kajgo pãnh gwaj bajõnh bĩ, ane. ¹³ Me krãptĩbê 40 ne ijukri ajmã kute ne me ã abenmã Paur'ã karõõ ane. ¹⁴ Ne kam me rũnh'ỳr bõx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ mebêngêt'ỳr bõx. Ne kam memã kum,

—Ba me ije Paur bĩnkumrẽx kadjy arỳm aben kõt ikabẽn djirkumrẽx ne abenmã kum, “Kwãrĩk wãnh gwaj mỳjja'õ krẽn ne kõt bakõm kêt. Gwaj baje Paur bĩnkambit dja gwaj banhõ kwỳ krẽn kõt ikõ. Dja gwaj bajõ bajêx ne mỳjja 'õ krẽn kõt ikõ nhyr arỳm Metĩndjwỳnh gwaj bajõnh bĩ. Gwaj bakabẽn kajgo pãnh gwaj bajõnh bĩ.” Nã bãm me ã abenmã ane. ¹⁵ Kam ne ba me me amã arẽ. Me ije bĩnkumrẽx kadjy dja ga me krākamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr'ỳr tẽ. Gamẽ me rũnh 'õdjwỳmẽ 'ỳr tẽn kum Paur'ã a'uw ne kum, “Ajte akatikam me imã Pauro rwỳ ba me pĩne kukjêr mex”, ane. Dja ga me ã kum ane. Nhyr

arỳm o kato ba me arỳm kubĩ. Me awỳr bõx kêttri ba me tu bĩnkumrẽx. Nãm me ã me rũnhmã ane.

¹⁶ Nhyam kam Paur tàmđjwỳ arỳm me kute ingêt kan-grõnh jarẽnh ma. Ne kam me krākamngõnh nhõ kikre-timã wadjàn arỳm Paurmã me arẽ.

¹⁷ Nhyam kam Paur amiwỳr me krākamngõnh krãptĩ: kubê 100o ba djwỳnh'õja 'uw nhyam bõx. Nhyam kum,

—Ë, anhõ bẽnjadjwỳr'ỳr bõktijao tẽ. Nãm kute kum mỳjja'õ jarẽnhmã, ane.

¹⁸ Nhyam arỳm 'ỳr o tẽn õ bẽnjadjwỳr'ỳr o bõx. Bẽnjadjwỳr nhidjibê ne Kraôdjô Rixijanh. Nãm 'ỳr o bõx ne kum,

—Aje me'õbê ijê nhidjibê Paur ne amiwỳr ijuw ne imã, “Ë, anhõ bẽnjadjwỳrmã bõktijao tẽ. Nãm kute kum mỳjja'õ jarẽnhmã.” Nãm ã Paur imã ane, ane.

¹⁹ Nãm meo ba djwỳnh kum ane nhyam arỳm bõkti pa 'ãbyn amũ o tẽn me kãxã kum,

—Mỳj ne ga aje imã arẽnhmã? ane.

²⁰ Nhyam kum,

—Mebê idjaer arỳm aben kôt kabẽn dji. Me kute amã arẽnh ga aje me rũnhmã ajte ngêtwa Pauo akator nhyam me we kute pĩne kukjêr mexmã. ²¹ Kwãrik wãnh ga memã o akator kêt. Me kubê 40 ne ijukri ajmã kute ne me ngêtwakam amako nhỹ. Me kute tu bĩnkumrẽx kadjy arỳm abenmã kum, “Kwãrik wãnh gwaj mỳjja'õ krẽn ne kôt bakõm kêt. Gwaj baje Paur bĩnkambit dja gwaj banhõ kwỳ krẽn kôt ikõ. Dja gwaj bajõ 'êx ne mỳjja'õ krẽn kôt ikõ nhyam arỳm Metĩndjwỳnh gwaj bajõnh bĩ. Gwaj bakabẽn kajgo pãnh gwaj bajõnh bĩ” Nãm me ã abenmã ane. Ne kam jakam me kute bĩn kadjy akabẽnkam amako nhỹ. Nãm ã bõkti bẽnjadjwỳrmã ane.

²² Nhyam krākamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr rax arỳm kum,

—Aj, aje imã arēnhja kwãrĩk wãnh me'õmã arēnh kêtumrēx. Aj mã, ane.

Me kute Xedjare'ỳr Pauro mõr.

²³ Ne kam amiwỳr krākamngõnh kubê 100o ba djwỳnh amãnhkrut 'uw ne arkum,

—Gar krākamngõnh kubê 200mã arē gê me amijo atom. Me ajã kàjbê kô 'irykam, 21 orakam dja ga me krĩraxbê Xedjare'ỳr mõ. Mebê 70djwỳ dja me kawaru'ã 'ỳr mõ. Mebê 200djwỳ dja me kàxo nãnh jamỳn 'ỳr o mõ.

²⁴ Paurdjwỳ kadjy dja gar kawaru kwỳo mõ. Gar me krãp-tĩo mõn mebê idjaerbê Paur pytàr mex ne bēnjadjwỳrbê Perimã o bõx. Nãm bēnjadjwỳr ã meo ba djwỳnh arkum ane.

²⁵ Ne kam amũ bēnjadjwỳr raxbê Perimã amikabēn'ã pi'òk no'òk ne kum,

²⁶ “Ba ibê Kraôdjô Rixijanh. Bēnjadjwỳr Peri, araxkumrēx. Ba ne ba amã pi'òk no'òkkôt wãm amã ikabēn mex jarē.

²⁷ Pi'òk jakôt ba amã me'õbê Paur jano. Ajbir ne mebê idjaer o tỳm ne pa 'amỳn bit kute bĩn 'ỳr. Ba kam arỳm krĩraxbê Rõmakam me ja kute Pauro aminhõja man 'ỳr inhõ krākamngõnho mõn mebê utà. ²⁸ Ne kam me kute axwe jarēnh kraxkôt bit ije marmã. Ne kam kadjy mebê idjaer nhõ me rũnh'ỳr o bõx. ²⁹ Ne kam arỳm kuman amim, ‘Be, mebê idjaer ta kukràdjà kôt ne me kum axwe jarē’, ane. Nhym kute me babê Rõma kukràdjà'õo bikēnh kêt. Kam pãnh me baje bĩn nàr pãnh baje kubê ijê kadjy kêt.

³⁰ Nhym mebê idjaer bit kute bĩn kadjy aben kôt kabēn djin arỳm prykôt kum nõn kam amako nõ. Nhym me imã arē ba on wãm ano. Ne me kute kum axwe jarēnh djwỳnhmãdjwỳ arỳm memã 'ã karõn memã

kum, ‘Běnjadjwỳr rax kuka kõnh dja gar kum axwe'õ jarẽ’, ane. Be, tãm ne ja.”

Nãm ã krākamngõnh nhõ bẻnjadjwỳr pi'õkkam Perimã ane. Ne me kute 'ỳr o mõi kadjy arỳm memã pi'õk ngã.

³¹ Nhyr kam me'ã akamàt. Nhyr me krākamngõnh arỳm bẻnjadjwỳr kabẻnkõt Djeruxarẻ kurũm Pauro katon o mõi. Akamàt kõkam mõi:n kam arỳm krĩraxbẻ Pakrir'ỳr o bõx. ³² O bõx nhyr kam arỳm me'ã akati. Nhyr me krākamngõnh pykabẻ mrẻnhja akubyn aminhõ kikretimã akẻx ne.

Nhyr me kawaru'a mõiija amũ Pauro mõi. ³³ Ne o mõi:n kam arỳm krĩraxbẻ Xedjare'ỳr o bõx. Ne kam bẻnjadjwỳr Perimã pi'õk ngẻn kam kum, “Ota, Paur ne ja”, ane.

³⁴ Nhyr arỳm amim pi'õk jarẻn kabẻn ma. Ne kam kukij ne kum,

—Nhỹnh pykajakam ne arwỳk djà? Mỳj ne idji kute? ane. Nhyr kum, “Xirxijkam ne ba irwỳk djà”, ane.

³⁵ Nhyr kum,

—Gẻ me kute amã axwe jarẻnh djwỳnh bõxmã ba kam arỳm akabẻn ma, ane. Ne kam õ krākamngõnhmã kum,

—Bẻnjadjwỳr rax Erodji nhõ kikrekam dja gar Pauro nhỹ, ane.

24

Kute bẻnjadjwỳr Perimã amijarẻnh.

¹ Nhyr me'ã akatibẻ 5 apẻx nhyr mebẻ idjaer rũnh arỳm Xedjare'ỳr bõx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẻnjadjwỳr rax Ananijmẻ mebẻngẻtmẻ me kadjy me kabẻn jarẻnh djwỳnhbẻ Teturmẻ ne me arỳm Xedjare'ỳr bõx. Ne kam arỳm bẻnjadjwỳr Peri'ỳr tẻn 'ỳr bõx. 'Ỳr bõx ne arỳm Paur kỏxỏ 'ỏ axwe janhỏ nhyr bẻnjadjwỳr Peri kuma. ² Kuman arỳm Paur'ỳr õ àpẻnh jano nhyr me o bõx.

Nhym Tetur arỳm 'ã axwe nhõrmo krax ne bẽnjadjwỳr rax Perimã kum,

—Be, ga me imã abẽnjadjwỳr raxkam ne ba me idjumar mexkumrẽx. Ga me imã mỳjja kumexo mex. ³ Be, me imã akĩnh ne pyka kunĩkõt amã amikĩnh jarẽnh rã'ã. ⁴ Dja ba akunor ngri ne amã ikabẽn 'ikrãnnebit jarẽ ga ikabẽn ma.

⁵ Ba me me'õja axwekumrẽxmã ikato. Nãm apỳnh me ba djã kunĩkõt mebê idjaer kunĩmã me banhõ bẽnjadjwỳr kurê'uko ba nhym me arỳm kangao kumex. Kubê meo ba djwỳnh'õ. Krĩraxbê Nadjarekam Jejuwã kukrãdjã kõt ne õ me jao ba. ⁶ Ne kam kute Metĩndjwỳnh nhõ kikretio àpnumã ba meo tỳm ne pa 'amỳ. Ne bit ije kum pãnh jarẽnhmã o mõ. Me ikukrãdjã kõt ne ije kum axwe pãnh jarẽnhmã o mõ.

⁷ Nhym kam krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳrbê Rixijanh bõx ne me imã àkrê:. Ne arỳm me ibê Paur pytàn mã o mõ.

⁸ Ne kam me kute kum axwe jarẽnh djwỳnhmã 'ã karõn memã kum, “Bẽnjadjwỳr rax'ỳr dja gar tẽn kum arẽ”, ane. Be, ga dja ga abej kukjan arỳm ama. Me ije me'õjamã axwe jarẽnh kõt dja ga ama. Nãm ã Tetur Perimã ane.

⁹ Nhym mebê idjaer kunĩ 'êx ne kum,

—Be, mrãmri ne kõt arẽ. Mrãmri ne kõt arẽ, ane.

¹⁰ Nhym bẽnjadjwỳr Peri arỳm Paur'ỳr akẽx ne inhuo akre. Paur kute kum amijarẽnhmã akre nhym kam kum,

—Ga ne ga pyka jakam aje memã axwe pãnh jarẽho aba nhym arỳm jakam ajã amex krãptĩ apêx. Ba arỳm kõt aman akam ikĩnh ne arỳm aminêje amã ikabẽn jarẽ.

¹¹ Be, ba ne ba ajbir Djeruxarẽmã wabin 'ỳr bõx. Ije Metĩndjwỳnhmã rax jarẽnh kadjy ne ba wabi nhym arỳm jakam akatibê 12bit apêx. Ga dja ga me kukja gẽ me arỳm kute ipumũnh kõt amã, “Be, mrãmri ne akati kõt arẽ”, ane. ¹² Ajbir ne ba bõx ne ije Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam me'õmẽ aktã ikabẽno aben japanh kêtumrẽx ne ije amijã

me krãptĩo ibikprõnh kêt kumrêx. Apỳnh me bikprõnh djàkam ije meo anhỳr kêt ne krĩraxkam ije meo anhỳr kêt kumrêx. Nhy m ebê idjaer rũnh akabem ỳrja kôt kute imã kator ne ipumũnh kêt kumrêx. Ije m ebê bẽnjadjwỳr kurêkôt me kute imã kator ne ipumũnh kêt kumrêx.

¹³ Kam me kute ijarênhja kôt ga te aje mỳj ijaxwe'õmã akator ne marmã. ¹⁴ Dja ba amã amijarê ga imarkumrêx. Be, Jeju kôt ne ba amijo iba. Kôt ne ba me ikukãmãreo ba djwỳnhmã rax jarênhõ iba, Metĩndjwỳnhmã rax jarênhõ iba. Nhy m ebê idjaer kwỳ 'êx ne ijã abenmã kum, “Metĩndjwỳnh kupa'ã ne amijo ba”, ane. Nhy m be, kati. Ba ne ba mrãmri tu amim Mõjdjê kukràdjã markumrêx ne tu amim Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarênh djwỳnh kunĩ kabẽn markumrêx ne kôt ar amijo iba. Me kabẽn'ã pi'òk no'òk kôt ne ba amijo iba.

¹⁵ Be, mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn. Me axwe kêtjao tĩn. Me axwejao tĩn. Ja ne ba tu amim markumrêx. Be, me rũnh nhỳr jadjwỳ ne me amim ã maro ane. ¹⁶ Mrãmri ne me tyk kunĩ akubyn tĩnmã. Ba kam ijaxwe kêt kadjy amijãno dja. Metĩndjwỳnh kute imã ijaxwe jarênh karõn ibu'ã me kunĩdjwỳ kute imã ijaxwe jarênh karõ amijãno idjãm rã'ã: ne.

¹⁷ Be, amrêbê ne ba apỳnh me ba djàkam ar iba nhy m ijã amex krãptĩ apêx. Ba kam akubyn inhõ me wỳnh'ỳr bõx. M ebê idjaer'ỳr bõx. Ibõx kêttri ne me bajtem me õ mỳjja kêt kadjy imã pi'òk kaprĩ ngã ba arỳm o bõx ne memã kungã. Ne me kute ikadjy Metĩndjwỳnhmã mry bĩn kadjy me 'ỳr bõx. ¹⁸ Ne kam arỳm me ikukràdjã kôt Metĩndjwỳnhmã amijo mex ne arỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjã. Nhy m ebê idjaer kwỳ arỳm pykabê Adjij kurũm bõx. Kikretikam bõx ne arỳm ipumũ. Ipumũ ba amijã me krãptĩo ibikprõnh kêt ne ije memã

Metĩndjwỳnh Karõ 24:19 126 Metĩndjwỳnh Karõ 24:24-25

me bẽnjadjwỳr'õ kurê'uk kêt nhym me kam kangati kêt kumrêx.

¹⁹ Adjij kurũm me bõxwã kute Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam ipumũnhkõt ren awỳr bõx. Ne ren me kute mỳj ijaxwe'õ markõt ren amã ijarê. ²⁰ Nàr gê akuka kòn h me ỳrwã'õ kute Djeruxarêkam ipumũnhkõt amã ijarê. Mebê idjaer rũnh kute Djeruxarêkam ijaxwe jabej ikukjêrkõt gê me'õ kute ipumũnh jabej amã ijarê. Me kute mỳj ijaxwe'õmã katorkõt amã ijarê.

²¹ Ba amã amijarê ga ama. Ba Djeruxarêkam me ipõkri idjãmkam kàj bê memã kum, “Ije mrãmri me tyk akubyn tĩn jarẽnhõ ibakõt ne gar akati jakam mỳj ijaxwe'õ jabej ikukjêro nhỹ”, ane. Djãm ori ije ja jarẽnhkam ijaxwe'õ? Kati. Tãm ne ja. Nãm ã Paur Perimã ane.

²² Nhym Peri kute Paur kabẽn markam arỳm kadjy akati 'õdjwỳ jarê. Amrêbê ne Peri Jeju'ã ujarẽnh ma. Nãm kadjy akati 'õ jarẽnh memã kum,

—Dja krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr Rixijanh amrê tẽ. Ba kam arỳm prĩne ajã ujarẽnh ma, ane. ²³ Ne kam krãkamngõnh krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳrjamã Paur'ã karõn kum,

—Dja ga omũ gê ta ar mrã. Gê õbikwa ta 'ỳr wangij ne o djuw mex. Nãm ã Peri anen kam mã tẽ.

²⁴⁻²⁵ Nhym arỳm 'ã akati kwỳ apêx nhym Peri akubyn bõx. Prõ nhidjibê Kruxire ne o bõx. Kubê mebê idjaer'õ. Nhym kam Paur'ỳr õ me ja jano nhym me kum o bõx. Nhym kam arkum ujarẽnhõ djan arkum,

—Metĩndjwỳnh ne arỳm mrãmri Jeju'ã me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽ. Kubê ne Kritu. Djã gãm ar tu amim Jeju markumrêx nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar amã ajaxwe kêt jarê gar arỳm kum amexkumrêx. Djã gãm ar ajaxwe kêt kadjy amijãno dja. Dja Metĩndjwỳnh ì me kunĩmã axwe pãnh jarê. Kadjy amrê akati mõi rã'ã, ane.

Nãm prĩne ã kum 'ã ujarẽnho ane nhym kabẽn pymaje Peri arỳm madjà kretin kum,

—Aj mã. Gê idjàpênh'õ kêtka ba ajte amã arẽ. Ga ajte imã arẽ ba kuma, ane. ²⁶Nãm anen õkre kadjwỳnhbê amim,

—Dja Paur imã pi'õk kaprĩ nhõr jabej ba arỳm kum inhire gê tẽ, ane. Ne kam pi'õk kaprĩ jabej aben tã amiwỳr Paur 'uw ne kum kabẽnõ krĩ.

²⁷Paur mebê ijê djàkam nhỹ nhym arỳm 'ã amex amãnhkrut apêx. Nhym arỳm Peri kato nhym Poxu Pexu arỳm pãnh memã bẽnjadwỳr rax. Peri kator kêtri ne kute mebê idjaero kĩnh kadjy tu wãnh mebê ijê djàkam Paurmã irerkumrêx nhym wãnh krĩ rã'ã.

25

Kute bẽnjadwỳr Pexumã amijarẽnh.

¹Pexu pykabê Djudêja'ỳr bõx ne kam krĩraxbê Xedjarekam bõx. Nhym kam 'ã akatin akatin akati nhym krĩraxbê Xedjare kurũm katon Djeruxarê'ỳr tẽ. Tê:n kam 'ỳr bõx. ²Nhym kam me rũnh Pexumã Paur jarẽ. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadwỳr raxmẽ mebê idjaer nhõ me rũnh 'õdjwỳmẽ ne me kum arẽ ³ne kum,

—Ë, amã me ikĩnh jabej gop amrẽ Djeruxarêmã Pauro bõx, ane. Me kute kum arẽnh kêtri ne me abenmã kum,

—Gêdja me amrẽ pry'ã Pauro mõ gwaj kubĩ, ane. ⁴⁻⁵Nãm me rũnh ã Pexumã Paur jarẽnho ane nhym kam memã kum,

—Kati, gê wãnh Xedjarekam me arek o nhỹ. Badjwỳ arỳm 'ỳr itẽm 'ỳr. Gê ar anhõ me rũnh'õ ar ikõt 'ỳr tẽn axwe'õ jabej kukja gê kum amijarẽ gê kam kum axwe jarẽnhkumrêx, ane.

⁶Nhym me'ã akatibê 10 ne ajmã kute apêx nhym kam arỳm Xedjare'ỳr tẽ:n 'ỳr bõx. Nhym akati nhym arỳm tẽn

memã axwe pãnh jarẽnh djàkam memã nhỹ. Ne arỳm Paur'ỳr õ me ja jano nhym me o mõn 'ỳr o bõx. ⁷ O bõx nhym arỳm Djeruxarẽ kurũm mebê idjaer kwỳ 'ỳr bõx ne Paurmã ipõk ne. Ne kam Pexumã Paur jarẽho dja. Nãm me kum axwe krãptĩ: jarẽho dja. Djãm axwe kryre ne arẽ? Kati, Axwe rũ:nh ne arẽ. Me kute axwekõt omũnh kêt ne tu arĩk kum axwe jarẽho dja. Nhym Pexu me kabẽn ma:n kam mrãmri Paur jaxwe'õmã kator ne mar kêt kumrẽx.

⁸ Nhym Paur aminêje Pexumã kum,

—Be, ba ne ba ije mebê idjaer kukràdjà 'õo ibikẽnh kêt ne Metĩndjwỳnh nhõ kikretio ibikẽnh kêt ne mebê bẽnjadjwỳr raxbê Xedja kurê kêt, ane. Xedja ne me bẽnjadjwỳr rũnh kunĩ kuràm rax.

⁹ Nhym be, Pexu bit kute mebê idjaerjao kĩnhmã ne arỳm Paurmã kum,

—Djãm Djeruxarẽkam atẽm prãm? Dja ba kam mrãmri ajã me ja kabẽn kumrẽx jabej, ane.

¹⁰ Nhym Paur kum,

—Kati. Bẽnjadjwỳr raxbê Xedja kabẽnkõt aje me axwe jabej me kukjêr djà ne ja. Jakam dja ga ima. Mỳj kadjy dja ga Djeruxarẽmã ijo tẽ nhym me ikukij? Ba ne ba mebê idjaer 'õo ibikẽnh kêt kumrẽx ga arỳm ama. ¹¹ Be, me ren ijaxwe'õmã kato ne ren pãnh tu ibĩ, ba ren aminêje ikabẽn 'õ jarẽnh kêt ne. Nhym be, me 'êx ne kute imã ijaxwe jarẽnh kajgokam ne ga te aje memã ikangamã. Ba bẽnjadjwỳr raxbê Xedja'ỳr tẽn aminêje kum ikabẽn jarẽ. Nãm ã Paur kum ane.

¹² Nhym kam Pexu amibu'ã me rũnhmã kabẽn nhym me Pauro aben ma. Nhym kam kum,

—Nã gãm imã, “Ba bẽnjadjwỳr raxbê Xedja'ỳr tẽn aminêje kum ikabẽn jarẽ”, ane. Be, jakam dja ga mrãmri amũ Xedja'ỳr atẽm kumrẽx, ane.

Pexu kute Paur'ã Angripa kabẽn mar.

¹³ Nhyṁ 'ã akati kwỳ apêx nhyṁ bẽnjadjwỳr raxbê Angripamê prõbê Berni ar krĩraxbê Xedjare'ỳr bõx. Ar kute Pexumã kabẽn mex jarẽnḥ kadjy ne ar bõx. ¹⁴ Ne kam arek kam ar ba nhyṁ ar'ã akati kwỳ apêxmã. Nhyṁ Pexu arỳm bẽnjadjwỳr raxmã Paur'ã ajarẽn kum,

—Peri mebê ijê djakam me'õmã iren arỳm mã tẽ. ¹⁵ Ba krĩraxbê Djeruxarêkam ar ibari nhyṁ mebê idjaer nhõ me rũnh arỳm imã Paur jarẽ. Me õ mebêngêtmẽ me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ imã arẽ ba arỳm kuma. Me imã, “Dja ga kum axwe pãnh jarẽn abĩ”, ane.

¹⁶ Ba memã kum, “Be, djãm Rõmakam me ja kukràdjà kõt ne ba me ije me axwe jabej me kukjêr kêt kam tu me par? Kati. Ba me me axwe jabej me kukjêr kumrêx. Nhyṁ me me kuka kõnh axwe jarẽnḥ kumrêx ba me me kuma. Nhyṁ kam me me imã amijã aprã ba me arỳm kuma. Me ije me axwemã ijapõxkambit ne ba me arỳm pãnh me kupa.” Nã bãm ã memã ane.

¹⁷ Ne kam mebê idjaer arỳm amrê Xedjare jakam bõx. Nhyṁ me'ã akati ba amikrà kêt ne ije memã axwe pãnh jarẽnḥ djakam bõx ne memã nhỹ. Ba kam Paur'ỳr inhõ me ja jano nhyṁ me o bõx. ¹⁸ O bõx ba arĩk 'ã amim, “Be, mrãmri axwekumrêx”, ane. Nhyṁ me kwỳ kàjmã ku'ên kam 'ã imã kabẽn kajgobit jarẽnho ku'ê.

¹⁹ Nãm me 'ã imã, “Paur kum me ikukràdjà kurê”, ane. Ne me'õ nhidjibê Jeju jarẽ. Nãm me Jeju tyk jarẽnḥ nhyṁ be, Paur ne Jeju tĩn jarẽ. Nãm me ã Paur'ã kabẽn kajgo jarẽnho ane. ²⁰ Ba amim, “Je, djãm ije me kukràdjà mar got”? ane. Ne kam kum, “Djãm Djeruxarêkam atêm prãm? Dja ba kam ajã me ja mrãmri kabẽnkumrêx jabej”, ane.

²¹ Nhyṃ kam Paur imã, “Ba gop tẽn aminêje bẽnjadjwỳr raxbê Xedjamã ikabẽn jarẽ”, ane. Ba krãkamngõnhmã kum, “Dja gar o nhỹ ba kam ĩ arỳm Xedjamã ano.” Nã bãṃ ã memã ane. Nãm ã Pexu Angripamã ane.

²² Nhyṃ kum,

—Badjwỳ me'õja kabẽn ma, ane.

Nhyṃ kum,

—Gê akatimã ga kam arỳm kabẽn ma, ane.

Paur Angripa kabem ãṃ ne kute kum amijarẽnḥ.

²³ Nhyṃ arỳm ar'ã akati nhyṃ Angripamẽ Berni ar õ nêkrêxo prĩne amikunhêr ne me axwemã pãnh jarẽnḥ djãmã wadjã. Krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳrmẽ krĩraxkam me rũnh ja arkõt wadjã. Nhyṃ Pexu arỳm Paur'ỳr õ me ja jano nhyṃ me o bõx. ²⁴ Nhyṃ Pexu Angripamã kum,

—Bẽnjadjwỳr raxbê Angripamẽ me akàtãṃjamẽ, djã ne ga me me'õja pumũ? Krĩraxbê Djeruxarẽkam mebê idjaer kunĩmẽ krĩrax jakamdjwỳ mebê idjaer kunĩmẽ ne me imã me'õja jarẽnḥo ku'ẽn kam kàj bê imã, “On abĩ. On abĩ”, anhỹro kumex.

²⁵ Ba kam te ije axwe'õmã ikator nhyṃ me kute pãnh bĩnmã te kukij nhyṃ axwe kêtê. Nhyṃ ta imã, “Ba gop tẽn aminêje bẽnjadjwỳr raxbê Xedjamã ikabẽn jarẽ. Ta ne kute raxo me kunĩ jakrenḥ”, ane. Kam dja ba 'ỳr anorkumrẽx. ²⁶ Dja ba anen kam te ije me banhõ bẽnjadjwỳr raxmã Paur jaxwe'ã pi'òk no'òkmã. Ba kam amã o ikato. Ga, bẽnjadjwỳr rax Angripa, akumrẽx ne ba aman amã o ikato. Ga dja ga axwe'õ jabej kukjan ama ba arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. ²⁷ Ba ren me'õ bê ijêja jano ne ren ije kõt axwe'ã pi'òk no'òk janor kêt ne ren Xedjamã kute ibẽno ibikẽnḥ pyrãk. Nãm ã Pexu Angripamã ane.

26

¹ Nhyṃ kam Angripa arỳṃ Paurmã kum,

—Ajrã. Aminêje akabẽn jarẽ, ane.

Nhyṃ memã aminhikra bẽn arỳṃ aminêje kum,

² —Bẽnjadjwỳr rax Angripa, arỳṃ mebê idjaer ijã axwe krãptĩ janhô ba kam aminêje amã ikabẽn jarẽ. Myt ja tãmkam aje ikabẽn mar prãmkam ne ba ikĩnhkumrẽx.

³ Ga ne ga aje prĩne mebê idjaer kukràdjã mar. Me kute kukràdjã jabej aben kukjêrdjwỳ aje prĩne mar. Aje markam ne ba ikĩnhkumrẽx. Dja ba amã amijã ajarẽ. Gop amijamãr 'iryn ikabẽnja kunĩ ma.

⁴ Be, inhô pyka djwỳnhkam, krĩraxbê Djeruxarêkam ne me kute ipumũnh. Iprĩrũm ne mebê idjaer kunĩ ipumũ.

⁵ Me kute ipumũnhkôt ren ijã amã ajarẽ. Ba mebê pardjêu kukràdjã man kôt ar amijo iba. Mebê pardjêu ne me prĩne kute me ikukãmãkjê kukràdjã marn kôt amijo ba mex. Prĩne kute kôt amijo ba mexo kute mebê idjaer kunĩ jakrenh. Me ja kôt ne ba amijo iba. ⁶ Ne kam jakam arỳṃ akabem dja ga ijaxwe jabej ikukjêro nhỹ. Be, Metĩndjwỳnh me ikukãmãkjêmã kum, “Dja ba mrãmri akubyn me tyko tĩn”, ane. Kute akubyn me tyko tĩnja ne me tu amiwỳr kamnhĩxkumrẽx.

⁷ Me ikukãmãkjê Djako ne krabê 12 jadjuw. Krabê 12 ja ne ar aben djô'ã apỳnh tãmdjwỳ ba djari kubê 12, apỳnh me krãptĩ: ba djari kubê 12. Apỳnh me ikukãmãkjê ba ja ne me akatikammẽ akamãtkammẽ mã Metĩndjwỳnhmã amijarẽnho kumex. Ne mã kum àpẽnho kumex ne mã amim, “Mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn”, ane. Ne mã me akubyn tĩn nhô akati bõx jabej ajkam ama.

Ba ne ba mekôt tu amim kamnhĩxkumrẽx ne mã me kunĩmã kum, “Mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn”, ane. Nhyṃ kôt mebê idjaer kamingrãnyre imã ijaxwe jarẽ ga kam ijaxwe'õ jabej ikukjêro nhỹ. ⁸ Be, djãm

aje mekõt amim, “Metĩndjwỳnh te kute akubyn me tyko tĩnmã”? ane. Djãm aje amim anhỳr got? Kati. Ga ne ga aje ã amim anhỳr prãm kêt. Nãm ã Paur Angripamã ane.

⁹ Ne kam ajte kum,

—Be, badjwỳ amrêbê ne ba mekõt amim, “Kê, Nad-jarekam Jeju wã. Ba 'ã me kabẽnê idjaptàrkumrêx gê me ĩ maro ba”, ane. ¹⁰ Ne kam kõt mrãmri Djeruxarêkam ã mebê idjaptáro ane. Ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar kabẽnkõt me krãptĩbê ijê. Jeju nhõ me jabê ijê. Nhym me kute me parmã ba mekõt memã kum, “Ajrã. Me abĩ”, ane. ¹¹ Ne mã me bikprõnh djã kunĩkõt meo ibikẽnho iba. Me tokry pymaje kute Jeju japrỳn kanga jabej ne ba mã meo ibikẽnho iba. Meo ibikẽnho iba:n kam amũ apỳnh krĩrax bajtem djàridjwỳ me'ỳr mrãn bõx.

¹² Kamã ne ba krĩraxbê Tamagu'ỳr tẽ. 'Ỳr itẽm kêtri ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar me kadjy imã pi'òk no'òk ne. ¹³ Bẽnjadjwỳr rax Angripa, nã bãm me'ỳr pi'òk no'òko tẽ: nhym arỳm ijã kàjkwa nhipòkri myt nhỹ. Nhym kàjkwa kurũm mỳjja jadjênh prĩne ikurwỳ ba arỳm omũ. Adjênh tỳxo kute arngro jakrenh. Nhym ikõt me mõrdjwỳ mỳjja jadjênh me kurwỳ.

¹⁴ Bar ikunĩ pykabê irõròk ne. Ba kam me'õ kabẽn ma. Nhym mebê idjaerkam ikabẽn djwỳnhkõt imã kabẽn ne imã, “Xaur, Xaur, mỳkam ne ga me kute amim imaro abikẽn ar o aba? Nã gãm aje ba mãn ijo abikẽnho aba pyræk. Ga ari aje ijo abikẽnho abakam te adjumar mex prãmje. Ga, mry kute jênh bjêrja pumũ. Me kute mỳjja djwa mexo mry kamjỳr nhym arỳm umaje prõt tỳxja pumũ. Nhym kwỳ amakkre kêtkam tu amikamjỳr djã kanãn arỳm tokry ne. Gadjwỳ dja ga ari ijo abikẽnho aban arỳm atokry: ne”, ane.

¹⁵ Ba kum, “Běnjadjwỳr mỳj me ajõ ga ne ga imã akaběn ne”? ane.

Nhym imã, “Ba ibê Jeju. Nã gãm me kute amim imarjao abikěnh aban aje ba mãn ijo abikěnh pyræk. ¹⁶ Be, amibêx ne kàjmã dja. Ije ajã inhõ àpěnh djwỳnh měnh kadjy ne ba amã amijo amirĩt. Aje ajbir ipumũnh'ã dja ga memã ajarě. Dja ba ĩ mỳjja kwỳ nhipêx ne kôt amã amijo amirĩt ga ipumũ. Jadjwỳ dja ga 'ã memã ajarě. ¹⁷ Jakam dja ba me bajtemmã ajanon mã me bajtembê apytà nhym me kute abĩn kêt. Ne mebê idjaerdjwỳbê apytà nhym me kute abĩn kêt.

¹⁸ Ga, me no mjõtka me kute mỳjja pumũnh kêt ne arĩk ba punuja pumũ. Nhym be, me no pôt ne me mỳjja kunĩ pumũn kam katàt ba. Ga ajte, akamàt kô tykkam me kute mỳjja pumũnh kêt ne ba punuja pumũ. Nhym me memã mỳjja kurwỳ nhym me arỳm mỳjja kunĩ pumũn katàt ba.

Me bajtemdjwỳ ne me arĩk ar ban axwe. Dja ba memã ajano ga memã ikaběn jarě. Memã arě nhym me arỳm tu amim imarkumrěx ne arỳm katàt amijo ban axwe kêt ne ar ba. Xatanaj ne kute meo ba tũm. Kubê dja ga Metĩndjwỳnh'ỳr meo akěx nhym me arỳm tu amim imarkumrěx. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm me axwe maro aknon mekam ngryk kêt. Mekam ngryk kêt ne arỳm mekôt me umjuw. Ta kute amimexo meo mexja kôt me umjuw. Dja me tu amim imarkumrěx nhym Metĩndjwỳnh arỳm me axwebê me utà. Ja kadjy dja ba me bajtemmã ajano.” Nãm ã Jeju imã ane. Nãm ã Paur Angripamã ane.

Ne kam ajte kum,

¹⁹ —Kam, Běnjadjwỳr raxbê Angripa, Jeju kute kàjkwa kurũm imã amijo amirĩtkam ne ije omũnhkam djãm ija-makkre kêt ne ije mar kêt? Kati. Arỳm ne ba tu amim markumrěx ne katàt kaběn man kôt ar amijo iba. ²⁰ Kam ne ba krĩraxbê Tamagu kumrěxkam memã 'ã ajarě. Ne

kam Djeruxarēmē pykabê Djudêja kunĩkõt memã 'ã ajarē. Ne kam apỳnh me bajtem ba djàkam memã 'ã ajarē. Ne memã kum, “Dja gar amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akēx. Ne kabēn man kõt ar amijo aba gē me ar apumũn arỳm amim, ‘Be, mrãmri ne ar kute Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akēxkumrēx’, ane. Gē me ar apumũn ã amim ane”, ane.

²¹ Amrēbê ije memã ja jarēnho ibakam ne me arỳm ijo tỳm, mebê idjaer ne me Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam ijo tỳm ne ipa 'amỳn bit kute ibĩnmã. ²²⁻²³ Nhym Metĩndjwỳnh mã: mebê ipytà ba memã idjujarēnho itēm rã'ãn arỳm myt ja'ỳr bõx. Nã bãm me kàtømmē me rũnhmã 'ã idjujarēnh itēm rã'a ne. Mõjdjēmē Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh ar amrēbê me bakukãmãremã kum, “Dja me banhõ Bēnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu tokryn tyn akubyn tĩn ne. Akubyn tĩno me bamã wa. Ne kam kàj bē mebê idjaermã amijarē. Ne ajte me bajtemmã amijarē. Ne memã kum, ‘Ga, ityk ne akubyn itĩnja pumũ. Dja ga me tu amim imarkumrēx ne arỳm ikõt atyk nhjukri akubyn atĩn’, ane. Nãm ã memã anhỹro ba. Kabēn ja ne kute memã pry kurwỳ djà pyræk. Kõt ne me katàt amijo ban tĩnkumrēx.” Nãm ã Mõjdjê ar me bakukãmãremã ane. Me kabēn jabit ne ba memã arēnho iba.

Nãm ã Paur Angripamã ane. ²⁴ Nãm kum ja jarēnho dja nhym Pexu tu o kapêr tan kàj bē kum,

—Paur, nã gãm ajbã. Aje pi'òk nhidji jarēnh krãptĩkam ne ga ajbã, ane.

²⁵ Nhym kum,

—Bēnjadjwỳr Pexu, kati. Ibibãnh kêt. Mrãmri ne ba katàt ikabēn jarēnhkumrēx ne ibēno ibikēnh kêt. ²⁶ Bēnjadjwỳr raxbê Angripa kute imarkumrēx. Kam ne ije amipudjur kêt ne tu aminêje kum ikabēn

jarēnhkumrēx. Djām me kute mỳjjao bipdjur ne o ba? Kati. ²⁷ Nām me tu irāri o ba nhym me kunĩ kute omũnh ne mar. Kam Angripadjwỳ arỳm pĩne kute mar. Ba ne ba ja ma, ane.

Nām anen arỳm Angripa'ỳr akēx ne kum,

—Bēnjadjwỳr rax Angripa, djām ga ne ga arỳm Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh'ã amim, “Mrāmri Metĩndjwỳnh kôt me kabēnkumrēx”? ane. Arỳm ba ama. Mrāmri ne ga ã amim ane. Nām ã Paur kum ane.

²⁸ Nhym Angripa kum,

—Aje Kritu'ỳr ijo akēx'ỳr, ane.

²⁹ Nhym Paur kum,

—Ga ren 'ỳr amijo akēx 'ỳr nār ga ren ikudjwa tu amim Kritu markumrēx ba ren kam ikĩnhkumrēx. Me kunĩ kute jakam imaro ỳrdjwỳ ren ikudjwa tu amim markumrēx ba ren mekam ikĩnhkumrēx. Jao ne ba Metĩndjwỳnhmã a'uw. Nhym ren me kute ikudjwa adjuwprekambit ne ba ren ikĩnh kêt.

³⁰ Nām Paur ã Angripamã ane. Nhym kam bēnjadjwỳr rax Angripamē bēnjadjwỳr Pexumē Bernimē ar ja nhikô'ã me ỳrjamē arỳm kàjmã dja. ³¹ Kàjmã djan kubê akēx ne mōn kàxã o aben maro djan abenmã kum,

—Ne ren axwe gwaj ren kubĩ nār kubê ijê. Nhym be, kati. Axwe kêtumrēx, ane.

³² Nhym kam Angripa Pexumã kum,

—Ren kute amã arēnh kêt ne ren kute amã, “Ba gop bēnjadjwỳr raxbê Xedjamã aminêje ikabēn jarē”, anhỳr kêt, gwaj ren arỳm kum banhire nhym ren ta mekôt ar ba, ane.

27

Me kute krĩraxbê Rômamã Pauro mōr.

¹ Nhym kam bēnjadjwỳr ar memã kum,

—Me on ngòkòt pykabê Itarij'ỳr mebê ijêjao mō, ane. Ne kam arỳm krākamngônho ba djwỳnh nhidjibê Jurmã Paur ar arê. Paurmẽ mebê ijê kwỳmẽ ne meo ba djwỳnhmã arê. Kum arê nhym arỳm kute pykabê Itarij'ỳr meo mōrmã. Jurbê ne bẽnjadjwỳr raxbê Xedja nhõ krākamngôn krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳr 'õ. Ba ibê Ruka ne ba ajte mekòt tẽ.

² Ba me kam pykabê Itarij'ỳr imōrmãn kam krĩraxbê Amitukam me ja nhõ kàraxmã wadjàn arỳm inox ne. Pykabê Adjij'ãnh ne me kute kàraxo mōrmã. Me'õ nhidjibê Arxaku ne me ikòt tẽ. Pykabê Matenikam krĩraxbê Texarònikakam ne abatàn djà.

³ Ba me kàraxkam mō: nhym me ijã akati. Ba me kam krĩraxbê Xidõ'ã kàrax nhõ. Nhym Jur kum Paur kaprĩn kum,

—Ajrã. Anhòbikwa'ỳr wabi gê ar ajo djuw mex, ane. Nhym ar'ỳr wabin ar ikò'ã nhỹ:n kam ajte akubyn kàraxmã wadjà. ⁴ Ba me kam inox ne. Ne apêxtibê Xipre tekre'ãnh mō, kòk me ikutã àbêrkam. ⁵ Ne kam pykabê Xirxij'ãnh mō:n kam amipãnh kumẽ. Ne pykabê Papirij'ãnh mō:n kam amipãnh kumẽ. Ne kam arỳm pykabê Rixijkam krĩraxbê Mire'ỳr bõx ne kam kàrax nhõ.

⁶ Nhym kam krākamngôn kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳr arỳm kàrax 'òdjwỳmã kato. Nãm krĩraxbê Arexākam me ja nhõ kàraxmã kato. Kà wākam ne me kute pykabê Itarij'ỳr mōrmã. Nhym kam me ijo tẽ ba me kà wãmã wadjà. ⁷ Ne kam inox ne mō. Ne iprĩ'ã mō: nhym arỳm me ijã akati kwỳ apêx. Ba me kam krĩraxbê Nidju tẽpo mō. Nhym kòk djàbêr tỳ:x me ibê aptà ba me kam aparmã apêxtibê Kreta'ỳr mō. Mō:n kam Kretakam krãnh krã'yrbê Xamona'ãnh mō. ⁸ Ne kam iprĩ'ã mō:n kam arỳm amipãnh Xamona mẽ. Ne kam kàrax nhikwã djà nhidjibê

Kà jarij djà mexte'ỳr bõx ne 'ã kàrax nhõ. Krĩraxbê Raxêr kuri ne nõ.

⁹ Nhyim kam me ijã akati krãptĩ apêx. Nhyim Paur amim, —E kum, arỳm ne ba me amikrà nhyim arỳm na 'itỳx 'ỳr. Na 'itỳx'ã mytyrwỳ bõx 'ỳr. Be, arỳm me kute amijajbur'ã akati apêx. Me ibê idjaer kute Metĩndjwỳnhmã amijajbur djà nhõ akatija apêxkam na 'itỳx kumex. Arỳm na 'itỳx kumexkam ne ba me imã imõr pyma:, ngõ raxbê pyka kêtksam me imõrja pyma:, ane. Ne kam memã kum,

¹⁰ —Ikabẽn dja gar ama. Dja gwaj ngõ raxbê pyka kêtksam mõ nhyim na arỳm gwaj bajo ajkê. Ne arỳm kàkam me jênhmẽ kàraxo bikênh mex ne. Ja ne ba gwaj bakukãm kuma. Nãm ã Paur memã ane. ¹¹ Nhyim krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳrja Paur kõt kabẽn djir kêt. Nãm kào akêx djwỳnhmẽ õ kàrax djwỳnh kõt kabẽn dji. ¹² Ne kam me kute na 'itỳx apêx jamãrbê kàrax nhikwã djà punure. Nhyim me bẽn 'ãtom ne abenmã kum,

—Gwaj on banox ne amũ krĩraxbê Penixij'ỳr babõxmã. Ne kam kam na 'itỳx apêx kam ama, ane. Be, apêxtibê Kreta tãmkam ne krĩraxbê Penixij. Penixijkam kà nhikwã djàkam dja aparmã kòk 'itỳx wabê nàr kàjmã wabê nhyim bu'ã akàx kòkbê aptà nhyim kàrax nõr mex ne.

Kòk tỳ:x kute tu kàrax rênho mõr.

¹³ Nãm me bẽn 'ãtom nhyim kòkdjwỳ arỳm aparmã kàjbê wabê. Nhyim me arỳm abenmã kum,

—Aje. Jakam arỳm 'ỳr me banox kadjy mexkumrêx, ane. Ne kam arỳm djudjêdjêti'ã kẽn 'ãprejao wabin kàraxkam kudji. Ba me kam mõ. Apêxtibê Kreta 'ãnh mõ. ¹⁴ Nhyim kàjbê 'ãtũm nhyim kòk arỳm àbêr tỳx ne. Kòk djàbêr tỳx jamã ne me kum Juraku jarê. ¹⁵ Nhyim arỳm kòk djàbêr tỳ:x ne tu kàrax rênho mõ. Rênho mõ: ba me kam arỳm tu kum inhire nhyim kòk arek o mõ.

¹⁶⁻¹⁷ Nhyam kam kà arỳm kòk djàbêr kòt apêxti nhidjibê Kraôdja tekre'ãnh mō. Amrêbê ne ba me kàrax katê'ã kà ngrireo nhôn o mō. Ne kam arỳm jakam idjapênh rax ne kà ngrireo wabin kàraxkam kudji. Nhyam kam me djudjêdjêtio ibũmkòt kàrax'ã kajngàro tẽ. Ngô tỳ:x kute kàrax ka'êk kêt kadjy ne me 'ã kajngàr. Kòknhòkà raxkam ne ba me mō. Kòknhòkà raxkam ne me par kwỳ pumjuw nhyam ku'ê tũm. Nhyam me apỳnh pĩo krãbê o kapan ajte kraxbê o kapa. Ne pĩ'ã apỳnh kubêkàti janhò. Kòk kute o mōr tỳx kadjy ne me 'ã anhò. Ba me mō: nhyam kòk me ijo mōr tỳ:x ne. Nhyam kute arerek'õ'ã kàrax mênh karõ ne me arỳm par'ã wabin kubêkàtimê kukràdjà kunĩ bôn arỳm o ruwn kudjin kam nhỹ. Nhyam kòk arek kàraxo mō. Nhyam arỳm kà kajgon prĩ'ã mō. Arerek wã nhidjibê ne Xixi.

¹⁸ Nhyam kòk djàbêr tỳ:x ne me ijo àbêr tỳ:x. Nhyam kàrax amijadjwỳr tỳxo mōrri: nhyam 'ã akati. Nhyam me kàrax kajkritmã arỳm ngònhmã kàkam me jênh kwỳ rẽ. ¹⁹ Nhyam kam arỳm me inox'ã akatibê 3 apêx ba me arỳm ngònhmã kàraxkam apỳnh kukràdjà kwỳ rẽ. ²⁰ Ne kam mō: nhyam arngromê kanhêti amirĩt kêt'ã arỳm akati krãptĩ apêx. Nhyam kòk 'itỳ:x me ijo mōr tỳx rã'ã ne. Ba me te: amipytàr djà'õ jabej ar irĩt ne arỳm idjumar punure ne.

²¹ Ne mōn arỳm inhò kwỳ krên kêt 'ãtũm ne. Nhyam kam Paur kàkam me àpênh'ỳr tẽn arỳm me ipòkri djan memã kum,

—Ë, ba ar amã arẽ gar ama. Nã gãm ren ar amũja'ã ikòt akabên dji gwaj ren apêxtibê Kreta'ãnh arek wajêt. Ne ren kam badjumar mex nhyam ren mỳjja'õ biknor kêt. ²² Jakam dja gar akubyn adjumar mex ne atỳx. Dja te kàrax wadjà nhyam ngò kute gwaj bajõnh bĩn prãm kêtumrêx.

²³ Be, akamàtkam Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ

iwỳr bõx ne ikuri dja. Metĩndjwỳnh ta ne mã ijo ba, ba kum idjâpênh ar iba. ²⁴ Kadjy mrãnh djwỳnhja ne imã, “Paur, on atĩn prãm kêt. Dja ga bẽnjadjwỳr raxbê Xedja kabem adjãmkkumrêx. Nhym aro'ã me mõrwã ne Metĩndjwỳnh arỳm akõt me kunĩ dja. Akõt dja me tyk kêtkkumrêx”, ane.

²⁵ Be, ã kute imã anhỹrkam dja gar adjumar mex. Mrãmri dja amikabên kõt ngõbê gwaj bapytarkumrêx. Metĩndjwỳnh kute gwaj bapytãrja ne ba tu amim kamnhĩxkkumrêx. ²⁶ Nhym kam mrãmri kõk 'itỳx dja apêxti'õ'ã gwaj bamênhkkumrêx. Kàraxmẽ ro'ã gwaj bamênhkkumrêx, ane.

Kàrax bika'êk'ã ujarênh.

²⁷ Nhym kam arỳm me inox'ã akatibê 14 apêx nhym akamãtkam ngõ raxbê pyka kêt nhidjibê Angrikukam kõk 'itỳx ari: kàraxo ba. Nhym akamãt kô ipõkri kãkam me àpênh abenmã kum,

—Ê, kute akàx'ỳr kà arỳm mõr pyrãk, ane. ²⁸ Ne kam koror jabej ngõ'ã kadjãt'ã tu jakre nhym 'ã djudjêdjêbê 30 metu apêx. Nhym me kam amak ngriren ajte 'ã kadjãt jakre. Nhym arỳm kãjbê krãn 'ã 27 metu apêx.

²⁹ Nhym kàrax kên'ã bika'êk karõ me arỳm ngõnhmã djudjêdjêti mẽ. Djudjêdjêti'ã kên 'ãpreja mẽn ajte ja mẽn ajte ja mẽn ajte ja mẽ. Nhym kên arỳm akubyn kàrax pynê. Nhym me'ã akatio wajêt ne arỳm axwe umar. ³⁰ Nhym kam kàraxkam me àpênh bit kute mebê amipdjur ne amijã maje kàrax kurũm katormã. Nãm me 'êx ne memã kum,

—Ba me kà ngrirekam djudjêdjêti'ã kên 'ãpreja'õ nhỹr ne o ikaton kà krwỳt'ãnh kumẽ gê akubyn kà krwỳt pynê, ane. Ne kam djudjêdjêti'ã kà ngrireo ruwn bit ngõnhmã mẽnhmã. ³¹ Nhym Paur arỳm me krãkamngõnhmẽ mebê 100 nhõ bẽnjadjwỳr'ỳr tẽn memã kum,

—Dja me wã mõn arỳm utàr djà kêt ne me gadjwỳ apytàr djà kêt, ane. ³² Nhyim me krākamngõnh arỳm 'ỳr mõn 'ã djudjêdjêti kunĩ jakà. Nhyim arỳm kà ngrire mebé ngõnhmã nox ne akuno.

³³ Nhyim arỳm akati tẽ nhyim Paur arỳm memã arẽn memã kum,

—Nã gãm ar kòk apêxkam amakbê amijajbu nhyim arỳm ar ajã pi'òk kamrêk amãnhkrut apêx. ³⁴ Ar atỳx kadjy gop on ar anhõ kwỳ krẽ. Ngõ kute ar apar prãm kêtikumrêx.

³⁵ Nãm ã memã anen arỳm djwỳ'õ by. Ne me kunĩ nhipòkri Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarẽn kokij ne arỳm krẽnmo krax ne. ³⁶ Nhyim kam me kunĩ akubyn kĩnh ne adjwỳnhdjwỳ õ kwỳ krẽno kumex. ³⁷ Kàraxkam me ikunĩ ne me ikrãptĩ:. Me kute me ijã akrebê 276. ³⁸ Nhyim me õ kwỳ krẽn arỳm ajne. Ne kam kàrax kajkritmã ngõnhmã jênh rẽ. Atemã bàygogo 'yo jênh rẽ.

³⁹ Nhyim arỳm akati. Nhyim me arỳm pyka pumũ. Nhyim me'õ kute amrêbê pyka pumũnh kêtikumrêx. Nhyim wãnh pyka kute aktã ngõ nhijêkam ngõ binhikrênhja. Nhyim me arỳm amybỳm kàrax kadjy omũ. Ne kam abenmã kum,

—E kum, gwaj 'ỳr kam mãn kàraxo wadjà gê umar mex, ane.

⁴⁰ Ne kam arỳm kẽn kunĩ'ã djudjêdjêti 'ãpre bôn tu kum ire. Ne kà katẽ pynênh djà'ã djudjêdjê 'ãpre bô. Ne kam kà krwỳt'ãnh par'ã kubêkàtio wabin 'ã kunhõ, kòk kute kàraxo mõi tỳx kadjy. Ne arỳm akax'ỳr kàrax krão akêx ne. ⁴¹ Nhyim kam kàrax arỳm ngõ kute aben mok djà'ỳr bõx. Kam ne kororre. Ne mõi 'ã nõn arỳm 'ã nõr tỳx mex ne. Nhyim ngõ djàkà 'itỳ:x arỳm kàrax katẽ titik ne ka'êko mõi.

⁴² Nhyim krākamngõnh ar abenmã kum,

—Mebê ijê tũm nox ne akàxmã rêr ne atỳxã àbir ne mã prõt kêttri gwaj me kupa, ane. ⁴³ Nhyim krākamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr Paur'ã maje akubyn me unên memã kum,

—Kwãrĩk wãnh. Gê me rêrja kumrêx tu nox ne rên akàx'ã wabi. ⁴⁴ Gê me rêr kêt pĩponh jamỳ nàr ngõ kute kà ka'êk jamỳn 'ã mekõt rê, ane. Ba me kam ikunĩ arỳm inox ne. Ne kam ikunĩ arỳm akàx'ã wabi.

28

Apêxtibê Matākam ar ba.

¹ Ba me arỳm wabi nhyim me bajtem apêxtikam ar baja me imã,

—Apêxti ja nhidjibê ne Matã, ane. Ba me kam kuma. ² Nhyim kam namẽ krykam apêxtikam me bajtemja kum me ikaprĩkumrêx. Ne kam arỳm me imã kuton me imã kabên mextire.

³ Nhyim Paur arỳm pĩ ngrà kwỳ karwàn kuwykam adjuw. Nhyim kangã djàkrê kuwy pymaje pĩ ngrà kurũm katon arỳm Paur nhikra nhãn 'ã wajêt. ⁴ Nhyim me arỳm ikra'ã kangã jêtkõt omũn abenmã kum,

—Be, tãmwãbê ne me par djwỳnh'õ. Jakam dja ty. Ngõ ne kute bĩn kêt nhyim be, kangã dja kubĩ. Axwe pãnh dja ty, ane. ⁵ Nhyim kangã ikra'ã wajêt nhyim tu kum ikra wabê nhyim arỳm kuwykam tỳm. Nhyim kam tokry kêt ne. ⁶ Nhyim me te Paur nhigot jabej. Nàr, me aêrbê tyk ne tỳm karõ te 'ã ajkam ama. Te kam ama:n omũnho kumex. Omũnh 'ãtũm nhyim ajmã kute kêtikumrêx. Nhyim kam me atemã kabên djin abenmã kum,

—Be, kubê ne metĩndjwỳnh'õ, ane.

⁷ Apêxti tãmkam bẽnjadjwỳr nhidjibê Pubriju. Õ pyka kuri ne ba me dja. Pubriju me imã,

—Inhõ kikrekam dja gar nhỹ, ane. Bar kam 'ỳr mõn kam nhỹ nhym arỳm me ijo djuw mex mexkumrẽx. Ba me kam kam inhỹr'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx.

⁸ Nhym kam Pubriju bãm kute ir djwỳnhja kà kangron iku:w. Nhym Paur arỳm 'ỳr wadjàn Metĩndjwỳnhmã o a'uw ne krã'ã ikra djin arỳm o mex ne. ⁹ Nãm Paur ã o ane nhym kam apêxtikam me punu kunĩ 'ỳr bõx nhym arỳm me o mex ne. ¹⁰ Nhym kam me me imã mỳjja kumex ngã. Ba me kam arỳm inoxmã. Nhym me arỳm apỳnh me imã mỳjja kĩnh djari kàraxkam kumex ne.

Krĩraxbê Rõma'ỳr mõrn bõx.

¹¹ Me inox kêtri ne apêxtikam me ijã mytyrwỳbê amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Ba me arỳm inox ne. Krĩraxbê Arexākam me õ kàraxkam inox ne. Nãm me amrêbê amex jamãrbê apêxti'ãnh kàraxja nhõ. Kàrax krwỳt'ã ne me karõ amãnhkrut wajêt. Ja nhidjibê ne Kaxu. Nhym ja nhidjibê Põr.

¹² Ba me inox ne mõ:n kam krĩraxbê Xiraku'ãnh kàrax nhõ. Nhym me ijã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx.

¹³ Ne kam ajte inox ne pyka 'ãnh mõ:n kam krĩraxbê Reguju'ỳr bõx. Ne kam me aà'ã mõ: nhym me ijã akati. Nhym kam kàjmã kòk wabê ba me ajte akatikam krĩraxbê Poteroj'ỳr bõx ne 'ãnh kà nhõ.

¹⁴ Bar kam wabin Jeju kukwakam me kute abeno kamy kwỳ jabej ne memã ikato. Nhym me ar imã,

—Dja gar inhũrkwākam nhỹ, ane. Bar kam nhỹ. Nhym ar ijã akatibê 7 apêx. Bar kam itekôt krĩraxbê Rõma'ỳr mõ.

¹⁵ Nhym kam me amũ krĩraxbê Rõmakam Jeju kukwakam me kute abeno kamymã ar ijarẽ. Nhym me arỳm ar ikutã mõ, kute ar ikajpar kadjy. Ne kam Apiju'ãnh djwỳ jamỳnh djàmẽ me õt djàbê 3mẽ kam bõx. Bar kam me'ỳr bõx. Nhym kam Paur me omũn arỳm Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarẽn akubyn tỳx ne.

¹⁶ Ba me kam mõi:n arỳm krĩraxbê Rõma'ỳr bõx. Nhyim kam krākamngõnh krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳrja mebê ijê tũmo bõx. Me nêje ku'ê djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳrmã mebê ijê tũm kunĩo bõx. Nhyim arỳm mebê ijê djakam mebê ijê. Nhyim be, me Paurmã kum,

—Ga dja ga anhõ kikrekam nhỹ. Krākamngõnh pydjibit dja anêje nhỹ, ane. Nhyim kam me'õ nhũrkwã purokam nhỹ.

Kute Rõmakam mebê idjaermã amijarẽnh.

¹⁷ Nhyim kam arỳm Paur'ã akatin akatin akati nhyim arỳm amiwỳr mebê idjaer rũnh 'uw nhyim me 'ỳr bõx ne arỳm 'ã akuprõ. Nhyim kam memã kum,

—Akmere ar, djãm me babê idjaerkam ne ijaxwe'õ? Nàr djã ne ba me bakukãmãkjê kukràdjã'õo ajkê? Arkati. Ijaxwe kêt nhyim Djeruxarẽkam me arỳm ibê ijên krĩraxbê Rõmakam me jamã ikanga. ¹⁸ Nhyim me prĩne ijaxwe jabej ikukij ne ima. Nhyim bẽnjadjwỳr ar ijã abenmã kum, “Ren bĩn kadjy axwekumrẽx gwaj ren arỳm kubĩ. Nhyim be, kati. Axwe kêtikumrẽx”, ane. Ne bit kute imã ikra karo ba itẽmmã.

¹⁹⁻²⁰ Nhyim mebê idjaer mã kabẽno bẽnjadjwỳr ar apa. Ba kam aminêje arkum, “Ba gop bẽnjadjwỳr raxbê Xedjamã aminêje ikabẽn jarẽ”, ane. Nhyim ar arỳm amrẽ 'ỳr ijano ba tẽn bõx. Dja ba aminêje Xedjamã ikabẽn jarẽ. Djãm ije kum inhõ me wỳnhbê idjaer jaxwe'õ jarẽnhmã? Arkati. Imã inhõ me wỳnh jabêkam ne ba amiwỳr ar ajuw. Ije ar apumũnh ne ar amã ikabẽnmã ne ba amiwỳr ar ajuw. Ë, ba ar amã arẽ gar ama. Dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn. Mebê idjaer ne me tu amiwỳr me akubyn tĩn kamnhĩxkumrẽx. Badjwỳ ne ba tu amiwỳr kamnhĩxkumrẽx. Ije amiwỳr kamnhĩxkam ne me arỳm kàxiràx jao idjuwpre. Nãm ã Paur memã ane.

²¹ Nhyim kam me kum,

—Pykabê Djudêjakam ne me nĩnh ar imã ajã pi'òk no'òk kêt. Nhyim me bẽ idjaer'õ nĩnh bõx ne kute ajã mỳjja'õ jarẽnh kêt. ²² Be, pyka kunĩkõt me kute me kukràdjàja japrỳo ba. Jabit ne bar kuma. Nhyim be, ar ba ne bar ije 'ã adjujarẽnh mar prãm, ane.

²³ Ne kam kute mar kadjy kum akati'õ jarẽ. Nhyim kam me kute kum akati jarẽnh bõx nhyim me krãptĩ Paur nhũrkwãmã wadjà. Nhyim kam kryrãm memã ujarẽnhmo krax ne akamàtkam o ino re. Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo ba'ã memã ajarẽ. Nãm memã Mõdjê kukràdjà jarẽnh Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽnh jarẽnh djwỳnh kunĩ kabẽnh jarẽ. Ne me kabẽnh kõt memã kum,

—Ga, pi'òk kõt Jejubê me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkatija pumũ. Kubê Krituja pumũ. Dja gar tu amim Jeju markumrẽx. Nãm ã memã anhỹro nhỹ.

²⁴ Nhyim me kwỳ tu amim kabẽnh markumrẽx. Nhyim me kwỳ amim kabẽnh mar kêt. ²⁵ Ne arỳm kabẽno aben japanho kumex ne arỳm ajmà. Nhyim me bimành kेत्री Paur memã kum,

—Idjaij ne amrẽbê: Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam me akwỳ'ã kabẽnh jarẽ. Mrãmri ne arẽnhkumrẽx. Nãm me bakukãmãmẽmã kum,

²⁶ “Me'ỳr tẽn memã ikabẽnh jarẽnh memã kum,

‘Dja ga me maro aku'ê kajgon mar kêt ne, kukràdjà'ã mỳjja kute amijakreja mar kêt ne. Ne omũnh kajgon amim omũnhkumrẽx kêt.’ Mỳkam?

²⁷ Bir, arỳm ne ga me adjumar djàkam ajamakkre kêt ne ajamakkre jaduj ne tu ano ngõr. Nã gãm me arĩk ã ibê amijo abao ane. Mỳkam?

Bir, aje anoo omũnh kêtãmã ne aje ajamako mar kêtãmã ne aje ikukràdjà'ã mỳjja kute amijakreja adjumar djàkam mar kêtãmã ne aje iwỳr amijo akẽx ba ije me

ajo mex kêt mã. Nã gãm me ibê ã ajamakkre kêt mã
ano kêt ane.”

Nãm ã me bakukãmãre Idjaij ane. Nhy m me bakukãmãre
aben djô'ã arẽnho mõi. Arẽnho mõi tãmã arỳm me awỳr
o bõx. Tũ:mràm ga me akamingrãnyre ã ikabẽn mar
kajgoo ane.

²⁸ Me aje ikabẽn mar kajgokam dja Metĩndjwỳnh arỳm
me bajtem mã ijano. Dja ba memã Metĩndjwỳnh kute me
utàr'ã ajarẽ nhy m me arỳm tu amim markumrẽx nhy m
kam arỳm me axwebê me utà. Nãm ã memã ane.

²⁹ Paur mebê idjaermã arẽn pa nhy m me arỳm mã
kubê mõi. Ne aktã kabẽno aben japanho mõi.

³⁰ Nhy m kam Paur ta aminhũrkwãkam arek krĩ nhy m
'ã amex ne ajte 'ã amex. Paur ta õ pi'òk kaprĩõ õ kikre
djwỳnh mã ùrkwãõ pãnh. Nãm ùrkwãkam nhỹ nhy m me
mã 'ỳr ban bõx nhy m mã kam me kunĩõ djuw mex. ³¹ Ne
kaj bẽ Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo baja'ã
memã ujarẽnho krĩ. Ne mã memã Bẽnjadwỳr djwỳnh bẽ
Jeju Kriu'ã kukràdjà jarẽnho krĩ. Nãm kum me uma kêt ne
ã memã arẽnho ane. Nhy m me'õ kubê àptàr kêt kumrẽx.
Tãm ne ja.

Metĩndjwỳnh Kute Memã Kabẽn Ny Jarẽnh
New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Mar 2019 from source files dated 1 Dec 2018

385317df-3c6a-53ac-81db-0815750ed560